

ПРОЕКТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядженням
начальника Новорайської сільської
військової адміністрації

від «___» _____ 2024 р. № _____

**Програма комплексного відновлення території
Новорайської сільської територіальної громади
Бериславського району Херсонської області**

Розроблено на підставі розпорядження начальника Новорайської сільської військової адміністрації від 23.05.2023 № 46 «Про розробку Програми комплексного відновлення території Новорайської сільської територіальної громади Бериславського району Херсонської області».

Оприлюднено розпорядження на веб-сайті територіальної громади:
<https://novorayskstg.gov.ua/documents/54204-pro-rozrobku-programi-kompleksnogo-vidnovlennia-teritoriyi-novoraiskoyi-silskoyi-teritorialnoyi-gromadi-berislavskogo-ra>

Оприлюднення інформації про розробку Програми у ЄДЕССБ:
https://e-construction.gov.ua/restoration_detail/3331800394044015902

Звіт про громадські обговорення після прийняття рішення про розробку Програми:
_____ (Додаток 1.1)

Звіт про врахування державних інтересів та інтересів суміжних ТГ (Додаток 2.1)

ЗМІСТ

Перелік використаних скорочень:	4
1. Загальна інформація про територіальну громаду	5
1.1. Інформація про адміністративно-територіальний устрій та географічне розташування територіальної громади	5
1.2. Основна інформація про транспортну мережу	8
1.3. Інформація про структуру земельного фонду громади	10
1.4. Інформація про склад населення територіальної громади	16
1.5. Інформація про особливості здійснення місцевого самоврядування в умовах воєнного стану	20
2. Загальна економічна оцінка територіальної громади	22
2.1. Аналіз бюджету територіальної громади та пропозиції щодо джерел фінансування заходів для забезпечення комплексного відновлення території	22
2.2. Інформація про основні галузі економіки на території ТГ	28
2.3. Інформація про основних платників податків на території ТГ	30
2.4. Інформація про основних роботодавців на території ТГ	31
2.5. Інформація про суб'єктів господарської діяльності, які в умовах війни зупинили свою діяльність або які релоковані з території ТГ	32
2.6. Інформація про стан зайнятості населення на території ТГ	33
3. Загальна екологічна оцінка територіальної громади (характеристика за компонентами довкілля)	35
3.1. Клімат і тенденції зміни клімату	35
3.2. Водні ресурси	38
3.3. Ґрунти	39
3.4. Землі лісового фонду	40
3.5. Природоохоронні території	41
3.6. Екологічна мережа	43
3.7. Забруднення довкілля: повітря, вода, ґрунти	44
3.8. Корисні копалини і альтернативна енергетика	45
3.9. Інформацію про шкоду, заподіяну бойовими діями	46
4. Характеристика житлової та соціальної інфраструктури громади	47
4.1. Житлова інфраструктура	47
4.2. Соціальна інфраструктура	48
4.3. Культура та спадщина	51
5. Аналіз негативних впливів, що призвели до необхідності розроблення Програми	52
5.1. Аналіз негативних впливів (зокрема бойових дій, терористичних актів, диверсій, надзвичайних ситуацій), що призвели до необхідності розроблення Програми	52
5.2. Загальні характеристики пошкоджень та руйнувань нерухомого майна на території ТГ	53
5.3. Аналіз шкоди, заподіяної об'єктам інфраструктури	56
5.4. небезпечні фактори, що мають вплив на територію громади	57
5.5. Інформація про приналежність до території відновлення	58
5.6. Інформація про необхідність узгодження плану відновлення та розвитку територіальної громади з програмою комплексного відновлення території територіальної громади	59
6. Інформація про наявність містобудівної документації на території ТГ, аналіз щодо її актуальності та ступінь її реалізації	60
7. Заходи з комплексного відновлення території ТГ	62
7.1. Загальні підходи та пропозиції щодо комплексного відновлення та розвитку громади	62
7.2. Заходи з відновлення пошкоджених об'єктів шляхом виконання робіт з реконструкції, реставрації, капітального чи поточного ремонту	64

7.3. Заходи з відновлення об'єктів шляхом нового будівництва або пропозиції щодо будівництва нових об'єктів	65
7.4. Заходи з відновлення навколишнього природного середовища, збереження та розвитку природоохоронних територій та об'єктів	66
7.5. Заходи інженерної підготовки та інженерного захисту території.....	67
7.6. Пропозиції щодо внесення змін або розроблення містобудівної документації на місцевому	68
7.7. Пропозиції щодо перенесення об'єктів виробничої сфери	69
7.8. Пропозиції щодо доцільності зміни функціонального призначення територій ТГ.....	70
Додаток 1.1	72
Звіт про результати громадських обговорень.....	72
Додаток 1.2	77
Інформація про врахування державних інтересів та інтересів суміжних ТГ	77
Додаток 1.3	78
Детальна інформація Розділу 1 ПКВ.....	78
Додаток 1.4	81
Детальна інформація Розділу 3 ПКВ.....	81
Додаток 1.5	85
Детальна інформація Розділу 5 ПКВ.....	85
Додаток 1.6	87
Детальна інформація Розділу 6 ПКВ.....	87
Додаток 1.7	88
План заходів для реалізації програми комплексного відновлення	88
Додаток 2.1	Error! Bookmark not defined.
Інформація про врахування державних інтересів та інтересів суміжних ТГ	Error! Bookmark not defined.
Додаток 2.2	Error! Bookmark not defined.
Інформація Розділу 2 ПКВ, що не підлягає громадському обговоренню відповідно до п. 10 Порядку № 1159	Error! Bookmark not defined.
Додаток 2.3	Error! Bookmark not defined.
Інформація Розділу 4 ПКВ, що не підлягає громадському обговоренню відповідно до п. 10 Порядку № 1159	Error! Bookmark not defined.
Додаток 2.4	Error! Bookmark not defined.
Інформація Розділу 5 ПКВ, що не підлягає громадському обговоренню відповідно до п. 10 Порядку № 1159	Error! Bookmark not defined.
Додаток 2.5	Error! Bookmark not defined.
Інформація Розділу 7 ПКВ, що не підлягає громадському обговоренню відповідно до п. 10 Порядку № 1159	Error! Bookmark not defined.

Перелік використаних скорочень:

БГД	База геоданих програми комплексного відновлення територіальної громади
ВА НП	Військова адміністрація населеного пункту
ВНП	Вибухонебезпечні предмети
ВПО	Внутрішньо переміщені особи
ГІС	Географічна інформаційна система
Голова громади	Сільський, селищний, міський голова
ДЗК	Державний земельний кадастр
ЄДЕССБ	Єдина державна електронна система у сфері будівництва
ІТЗ ЦЗ	Інженерно – технічні заходи цивільного захисту
КАТОТТГ	Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад
КІР	Концепція інтегрованого розвитку територіальної громади
КМУ, Кабмін	Кабінет Міністрів України
МБД	Містобудівна документація
ММСП	Суб'єкти мікро-, малого та середнього підприємництва
НПА	Нормативно-правовий акт
ОВА	Обласна військова адміністрація
ОМС	Орган місцевого самоврядування
ПКВ, Програма	Програма комплексного відновлення територіальної громади
ПКД	Проектно-кошторисна документація
ПРУ	Протирадіаційне укриття
СОП	Стандартна операційна процедура
СПП	Споруди подвійного призначення
ТГ	Територіальна громада
ХНО	Хімічно небезпечні об'єкти
РПЗМ	Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України
DOBRE	Програма USAID DOBRE - Децентралізація приносить кращі результати та ефективність

1. Загальна інформація про територіальну громаду

1.1. Інформація про адміністративно-територіальний устрій та географічне розташування територіальної громади

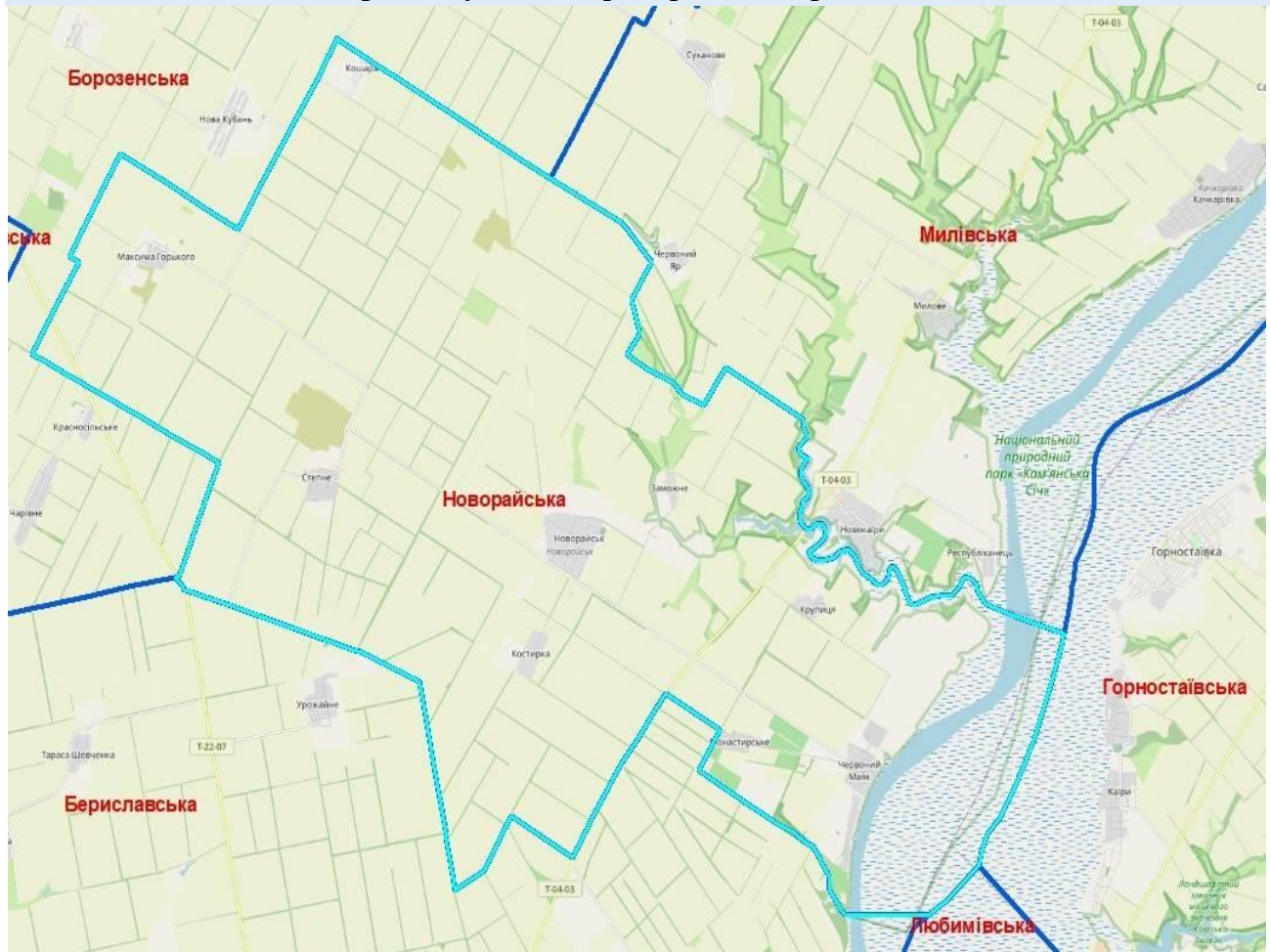

Рисунок 1.1 – Схема меж Новорайської ТГ

Новорайська територіальна громада межує із Милівською, Борзенською та Бериславською територіальними громадами Херсонської області.

Таблиця 1.1 - Адміністративно-територіальна одиниця території

Область	Херсонська
Район	Бериславський
Назва ТГ	Новорайська
Тип ТГ	сільська
КАТОТТГ ¹	UA65020190010048952
Кількість населених пунктів, що входять до складу ТГ	9 (дев'ять)

¹ За даними Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, затвердженого Наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 26.11.2020 № 290.

Новорайська селищна територіальна громада розташована в Бериславському районі Херсонської області. Адміністративний центр – селище Новорайськ. Утворена 22 грудня 2017 року шляхом об'єднання Новорайської та Червономаяцької сільських рад Бериславського району. До складу громади входять села: Костирка, Кошара, Крупиця, Максима Горького, Степне, Заможне, Монастирське, Новорайськ і Червоний Маяк.

Новорайськ засновано 1843 року як хутір Рогулін у межах Херсонського повіту Херсонської губернії, 1855–1921 роках – хутір Іванівка.

1920–22 роках село перебувало в складі Миколаївської, 1922–25 роках – Одеської губерній; 1923–30 роках – Херсонської округи; 1932–37 роках – Одеської, 1937–44 роках – Миколаївської, від 1944 року – Херсонської області. Від серпня 1941 року до березня 1944 року Новорайськ перебував під німецькою окупацією.

З початком повномасштабного вторгнення росії в Україну селище було окуповане ворогом. 11 листопада 2022 року ЗСУ звільнили Новорайськ від окупантів.

Червоний Маяк – селище в Новорайській громаді. Про давнє заселення території, де тепер розташоване село, свідчать виявлені тут неолітичний могильник, курганні поховання доби бронзи, а також два скіфо-сарматські городища й могильник. Зокрема відомий Запорозький городок – пізньоскіфське городище – місце, де розташовувалися козацькі форпости.

У 1781 році на місці сучасного Червоного Маяка, біля Пропасної балки, царський уряд виділив землю для заснування монастиря. Перші ченці створеної 1783 року Софронійової пустині жили в печерах, видовбаних у кручах (їх залишки збереглися до наших днів). Через 20 років сюди перевели Бізюків монастир, і відтоді він дістав офіційну назву Григоріївський Бізюків чоловічий монастир. На його величезних ланах висівалися озимі жито і пшениця, а також яра пшениця й овес; вирощувалися просо, льон і кукурудза; закладалися виноградні плантації.

Монастир був власником багатьох промислових підприємств: млинів, олійниць, виноробні, вапнярні, слюсарсько-ковальських, цегельно-черепичних і гончарних майстерень. Працювала електростанція, застосовувалася тогочасна техніка, в тому числі локомотив. Підприємства були досить прибутковими. Чималі гроші давали млини та олійниці, куди з усіх навколишніх сіл привозили зерно і соняшникове насіння.

На численних хуторах, розкиданих по степу, мешкали селяни, які обробляли монастирську землю, доглядали монастирських коней (хутір Кінський Завод), овець (хутір Кошара), вирощували льон (хутір Лляний).

Село було тимчасово окуповане російськими військами в кінці лютого 2022 року. Визволене силами оборони України 10 листопада 2022 року в ході контрнаступу на Херсонщині.

22 червня 2023 року рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови віднесено до списку населених пунктів, які «можуть не відповідати лексичним нормам української мови», зокрема стосуватися «російської імперської чи колоніальної політики». Громаді рекомендовано обґрунтувати доцільність збереження поточної назви або запропонувати нову назву в установленому законодавством порядку. Однак 30 червня 2023 року в це рішення були внесені зміни (рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови від 30.06.2023 р № 236) і с.Червоний Маяк було виключено із переліку.

У лютому 2024 року від російського обстрілу постраждав Свято-Григоріївський Бізюків чоловічий монастир.

Відстань до обласного центру – м. Херсон – становить 98 км. До районного центру – м. Берислав – 23 км. Відстані до міст:

- Миколаїв – 121 км;
- Кривий Ріг – 143 км;
- Запоріжжя – 199 км;
- Дніпро – 241 км.

Новорайська сільська територіальна громада поділяється на адміністративний центр та два старостинських округи, до складу яких входять 9 населених пунктів.

Таблиця 1.2 - Основні характеристики населених пунктів Новорайської ТГ

Назва старостинського округу	Назва населеного пункту	КАТОТТГ населеного пункту	Площа, га	Кількість домогосподарств (станом на 01.01.2022)
Адміністративний центр	с. Новорайськ	UA65020190010048952	365,30	840
	с. Костирка	UA65020190020086731	83,30	180
	с. Заможне	UA65020190070071656	30,90	45
Червономаяцький	с. Червоний Маяк	UA65020190090069341	182,20	640
	с. Монастирське	UA65020190080090351	41,60	95
	с. Крупиця	UA65020190040045403	29,40	77
Степнянський	с. Степне	UA65020190060060993	93,40	159
	с. Максима Горького	UA65020190050092764	105,00	151
	с. Кошара	UA65020190030073530	33,10	6

1.2. Основна інформація про транспортну мережу

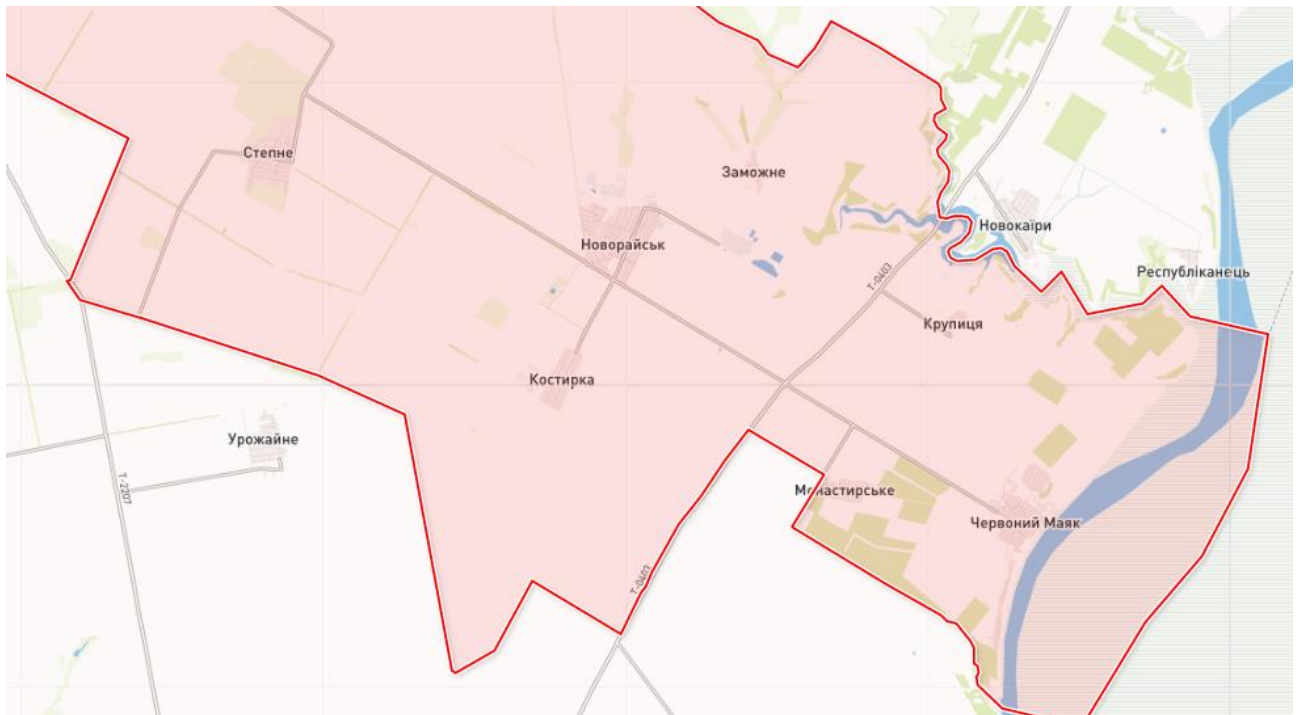

Рисунок 1.2 – Автодорога Т 04-03 через територію Новорайської ТГ²

Через Новорайську ТГ проходить транспортний коридор державного значення Т 04-03. Відстань до кордону із Польщею 835 км., Молдовою 275 км., російською федерацією 405 км. Громада має вихід до Чорного моря через Каховське водосховище (річка Дніпро). Відстань до Чорного моря по річці Дніпро становить 160 км.

Таблиця 1.3 - Основні характеристики автодоріг Новорайської ТГ

Назва дороги	Категорія	Тип покриття	Орган управління (дорогою)	Протяжність в межах громади, км
Державного значення				
с. Мар'янське – м. Берислав (Т-04-03)	територіальна (Т)	асфальтобетонне	облавтодор	11,00
Місцевого значення				
під'їзна до с. Степне (С220102)	районна	асфальтобетонне	облавтодор	1,00
с. Червоний Маяк-с. Максима Горького (О220111)	обласна	асфальтобетонне та білощобенове	облавтодор	26,00
під'їзна до с. Максима Горького (О220112)	обласна	асфальтобетонне та білощобенове	облавтодор	3,20
під'їзна до с. Заможне (О220121)	обласна	асфальтобетонне та білощобенове	облавтодор	3,30
під'їзна до с. Костирка (С220103)	районна	асфальтобетонне	облавтодор	1,50
під'їзна до с. Степне (О220123)	обласна	асфальтобетонне	облавтодор	6,40
під'їзна до с. Монастирське (С220101)	районна	білощобенове	облавтодор	1,25

² Рисунок сформовано за допомогою ресурсу: <https://maps.visicom.ua>

Висновки

Транспортна мережа у Новорайської ТГ представлена автомобільними шляхами. Стан доріг потребує модернізації як за межами населених пунктів, так і в самих населених пунктах.

Оскільки територія громади була під тимчасовою окупацією та після деокупації громада знаходиться в близькості до лінії бойових зіткнень, зокрема, автошляхи постійно зазнають пошкоджень. За можливістю постійно проводяться заходи з ліквідації таких пошкоджень для відновлення транспортного сполучення. Проте, частина доріг залишається замінованою та відповідно відсутня можливість здійснювати заходи з поліпшення їх стану.

Такі заходи мають лише тимчасовий характер, оскільки націлені для швидкого відновлення транспортної системи шляхом проведення поточних ремонтів. У подальшому необхідно запровадити заходи з капітальних ремонтів, реконструкції доріг та/ або модернізації в цілому.

Реалізація таких заходів суттєво вплине на відновлення мобільності та доступності мешканців громади до необхідних соціальних, адміністративних та інших послуг.

Також потрібно з урахуванням нинішньої поточної та майбутньої ситуації проводити дослідження інтенсивності автошляхів, оскільки всі попередні показники стали не актуальними через релокацію або зупинення підприємств, зміни сфер діяльності у регіоні.

1.3. Інформація про структуру земельного фонду громади

Інформація за обліковими даними громади

Площа Новорайської сільської територіальної громади складає орієнтовно 35108,5³. Всі землі згідно наявних в громаді облікових даних розподіляться за використанням наступним чином.

Таблиця 1.4 - Основні характеристики земельного фонду Новорайської ТГ

Площа та характеристики земель ТГ	Одиниця виміру - га ⁴
Площа території територіальної громади, всього:	35108,5000
<i>у тому числі:</i>	
В межах населених пунктів:	964,2000
- Сільбищні	615,5000
- Виробничі	8,6000
- Сільськогосподарські	178,0000
- природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні, всього:	162,1000
<i>у тому числі:</i>	
- рекреаційно-туристичні	-
- лісів	-
- озеленені	162,1000
- водні поверхні/об'єкти	-
- території природно-заповідного фонду	-
- території природних ландшафтів, призначені для проведення науково-дослідних робіт	-
За межами населених пунктів:	34144,3000
- сільбищні	-
- виробничі	34,0000
- сільськогосподарські	27668,1000
- природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні, всього:	6442,2000
<i>у тому числі:</i>	
- рекреаційно-туристичні	630,7000
- ліси та землі лісового фонду всього	1207,0000
- в тому числі землі лісового фонду, що включені до природно заповідного фонду	642,7000
- озеленені території всього	1591,5079
- в тому числі озеленені території включені до природно заповідного фонду	160,2797
- землі водного фонду всього	2985,4921
- в тому числі землі водного фонду включені до природно-заповідного фонду	2985,4921
- території природних ландшафтів, призначені для проведення науково-дослідних робіт	27,5000

Відповідно до наявних даних, землі Новорайської сільської територіальної громади складаються з:

- сільбищні;
- виробничі;
- сільськогосподарські;
- природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні.

Основний потенціал громади – це землі за межами населених пунктів, що в більшості своїй відносяться до земель сільськогосподарського використання.

³ Орієнтовно, тому що станом на 2023 рік межа громади не встановлена і відповідні дані не внесені до Державного земельного кадастру.

⁴ Інформація станом на 01.01.2022.

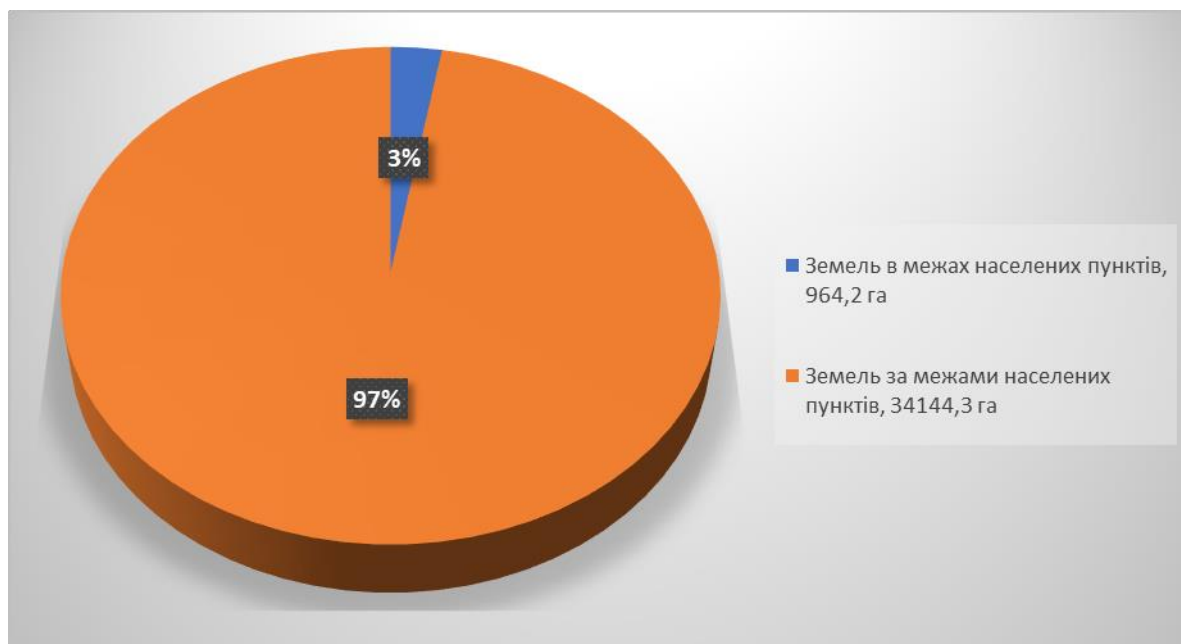

Рисунок 1.3 – Розподіл земель Новорайської ТГ

З розподілу земель в межах населених пунктів видно, що 64% території в межах населених пунктів зайняті житловою громадською забудовою та закладами обслуговування населення; 1% займають виробничі території, на яких розвивається переробна промисловість; 17% - займають природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території і 18% займають сільськогосподарські території, в більшості випадків – для городництва, яке місцеві мешканці використовують для задоволення потреб власного господарства.

Рисунок 1.4 – Розподіл земель Новорайської ТГ в межах населених пунктів

За даними громади розподіл земель за межами населених пунктів виглядає таким чином: найбільшу питому вагу складають землі сільськогосподарського призначення – 81%, водні об'єкти – займають 8% території; озеленені територій 5%, земель лісового фонду – 4%, а виробничих територій менше 1%.

Рисунок 1.5 – Розподіл земель Новорайської ТГ за межами населених пунктів

Інформація за даними Державного земельного кадастру

За даними отриманими з відкритих джерел (<https://kadastr.live/>) на території Новорайської ТГ нараховується 5 категорій земель за основним цільовим призначенням:

- землі сільськогосподарського призначення;
- землі житлової та громадської забудови;
- землі рекреаційного призначення;
- землі водного фонду;
- землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

На території Новорайської ТГ понад 98% - землі сільськогосподарського призначення зареєстровані в ДЗК, території житлової та громадської забудови - це сільбищна забудова, складають менше 1 % від площі громади. В громаді дуже малий відсоток промисловості менше 1% території громади зайнято промисловістю, землі водного фонду у відповідності до зареєстрованих в Державному земельному кадастрі даних складають 1% площі території громади.

За даними отриманими з відкритих джерел <https://kadastr.live/#5/48.43/32.77> найбільшою є питома вага земель сільськогосподарського призначення – 27357,1826 гектарів (78%), що цілком співпадає з даними громади.

Станом на травень 2023 року в Державному земельному кадастрі було зареєстрованих 6490 земельних ділянок загальною площею 27690,5191 га, що складає 78,8% від загальної площі громади і цей є середнім по всій території України. Наявність великої кількості земель водного фонду, які не всі належать до компетенції управління органів місцевого самоврядування, зумовила малий відсоток реєстрації таких земель в Державному земельному кадастрі.

Рисунок 1.6 – Розподіл земель Новорайської ТГ за категоріями

В приватній власності знаходиться 5642 земельних ділянок загальною площею 23391,5927 га, в комунальній власності 590 ділянок площею 3389,7984 га, в державній 258 ділянок площею 909,128 га.

Рисунок 1.7 – Розподіл земель Новорайської ТГ за формами власності

Землі сільськогосподарського використання складають 27357,1829 га, серед них:

- для ведення товарного сільськогосподарського виробництва – 22961,3304 га;
- для ведення фермерського господарства – 987,5454 га;
- для ведення особистого селянського господарства – 2609,1733 га;
- для ведення підсобного сільськогосподарства – 66,9412 га;

- для індивідуального садівництва – 2,0100 га;
- для городництва – 40,3150 га;
- для сінокосіння і випасання худоби – 244,0048 га;
- для іншого сільськогосподарського використання – 232,3251 га;
- землі запасу – 297,3046 га;
- землі резервного фонду – 8,3793 га.

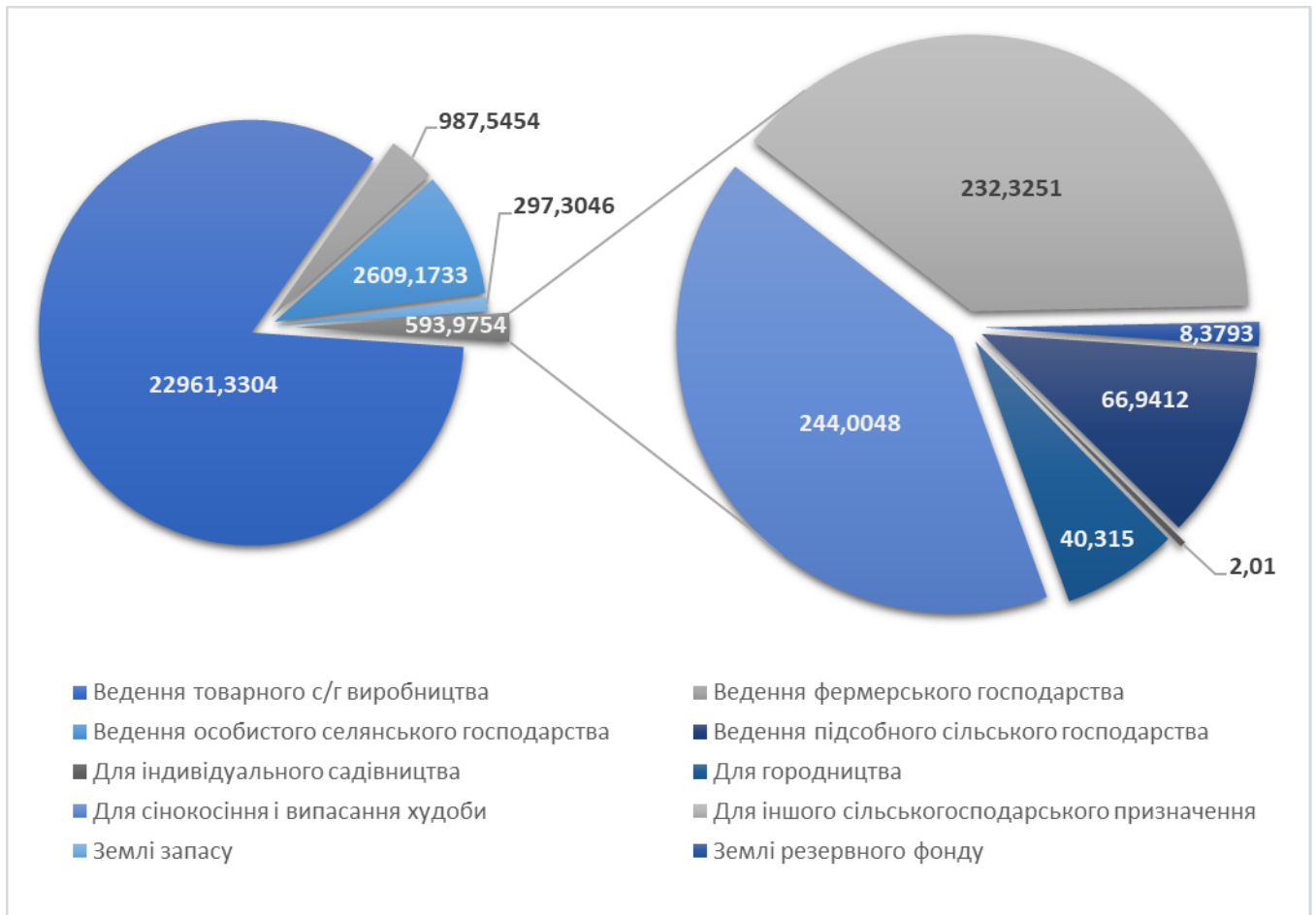

Рисунок 1.8 – Розподіл сільськогосподарських земель за цільовим призначенням, га

Оцінюючі географічне розташування громади, звернемо увагу, що Новорайська громада відрізняється вигідним географічним розташуванням та чималим туристичним потенціалом. Окрім того, на території громади є родючі землі, що дає можливість стверджувати про значний потенціал у сфері рослинництва. Також в громаді значна частина території відноситься до земель природно-заповідного фонду, зокрема на території громади частково розміщений Національний природний парк «Кам'янська Січ».

Крім того, на території громади розташовано багато пам'яток та об'єктів культури, в тому числі:

- Свято-Григорівський Бізюків чоловічий монастир;
- Пам'ятки культурної спадщини національного значення:
 - Червономаяцьке пізньоскіфське городище;
 - Могильник «Червономаяцький».

Висновки

Як видно з наведеного аналізу, Новорайська громада - це не типова традиційна аграрна громада. Високий рівень розораності сільськогосподарських угідь та дефіцит пасовищ зумовили абсолютну спеціалізацію агровиробників на рослинництві, а саме на вирощуванні пшениці та соняшнику, які приносять найбільш високий та швидкий прибуток. Нерозвинуте овочівництво, у занепаді виноградарство. Садівництво розвинуте на рівні особистих селянських господарств.

На даний час, за даними громади, значна частина території замінована і не може використовуватися за цільовим призначенням, відповідно після розмінування потрібно провести обстеження території, виявити, які землі потрібно рекультивувати, які законсервувати, а які повернути в активне використання та обробіток. Для можливості виконання заходів з рекультивації і консервації земель рекомендовано розробити відповідні робочі проекти із землеустрою.

Зважаючи на наявний рекреаційний потенціал, в громаді є всі можливості для розвитку туризму.

У відповідності до Стратегії розвитку території, громада націлена на розвиток сільського господарства, туризму, рекреації та створення умов для розвитку бізнесу в цих сферах. В стратегії визначені основні напрямки розвитку громади такі як:

- створення сільськогосподарських кооперативів (плодоовочівництво, виноградарство);
- створення туристичного маршруту;
- створення умов для відновлення та розвитку тваринництва.

1.4. Інформація про склад населення територіальної громади⁵

Загальна кількість постійного населення Новорайської сільської територіальної громади станом на 01.01.2022 р. становила 6123 особи. З них 51,38 % - жінки, 48,62 % - чоловіки. Подібний статевий розподіл відрізняється від загальнонаціонального показника по Україні (53,8 % - жінки, 46,2 % - чоловіки)⁶.

Таблиця 1.5 - Динаміка частки вікових груп населення Новорайської ТГ у порівнянні з показниками по країні та регіону

Осіб, віком	Україна, %	Херсонська обл., %	Новорайська ТГ, %
	2013	2013	01.01.2023
0—14 років	14,8	15,1	11,27
15—59 років	63,6	70,5	46,91
понад 60 років	21,6	14,4	41,82

Вікова структура населення територіальної громади є відмінною як від загальноукраїнських, так і від регіональних тенденцій⁷. Спостерігається менший рівень народжуваності, менша частина активного працездатного населення та істотно більша частина населення поважного віку, особливо з урахуванням довоєнної динаміки у регіоні.

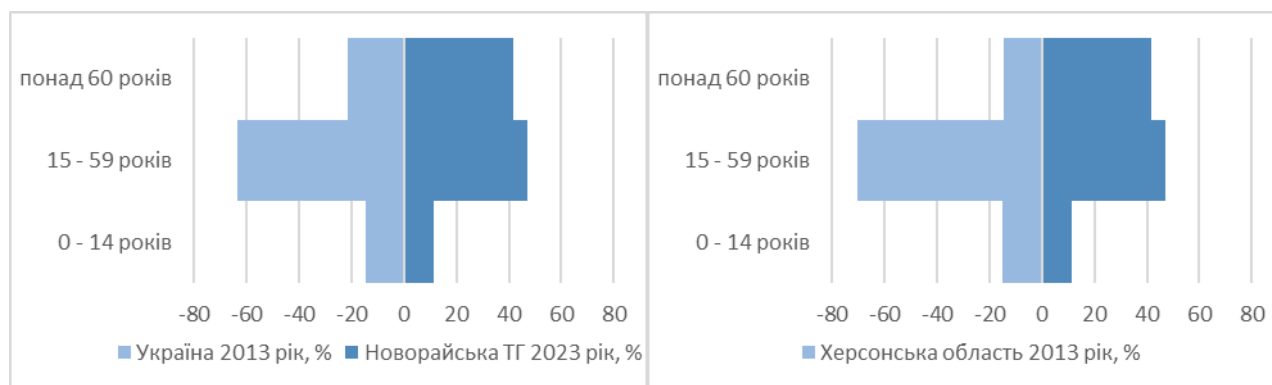

Рисунок 1.9 – Порівняння вікових груп населення у порівнянні з показниками по країні та регіону

Така динаміка свідчить про необхідність вжиття заходів, які б сприяли омолодженню населення громади для запобігання остаточного збезлюднення території та підтримки спроможності громади вже у середньостроковій перспективі.

Створення нових виробничих потужностей та бізнесу на території ТГ є критичним для такої динаміки, а отже, одним з ключових пріоритетів для виживання територіальної громади має бути збереження існуючих та створення нових робочих місць безпосередньо у громаді.

Населення громади станом на 01.01.2022 р. проживало у трьох адміністративних осередках⁸:

⁵ Детальна інформація про чисельність населення у розрізі населених пунктів наведена у Додатку 1.3.

⁶ Банк даних населення України. Розподіл постійного населення за статтю, віковими групами та типом поселень.

⁷ Допускається певна похибка, оскільки офіційні загальнонаціональні дослідження відповідних показників протягом 2021-2023 рр. не публікувалися.

⁸ Інформація за довідками старост.

- 1) адміністративному центрі – с. Новорайськ, с. Заможному та с. Костирка 49,14 % всього населення громади;
- 2) Червономаяцькому старостинському окрузі, який охоплює території с. Червоний Маяк, с. Монастирське, с. Крупиця 34,59 % всього населення Новорайської ТГ;
- 3) Степнянському старостинському окрузі, до складу якого входять с. Степне, с. Максима Горького, с. Кошара - 16,27 % всього населення Новорайської ТГ.

Таблиця 1.6 - Динаміка населення Новорайської ТГ за 2021-2023 рр.
(постійні мешканці та ВПО)

Назва населеного пункту	Старостинський округ	Загалом			
		на 01.01.2022		на 01.01.2023	
		постійні мешканці	ВПО	постійні мешканці	ВПО
Новорайськ	Адміністративний центр	2 320	0	1193	129
Заможне		78	0	14	0
Костирка		611	0	232	21
Червоний Маяк	Червономаяцький	1 624	0	273	2
Крупиця		151	0	49	11
Монастирське		343	0	67	1
М. Горького	Степнянський	324	0	287	60
Степне		637	0	260	24
Кошара		35	0	4	0
Всього		6123	0	2 379	248

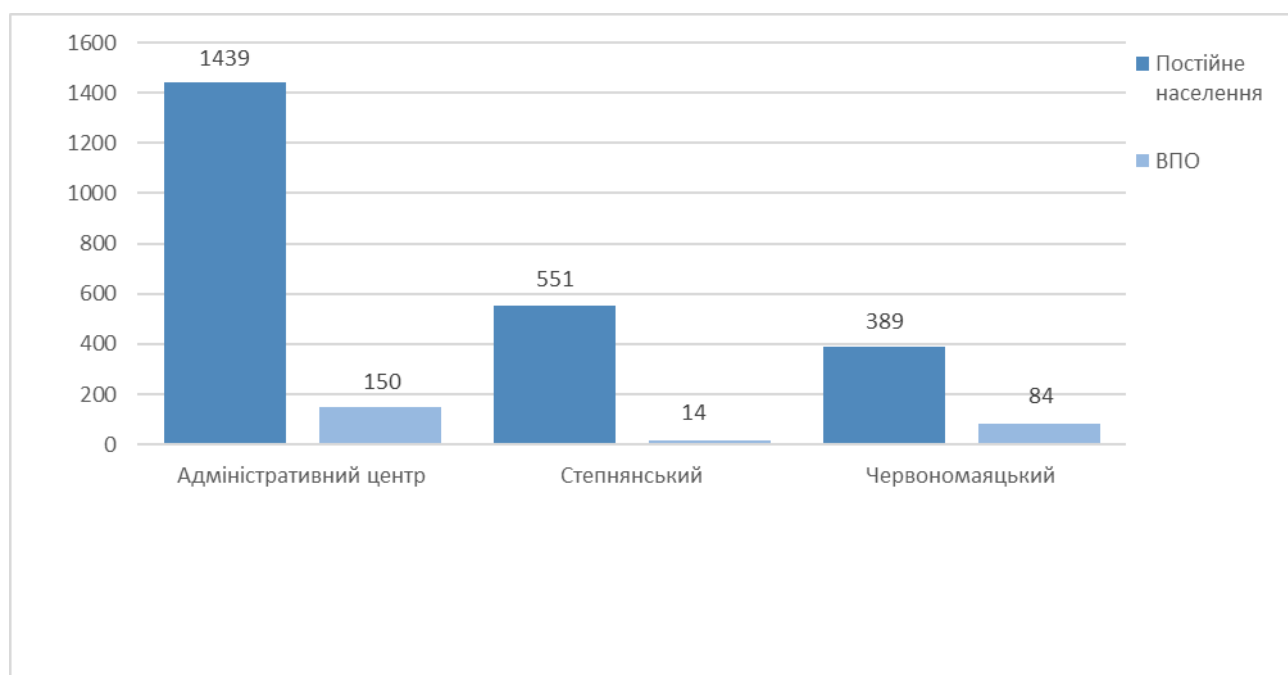

Рисунок 1.10 – Населення у розрізі старостинських округів станом на 01.01.2023

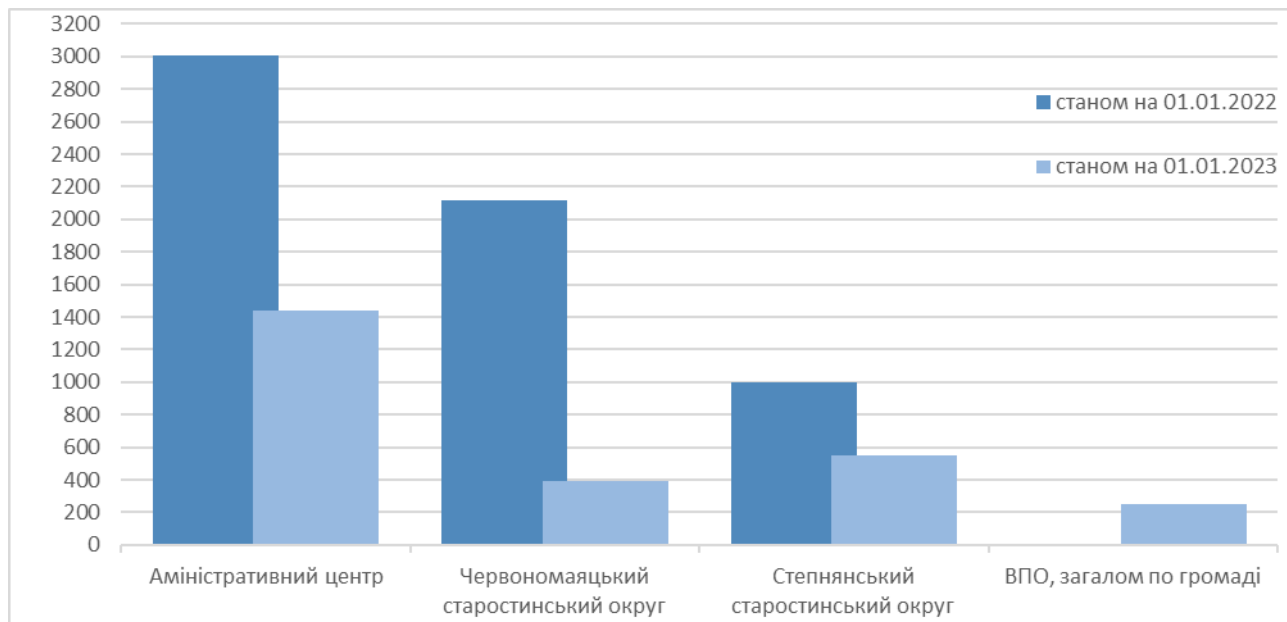

Рисунок 1.11 – Динаміка зміни населення у розрізі старостинських округів

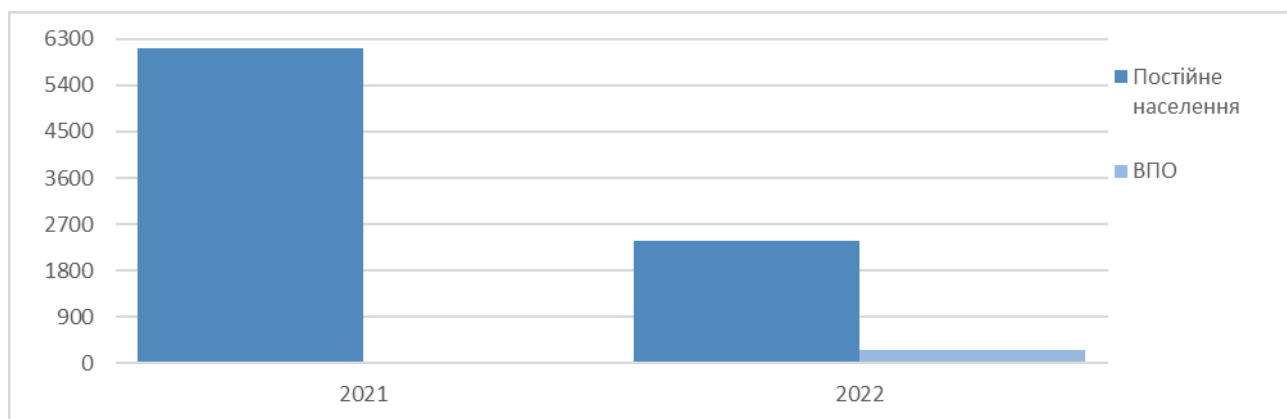

Рисунок 1.12 – Динаміка зміни населення в цілому по громаді

Повномасштабна російська збройна агресія проти України призвела до втрати значної частки постійного населення – станом на 01.01.2023 територію Новорайської ТГ залишило 3744 мешканців, тобто 61,15 % постійного населення. Прийнято на території ТГ 248 мешканців інших громад, що є незначним (4,05% від кількості населення на 01.01.2022) та не впливає на загальну динаміку.

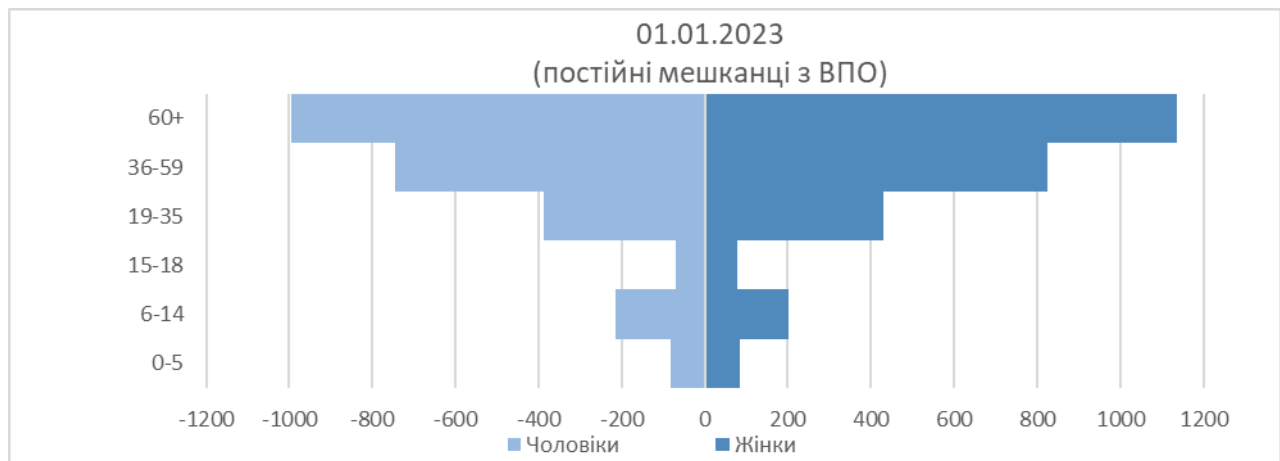

Рисунок 1.13 – Соціально-демографічна піраміда Новорайської ТГ

При цьому Новорайська громада має незначну і несталу кількість внутрішньо переміщених осіб. Відсутність вільного, придатного до життя житла та недоступність освіти дітей-ВПО, які через понижені школи громади так і через відсутність необхідної техніки (гаджети для дистанційної освіти), не сприяє тому, що ці чоловіки, жінки та їх діти залишаються в громаді.

Таким чином, відбулося істотне обезлюднення території Новорайської ТГ. В окремих населених пунктах територіальної громади станом на 01.01.2023 р. проживало менше, ніж 20 (с. Заможне), а у окремих випадках – менше 10 мешканців (с. Кошара).

Починаючи з лютого-березня 2023 року спостерігається певна тенденція до повернення мешканців і мешканок у громаду, проте більшість переселенців і переселенок з Новорайської ТГ перебувають в інших областях України і лише менша - за кордоном. Домінуюча більшість переселенців з громади декларують свої наміри повернутись, коли дозволить безпекова ситуація.

В разі позитивного розвитку безпекової ситуації є перспективи деякого відновлення кількості населення в громаді.

Висновки

У довгостроковій перспективі варто розглядати питання створення умов для повернення/ переселення населення до населених пунктів (як в середині територіальної громади, так і поза її меж) шляхом стимулювання зайнятості, сільського господарства тощо для відродження малонаселених сіл.

1.5. Інформація про особливості здійснення місцевого самоврядування в умовах воєнного стану

Місцеве самоврядування в Новорайській ТГ здійснюється з обмеженнями, передбаченими відповідно до ст. 38, 64 Конституції України Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами), затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами).

Таблиця 1.7 - Особливості здійснення місцевого самоврядування в умовах воєнного стану

На території ТГ утворено	Новорайську сільську військову адміністрацію Бериславського району Херсонської області
ВА НП утворено	Указом Президента України від 27.10.2022 р. № 738/2022 «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Херсонській області» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738/2022#Text)
Начальника ВА НП призначено	Розпорядженням Президента України 265/2022-рп «Про призначення О. Шокурова начальником Новорайської сільської військової адміністрації Бериславського району Херсонської області» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/2022-%D1%80%D0%BF#Text)
Начальнику ВА НП передано повноваження (сільської, селищної, міської) ради та її виконавчого комітету, (сільського, селищного, міського) голови	Постановою Верховної Ради України від 16.11.2022 р. № 2778-IX «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Херсонській області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-IX#Text)

На момент затвердження Програми на території Новорайської сільської ТГ місцеве самоврядування на території здійснюється з особливостями, передбаченими Законом України «Про правовий режим воєнного стану»:

- 1) Новорайська сільська військова адміністрація здійснює повноваження місцевого самоврядування, передбачені ч. 2 ст. 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» з моменту набрання чинності Указом Президента України про утворення відповідної ВАНП;
- 2) крім повноважень, передбачених ч. 2 ст. 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» з моменту набрання чинності відповідної Постанови Верховної Ради України, начальник Новорайської сільської військової адміністрації від імені та у інтересах Новорайської сільської територіальної громади здійснює повноваження Новорайської сільської ради та її виконавчого комітету, а також Новорайського сільського голови;
- 3) повноваження депутатів сільської ради не припиняються, однак сільська рада не проводить пленарні засідання та не приймає рішень як представницький орган місцевого самоврядування відповідно до ст.ст. 25-26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а виконавчий комітет не здійснює свої повноваження як колегіальний виконавчий орган місцевого самоврядування, та згідно з ч. 2 ст. 52 Закону України «Про місцеве

самоврядування в Україні»;

4) діяльність відділів, управлінь та інших виконавчих органів селищної ради, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності Новорайської сільської територіальної громади координує начальник Новорайської сільської військової адміністрації;

5) начальник Новорайської сільської військової адміністрації має право змінювати або скасовувати акти відділів, управлінь, інших виконавчих органів Новорайської сільської ради, а також їх посадових осіб, як особа, яка виконує повноваження виконавчого комітету Новорайської сільської ради.

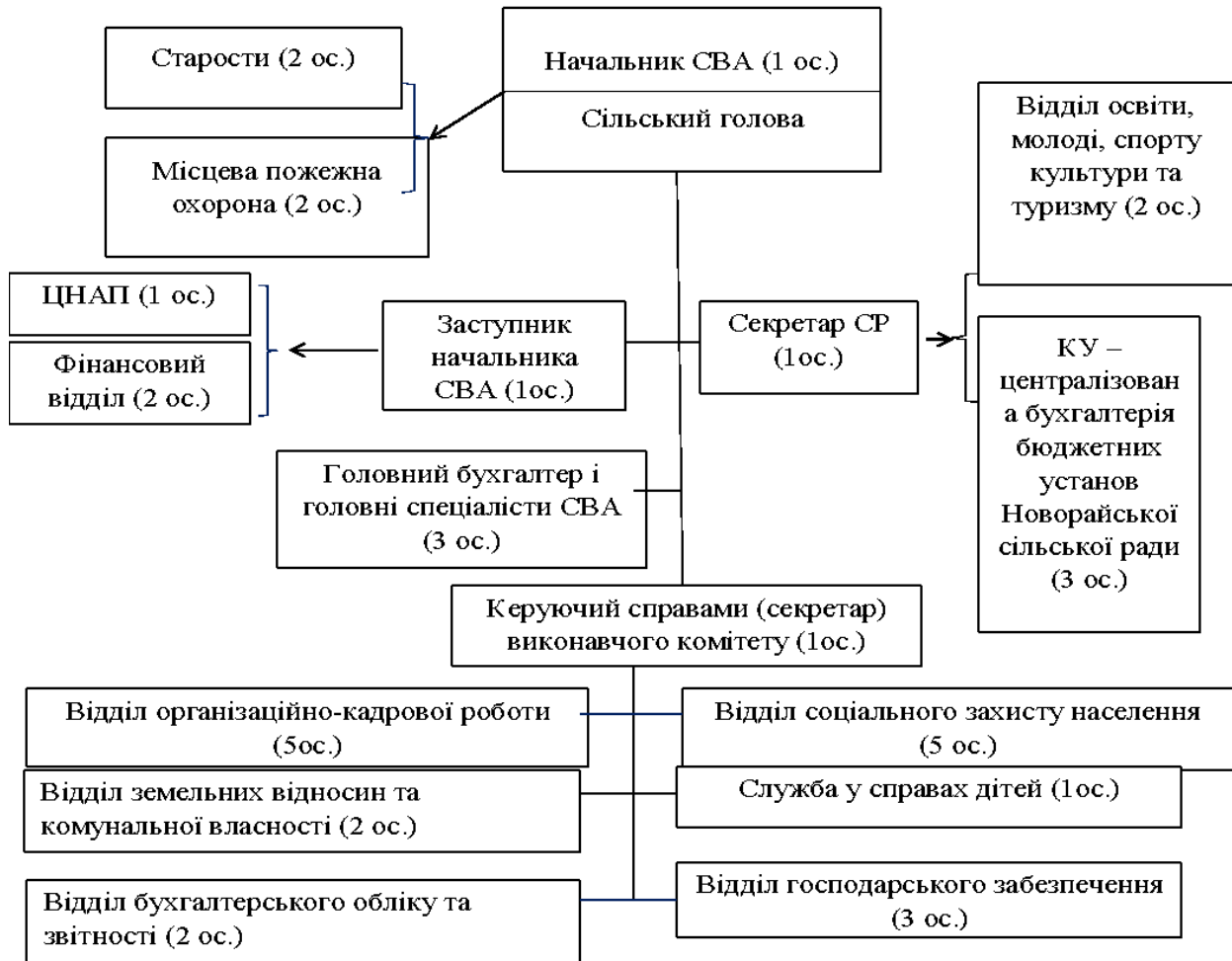

Рисунок 1.14 – Структура та гранична чисельність працівників виконавчих органів Новорайської ТГ

Висновки

Таким чином, тимчасова структура виконавчих органів Новорайської сільської ТГ має розгалужену та збалансовану систему. В той же час громада гостро відчуває нестачу кваліфікованих кадрів, які сприятимуть запобіганню поглибленню економічної, соціальної та екологічної кризи, загостренню соціальної напруги в громаді.

2. Загальна економічна оцінка територіальної громади

2.1. Аналіз бюджету територіальної громади та пропозиції щодо джерел фінансування заходів для забезпечення комплексного відновлення території

За підсумками 2022 року бюджет Новорайської сільської громади виконано з профіцитом – перевищення фактичних доходів над фактичними видатками склало 6,5 млн грн або 22,7 % від загальних надходжень, що забезпечило формування станом на 01.01.2023 року незначного обсягу вільного залишку коштів (9,5 млн грн, з яких 8,4 млн грн залишок субвенцій державного бюджету, які було повернуто).

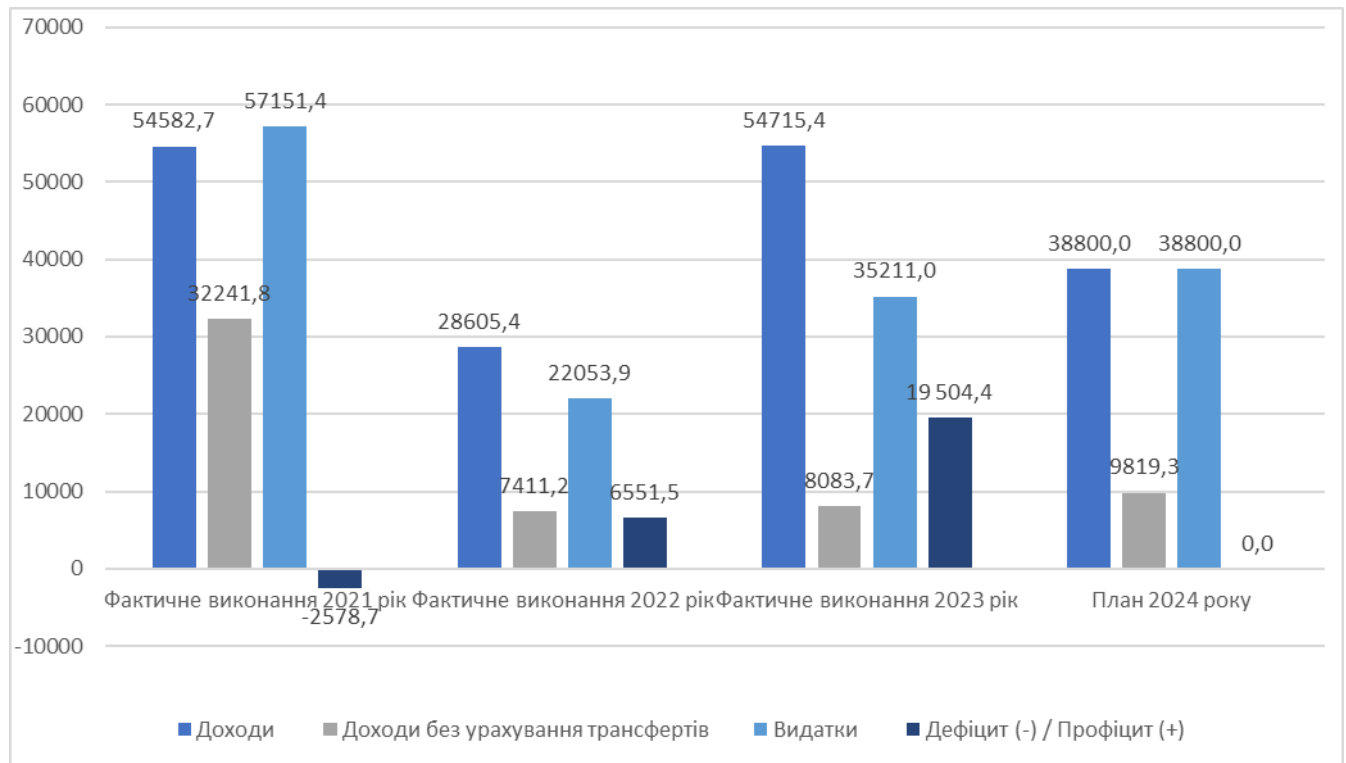

Рисунок 2.1 - Показники виконання бюджету Новорайської ТГ, млн грн.

Кошти вільного залишку шляхом внесення змін до бюджету громади було спрямовано на придбання паливних брикетів (дров) для задоволення потреб малозабезпечених верств населення на деокупованій території Новорайської громади та паливно мастильних матеріалів для заправки генераторів на деокупованій території громади, де відсутнє електропостачання, для задоволення потреб населення питною водою та ін. Проте, у 2022 році не було досягнуто позитивних тенденцій у виконанні бюджету сільської територіальної громади як за доходами так і за видатками.

Бюджет 2023 року також виконаний з профіцитом (19,5 млн грн), який зумовлений, у першу чергу, збільшенням обсягів отриманих міжбюджетних трансфертів, що забезпечило формування станом на 01.01.2024 року вільного залишку коштів в обсязі 20,2 млн грн. Власні доходи (без урахування трансфертів), залучені у 2023 році перебільшують відповідні показники 2022 року в цілому на 9,1%.

На 2024 рік в цілому план по доходах (станом на 01.01.2024 р) зменшений на 29,1% у порівнянні з фактичними надходженнями за 2023 рік, власних доходів (без урахування трансфертів) передбачено залучити на 21,5% більше проти залучених у 2023 році.

Видатки у 2023 році порівняно з фактичними показниками 2022 року в цілому зросли на 59,7%.

В бюджеті на 2024 рік річні планові видаткові показники збалансовані з плановими доходами і збільшені в цілому порівняно із фактичними видатками за 2023 рік на 10,2%.

Структура надходжень бюджету

Структура доходів бюджету громади з початком воєнного стану зазнала значних змін. Спостерігається стійка тенденція до зниження податкових надходжень до бюджету.

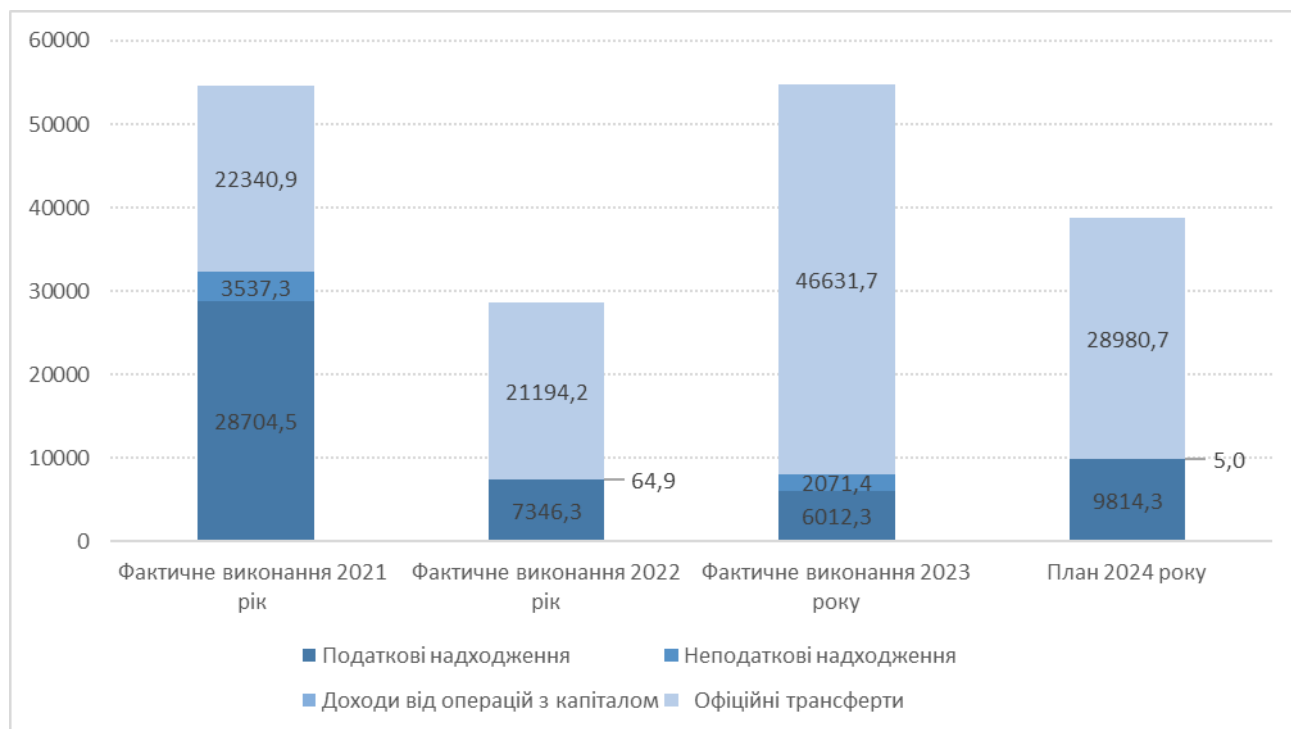

Рисунок 2.2 - Структура надходжень бюджету Новорайської ТГ, млн грн

При цьому частка міжбюджетних трансфертів в загальному обсязі доходів має виражену тенденцію до зростання та залишається доволі значною: за 2021 рік – 40,9 %; за 2022 рік – 74,1 %; у 2023 році – 85,2%.

Збільшення у 2023 році частки міжбюджетних трансфертів відбулося, насамперед, внаслідок значного збільшення обсягу **базової дотації** (у 10 разів у порівнянні з 2022 роком), частка якої склала 37,2% в обсязі всіх отриманих міжбюджетних трансфертів, та отримання нової **додаткової дотації** з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації.

Доволі значущим джерелом дохідної частини бюджету громади у 2023 році залишилася освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам, якої отримано 11,3 млн грн, що склало 24,3% від всіх міжбюджетних трансфертів, що надійшли протягом 2023 року.

Податкові надходження

Питома вага податкових надходжень у фактичних доходах громади (загальний та спеціальний фонди з урахуванням міжбюджетних трансфертів) склала відповідно:

- 52,7 % - у 2021 році;

- 25,5 % - у 2022 році;
- 11,0 % - за 2023 рік.

У фактичному обсязі власних надходжень до бюджету громади (без урахування міжбюджетних трансфертів) вона дорівнює відповідно:

- 89,1 % - у 2021 році;
- 98,6 % - у 2022 році;
- 74,4 % - за 2023 рік.

Загальний обсяг податкових надходжень у 2022 році порівняно із 2021 роком зменшився на 74,4%, що передусім, зумовлено зменшенням надходжень ПДФО, місцевих податків і зборів та внутрішніх податків на товари та послуги (акцизні податки).

У 2023 році отримано 6,0 млн грн податкових надходжень, що на 18,2% менше порівняно з 2022 роком.

Основними джерелами податкових надходжень у 2023 році залишалися ПДФО і місцеві податки і збори.

Внаслідок прямого впливу бойових дій та змін у чинному законодавстві громада має значні втрати **місцевих податків і зборів**, надходження яких у 2022 році порівняно з 2021 зменшилися на 68,7% (10,0 млн грн у 2021 р. та 3,1 млн грн у 2022 р.).

У т. ч. порівняно із показниками 2021 року по підсумках 2022 року надійшло менше:

- на 83,0 % **податку на майно**;
- на 51,6 % **єдиного податку**.

У 2023 році до бюджету громади надійшло 1,0 млн грн місцевих податків і зборів, що склало лише 32,0% відповідних отриманих надходжень за 2022 рік, при цьому надходження податку на майно склали 14, 7%, єдиного податку – відповідно 39,3% від надходжень за 2022 рік.

Надходження **інших та внутрішніх податків на товари та послуги** у 2023 році складають лише 0,1% у річних фактичних податкових надходженнях, що не містить значних потенційних ризиків наповнення доходної частини бюджету у разі їх зменшення.

Ризики

- 1) Відсутність, через наслідки окупації та продовження військових дій, потенціалу і можливості створення нових робочих місць для забезпечення сталої економічної ситуації в громаді;
- 2) Збільшення залежності бюджету громади від трансфертів з державного бюджету, обсяг яких в дохідній частині значно перевищує обсяг податкових надходжень;
- 3) Значна залежність бюджету громади від податків, які утримуються з доходів працівників бюджетної сфери, що за відсутності інших додаткових джерел наповнення бюджету, потребує постійного подальшого збільшення державної допомоги для забезпечення фінансування базових послуг;
- 4) Скорочення найбільшого джерела податкових надходжень (ПДФО) внаслідок скорочення робочих місць за умов погіршення економічної ситуації в громаді через загрози воєнних дій;
- 5) Потенційна можливість подальшої втрати місцевих податків і зборів при продовженні дії режиму воєнного стану.

Неподаткові надходження

Відбулось зменшення **неподаткових надходжень** на 5,9 % до місцевого бюджету у 2022 році порівняно з показниками 2021 року. Неподаткові надходження становили 1,4 % загального обсягу доходів бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів) проти 10,9 % у 2021 році. Скорочення надходжень відбулось, передусім, у зв'язку з зменшенням **власних надходжень бюджетних установ** (надійшло 0,1 млн грн у 2022 р. проти 3,5 млн грн у 2021 р.) через тимчасову окупацію населених пунктів громади.

Протягом 2023 року динаміка змінилась. Неподаткових надходжень до бюджету громади надійшло 2,1 млн грн, що у 31,9 рази більше порівняно з надходженнями за 2022 рік та складає 25,6% у власних доходах бюджету громади (без трансфертів) або 3,8% від загальних річних надходжень. Зазначене збільшення відбувається за рахунок власних надходжень бюджетних установ внаслідок того, що бюджетні установи громади отримали протягом року благодійну та гуманітарну допомогу, у т.ч. у натуральній формі.

Питома вага власних надходжень бюджетних установ у 2023 році складає 98,3% в загальному обсязі річних неподаткових надходжень.

Ризики

1) Подальші втрати неподаткових надходжень від надання адміністративних послуг при продовженні дії режиму воєнного стану;

2) Потенційно можливе зменшення обсягу власних надходжень бюджетних установ у разі припинення або значного скорочення благодійної і гуманітарної допомоги від різних донорів та продовженні роботи закладів освіти у режимі онлайн.

Видатки

Структура видатків бюджету Новорайської сільської територіальної громади за функціональною Структура видатків бюджету Новорайської сільської територіальної громади за функціональною класифікацією зазнала змін. Основними сферами витрат сільського бюджету у 2022 році стали: освіта (становить 69,4% загального обсягу видатків у 2022 р. проти 66,3 % у 2021 р.), державне управління (становить 14,0 % видатків у 2022 р. проти 16,6 % у 2021 р.), соціальний захист та соціальне забезпечення (становить 6,2 % видатків у 2022 р. проти 2,0 % у 2021 р.), житлово-комунальне господарство (становить 0,2 % видатків у 2022 р. проти 3,0 % у 2021 р.), охорона здоров'я (становить 0,05% у 2022 році та 0,3 % у 2021 році).

Фактичні за 2023 рік видатки на фінансування основних бюджетних галузей (освіта, державне управління, соціальний захист та соціальне забезпечення та охорона здоров'я) складають 73,7% загального обсягу річних видаткових показників.

Зменшення у 2023 році видатків на освіту проти 2022 року на 7,9% відбулося, насамперед, внаслідок здійснення у 2-х школах навчального процесу у режимі онлайн, що обумовило економію видатків на утримання навчального закладу (з обслуговуючим персоналом припинені трудові відносини на час воєнного стану у зв'язку із руйнуванням будівлі однієї школи та розташуванням однієї школи в зоні активних обстрілів), працівники одного навчального закладу переведені на простій (відсутній контингент учнів школи, зруйновано будівлю).

Структура видатків Новорайської сільської територіальної громади за економічною класифікацією характеризується суттєвою питомою вагою поточних видатків (переважно на зарплату працівників бюджетної сфери та оплату спожитих бюджетними установами енергоносіїв).

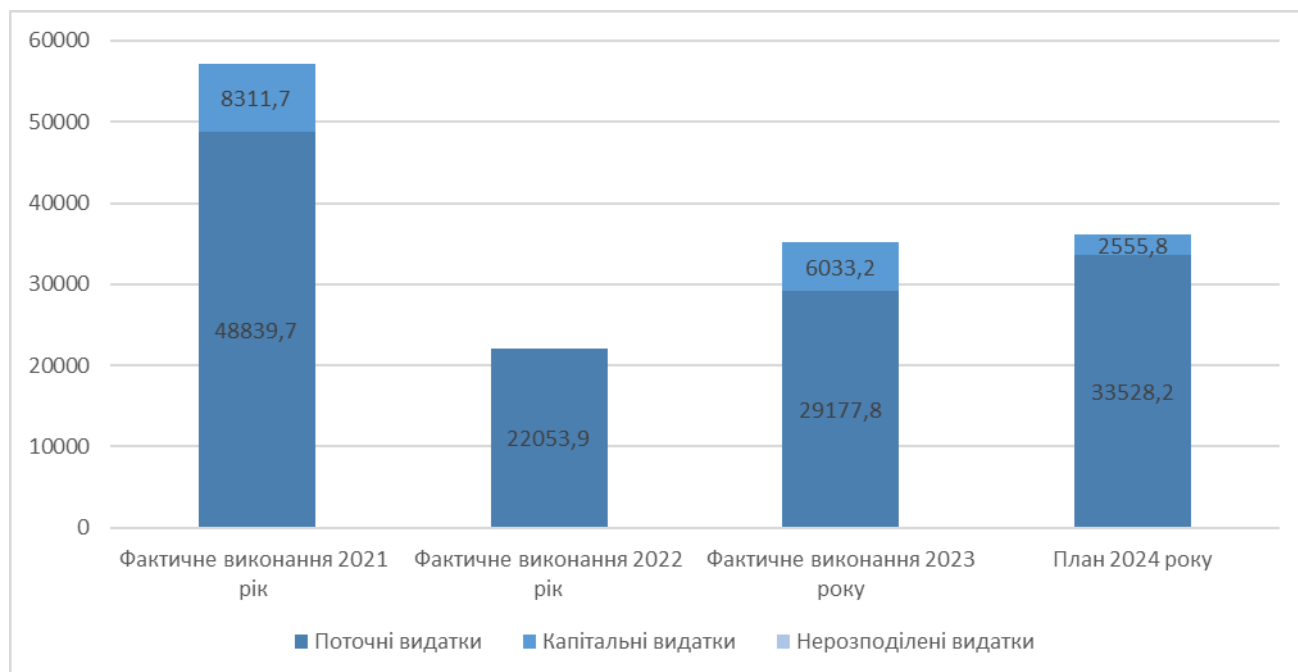

Рисунок 2.3 - Структура видатків Новорайської ТГ за економічною класифікацією, млн грн

Капітальні видатки у бюджеті громади на 2023 рік у первісному рішенні про бюджет були заплановані у розмірі 0,1 млн грн. Шляхом, внесення змін до бюджету Новорайської територіальної громади на 2023 рік протягом року спрямовано на здійснення видатків розвитку 6,0 млн грн, що складає 17,0% від загальних річних видатків. Кошти спрямовані на придбання перетворювача частоти для артезіанської свердловини, причепа тракторного та навантажувача та ін.

Ризики

- 1) Відсутність можливості проводити:
 - капітальні видатки на заходи, спрямовані на подолання наслідків збройної агресії РФ та відновлення території громади у повному обсязі, що обумовлене відсутністю потенціалу формування достатньої суми доходів бюджету;
 - заходи із відновлення соціально-економічної інфраструктури у зв'язку із безпековою ситуацією у окремих населених пунктах громади (тривають постійні обстріли ворогом населених пунктів громади Червоний маяк та Крупиця);
- 2) Складність оптимізації поточних видатків, оскільки в основному здійснюються видатки на зарплату працівників бюджетних установ і оплату за спожиті енергоносії;
- 3) Необхідність додаткового відволікання ресурсів бюджету на фінансування нетипових (порівняно з довоєнним періодом) цільових місцевих програм в умовах дії режиму воєнного стану;
- 4) Залежність бюджету громади від отримання міжбюджетних трансфертів з державного бюджету, частка яких значно перевищує податкові надходження.

Висновки

Бюджет Новорайської сільської територіальної громади **спроможний лише до незначного співфінансування заходів** з відновлення території громади та усунення незначної частини наявних руйнувань, оскільки протягом 2022-2023 років основним джерелом доходів бюджету є міжбюджетні трансферти.

Для повного подолання наслідків збройної агресії РФ Новорайській сільській територіальній громаді потрібна допомога держави (спрямування до місцевого бюджету додаткових коштів з Фонду відновлення, субвенцій, додаткової дотації на здійснення повноважень ОМС, здійснення перерахунку податкоспроможності бюджету громади) та благодійних організацій.

Разом з тим, враховуючи всі ризики від можливого скорочення доходної частини бюджету громади, є необхідність пошуку альтернативних ресурсів або грантових джерел надходжень до місцевого бюджету, сприяння відновленню та розвитку мікро бізнесу на території громади, розвитку партнерських відносин та зав'язків як з національними так з міжнародними партнерами, у т.ч з програмами і проєктами ОГС, що надають підтримку громадам в Україні.

2.2. Інформація про основні галузі економіки на території ТГ

Аналіз наявних даних свідчить, що в Новорайській ТГ ширше всього представлені сільськогосподарські підприємства зі спеціалізацією у рослинництві. Також на території громади є підприємства у таких сферах, як: оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту і освіти.

Таблиця 2.1 - Показники стану економіки Новорайської ТГ

Назва галузі	на 01.01.2021		на 01.01.2022		на 01.01.2023	
	Кількість суб'єктів, од.	Кількість зайнятих, осіб	Кількість суб'єктів, од.	Кількість зайнятих, осіб	Кількість суб'єктів, од.	Кількість зайнятих, осіб
Сільське господарство, у т.ч.:	27	1 600	27	1 600	27	293
рослинництво	26	1 582	26	1 582	26	195
тваринництво	1	18	1	18	1	98
Оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту	23	50	23	50	12	20
Готелі та ресторани	2	4	2	4	0	0
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	3	4	3	6	1	2
Державне управління й оборона	8	74	8	74	9	26
Освіта	8	150	8	150	7	130
Охорона здоров'я та соціальна допомога	6	24	5	22	5	17
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	10	15	10	15	10	2
Фінансова діяльність	1	4	1	4	1	2
Зайнятість в особисто селянських (підсобних) господарствах	319	319	319	319	180	180
Інше: надання комунальних та індивідуальних послуг	5	30	5	30	1	8
Всього:	93	2 274	92	2 274	73	680

Після початку військових дій станом на 01.01.2023 кількість підприємств на території громади зменшилася.

Так, військові дії не вплинули на кількість сільськогосподарських підприємств, зменшилась кількість підприємств у сфері послуг (торгівля і ремонт). Наведене безпосередньо корелюється із зменшенням кількості населення на території громади, тому первинними заходами, що мають вживатися для збільшення кількості економічно активних підприємств, є заходи спрямовані на повернення жителів в громаду та підвищення конкурентоспроможності громади як безпечного та комфортного місця для життя економічно активних громадян.

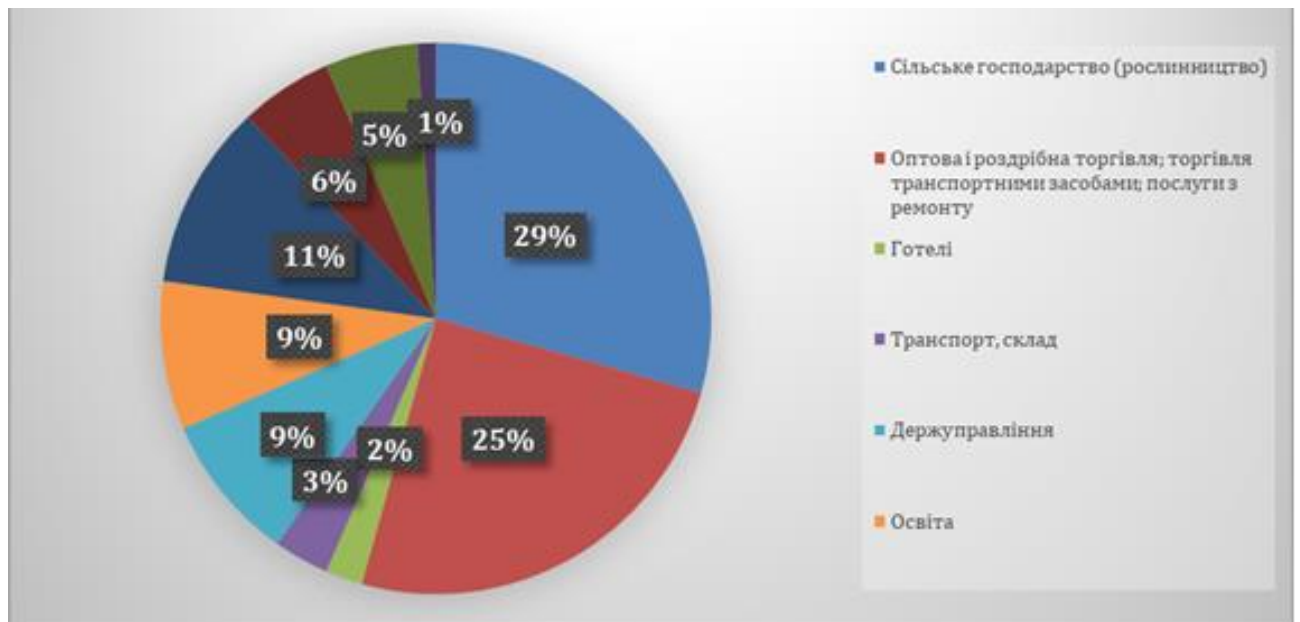

Рисунок 2.4 – Розподіл підприємств Новорайської ТГ за сферами економіки

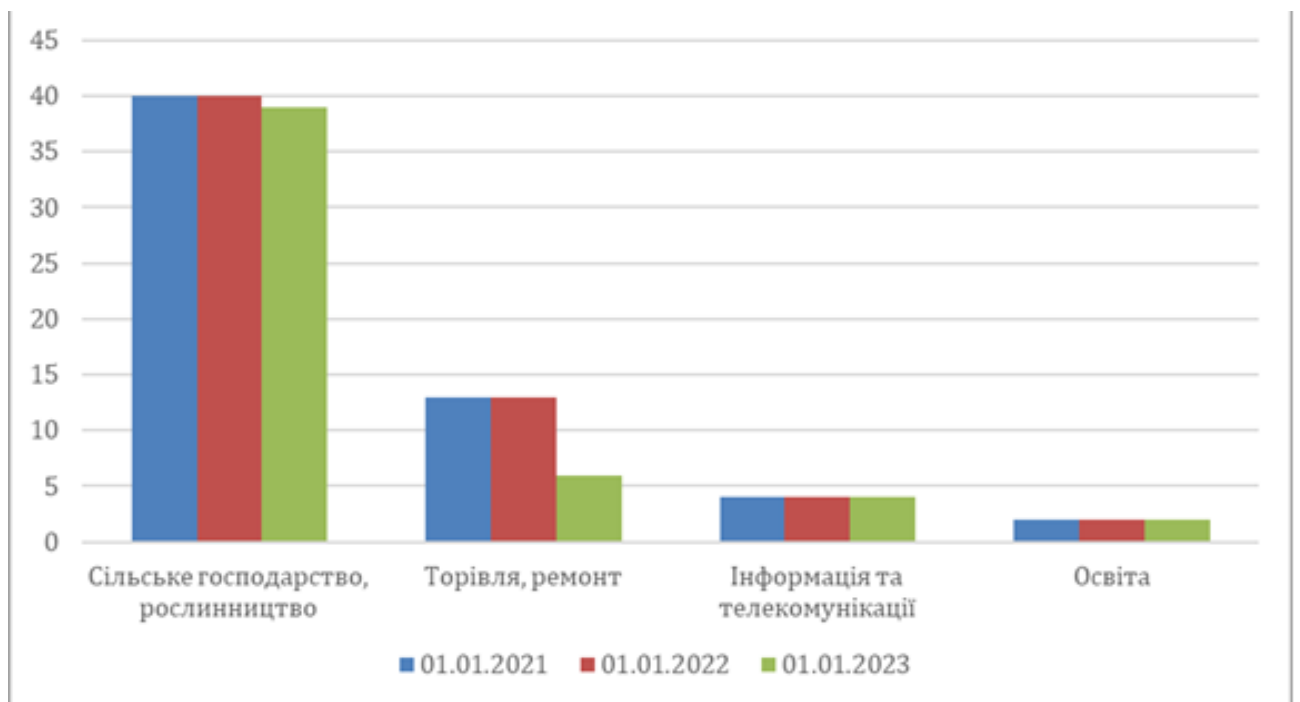

Рисунок 2.5 – Динаміка кількості підприємств в Новорайській ТГ

2.3. Інформація про основних платників податків на території ТГ

Податкові надходження в громаді суттєво знизилися, оскільки частина підприємств суттєво зменшила надходження до місцевого бюджету.

Основне падіння сплати податків відбулося у сільськогосподарських підприємств. Враховуючи, що вони є основними платниками податків в громаді, відновлення економічної діяльності сільськогосподарських підприємств напряму пов'язано із розмінуванням території громади та поверненням жителів після підвищення рівня безпеки в громаді.

Таблиця 2.2 - Основні платники податків на території Новорайської ТГ

Назва (із зазначенням організаційно-правової форми)	Адреса місцезнаходження	Вид діяльності (основний)	Сума податків, тис. грн за:	
			2022	I півріччя 2023
ТОВ "ЮТС-АГРОПРОДУКТ"	с. Новорайськ, вул. Промислова, 3	ТОВ "ЮТС-АГРОПРОДУКТ"	2876,9	192,4
ТОВ "ДОДОЛА 2021"	с. Милове, вул. Степова	ТОВ "ДОДОЛА 2021"	82,9	-7,0
ТОВ "АГРО НОВОРАЙСЬКЕ"	с. Новорайськ, вул. Промислова	Розведення свиней	34,2	0,0
ФГ "АГРО-АЛЪЯНС"	с. Костирка, вул. Фермерська, 1	Вирощування зернових та технічних культур	329,9	0,8
ТОВ "КПТ-АГРО"	с. Новорайськ	Вирощування зернових та технічних культур	16,4	73,6
НОВОРАЙСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА	с. Новорайськ, вул. Промислова, 21	місцеве самоврядування	156,8	451,6
ТОВ "ЄВРОПА ТРАНС АГРО"	с. Новорайськ, вул. Промислова	вантажний автомобільний транспорт	301,1	220,6
Новорайський опорний заклад повної загальної середньої освіти	с. Новорайськ, вул. Соборна, 29	загальна середня освіта	547,5	315,7
ТОВ "УКРАЇНСЬКІ ФРУКТИ"	с. Монастирське, вул. Будівельна	відновлення рослин, вирощування зернових та технічних культур, виноградарство	34,6	11,1
ФГ "УКР АГРО КРАЙ"	с. Червоний Маяк, вул. Центральна	Вирощування зернових та технічних культур	21,8	62,2
ТОВ "ВІНТЕКС-ІК"	с. Червоний Маяк, вул. Центральна	Вирощування зернових та технічних культур	66,9	1,6
ПП "Агрофірма-Додола"	с. Новорайськ, вул. Бериславська	Вирощування зернових та технічних культур	228,6	112,6
КП "Комунальник"	с. Новорайськ, вул. Соборна, 23	забір, очищення та постачання води	7	0,0
ФОП Шолох Валентина Дмитрівна	с. Новорайськ, вул. Соборна	роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах з перевагою продовольчого асортименту	6,8	0,0
ФОП Шолох Галина Володимирівна	с. Новорайськ, вул. Першотравнева	роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах з перевагою продовольчого асортименту	11,7	0,0

2.4. Інформація про основних роботодавців на території ТГ

Більшість роботодавців зменшили кількість працюючих, що пов'язано із ускладненням їх діяльності через міно-вибухову забрудненість території, через що сільськогосподарські підприємства не можуть здійснювати свою діяльність та виїздом населення через військові дії та загрози обстрілів.

Таблиця 2.3 - Основні роботодавці на території Новорайської ТГ

Назва (із зазначенням організаційно-правової форми)	Адреса місцезнаходження	Вид діяльності (основний)	Чисельність працівників, осіб, станом на:	
			01.01.2022	01.01.2023
ТОВ "ЮТС-АГРОПРОДУКТ"	с. Новорайськ, вул. Промислова, 3	Вирощування зернових та технічних культур	293	20
ТОВ "ДОДОЛА 2021"	с. Милове, вул. Степова	Вирощування зернових та технічних культур	16	12
ТОВ "АГРО НОВОРАЙСЬКЕ"	с. Новорайськ, вул. Промислова	Розведення свиней	18	98
ФГ "АГРО-АЛЪЯНС"	с. Костирка, вул. Фермерська, 1	Вирощування зернових та технічних культур	18	10
ТОВ "КІПТ-АГРО"	с. Новорайськ	Вирощування зернових та технічних культур	8	6
НОВОРАЙСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА	с. Новорайськ, вул. Промислова, 21	місцеве самоврядування	48	21
ТОВ "ЄВРОПА ТРАНС АГРО"	с. Новорайськ, вул. Промислова	вантажний автомобільний транспорт	62	6
Новорайський опорний заклад повної загальної середньої освіти	с. Новорайськ, вул. Соборна, 29	загальна середня освіта	45	35
ТОВ "УКРАЇНСЬКІ ФРУКТИ"	с. Монастирське, вул. Будівельна	відновлення рослин, вирощування зернових та технічних культур, виноградарство	4	3
ФГ "УКР АГРО КРАЙ"	с. Червоний Маяк, вул. Центральна	Вирощування зернових та технічних культур	3	3
ТОВ "ВІНТЕКС-ІК"	с. Червоний Маяк, вул. Центральна	Вирощування зернових та технічних культур	4	3
ПП "Агрофірма-Додола"	с. Новорайськ, вул. Бериславська	Вирощування зернових та технічних культур	10	8
КП "Комунальник"	с. Новорайськ, вул. Соборна, 23	забір, очищення та постачання води	5	8
ФОП Шолох Валентина Дмитрівна	с. Новорайськ, вул. Соборна	роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах з перевагою продовольчого асортименту	2	1
ФОП Шолох Галина Володимирівна	с. Новорайськ, вул. Першотравнева	роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах з перевагою продовольчого асортименту	3	3

2.5. Інформація про суб'єктів господарської діяльності, які в умовах війни зупинили свою діяльність або які релоковані з території ТГ

З території громади офіційно релоковані два підприємства, які намагаються продовжувати свою діяльність на території громади і за попередньою інформацією в разі покращення безпекової ситуації повернуться в громаду.

Таблиця 2.4 - Інформація про суб'єктів господарської діяльності, які в умовах війни зупинили свою діяльність або які релоковані з території Новорайської ТГ

Назва (із зазначенням організаційно-правової форми)	Адреса місцезнаходження	Зупинені - "З", релоковані - "Р"	Вид діяльності (основний)	Чисельність працівників на 01.01.2022, осіб
ТОВ "ЮТС-АГРОПРОДУКТ"	с. Новорайськ, вул. Промислова, 3	Р	Вирощування зернових та технічних культур	293
ТОВ "ЄВРОПА ТРАНС АГРО"	с. Новорайськ, вул. Промислова, 3	Р	Вантажний автомобільний транспорт	62

2.6. Інформація про стан зайнятості населення на території ТГ

Кількість безробітних після початку російської збройно агресії в громаді зменшилася, що не є показником покращення економічної ситуації в громаді, оскільки насамперед пов'язано із виїздом населення з території громади із безпекових міркувань. Також збільшилася кількість самозайнятих осіб більше ніж в 2 рази, що опосередковано може свідчити про падіння рівня економічного життя в громаді.

Таблиця 2.5 - Інформація про стан зайнятості населення на території Новорайської ТГ

Загальна оцінка зайнятості населення ТГ								
на 01.01.2021			на 01.01.2022			на 01.01.2023		
Кількість зайнятих, осіб	Кількість безробітних, осіб	Кількість незайнятих, осіб	Кількість зайнятих, осіб	Кількість безробітних, осіб	Кількість незайнятих, осіб	Кількість зайнятих, осіб	Кількість безробітних, осіб	Кількість незайнятих, осіб
2274	60	1500	2274	80	1 390	637	75	2 900
Загальна інформація про зареєстрованих у ТГ суб'єктів господарювання								
на 01.01.2021			на 01.01.2022			на 01.01.2023		
Кількість юридичних осіб	Кількість ФОП	Самозайнятих осіб	Кількість юридичних осіб	Кількість ФОП	Самозайнятих осіб	Кількість юридичних осіб	Кількість ФОП	Самозайнятих осіб
15	79	319	15	79	319	13	60	180

Рівень працевлаштування в громаді, враховуючи переважно сільськогосподарську спеціалізацію основних роботодавців, буде напряму залежати від швидкості розмінування території, на якій вони здійснюють свою діяльність.

Висновки

Враховуючи загальну економічну ситуацію в Новорайській громаді, що характеризується явно вираженим сільськогосподарським акцентом в діяльності, що наразі є небезпечним через високу вірогідність замінування земель с/г призначення, а також значною кількістю населення, що було змушено виїхати з місця свого постійного проживання через бойові дії, але готові повернутися при покращенні безпекової ситуації в країні, доцільно передбачити заходи, спрямовані як на *підтримку існуючих галузей економіки, такі як:*

- розмінування сільськогосподарських угідь;
- розробка та запровадження інвестиційних програм підтримки підприємств в громаді;
- створення сільськогосподарських кооперативів для переробки сільгосппродукції;
- створення умов для підтримки фермерських господарств;
- створення логістичних хабів для підтримки місцевих виробників сільськогосподарської продукції, в яких, завдяки розвитку інфраструктури для зберігання та переробки продукції можна значно збільшити доходи від аграрного сектору, забезпечити створення нових робочих місць та покращити якість продукції для внутрішнього та зовнішнього ринків,

так і заходів спрямованих на диверсифікацію галузей економіки, як:

- створення інвестиційного фонду громади;
- визначення промислової зони для розміщення нових виробничих підприємств;
- розвиток промислового парку з акцентом на виробництво легкої промисловості та с/г переробки;
- створення майданчиків під розвиток транспорту і логістики;
- визначення земельних майданчиків під будівництво закладів торгівлі, готелю, нових центрів дозвілля;
- запровадження програми підтримки місцевої торгівлі та послуг через розвиток електронної комерції, що дозволить підприємцям громади ефективніше конкурувати на ринку, розширити клієнтську базу та підвищити обсяги продажів, у т.ч. за межами громади;
- розробка інвестиційного паспорту, системи маркетингу та брендинг громади.

3. Загальна екологічна оцінка територіальної громади (характеристика за компонентами довкілля)

3.1. Клімат і тенденції зміни клімату

Територія Новорайської громади знаходиться у степовій фізико-географічній області. Клімат регіону помірно-континентальний із загальним посиленням континентальності у напрямку на південний схід (у степовій зоні). Для степової зони характерні коротка, холодна й малосніжна зима з частими відлигами і незначним сніговим покривом, жарке й посушливе літо. Протягом року температура зазвичай коливається від -6°C до 29°C і рідко буває нижче -16°C або вище 35°C (рис. 3.1 – 3.2).

Теплий сезон у громаді триває 3,5 місяці, з 23 травня по 9 вересня, із середньодобовою максимальною температурою вище 23°C . Найспекотніший місяць року — липень із середньою максимальною температурою 28°C і найнижчою 17°C . Холодний сезон триває 3,8 місяця, з 18 листопада по 12 березня, із середньодобовою високою температурою нижче 6°C . Найхолодніший місяць року - січень із середньою мінімальною температурою -5°C і максимальною -0°C .

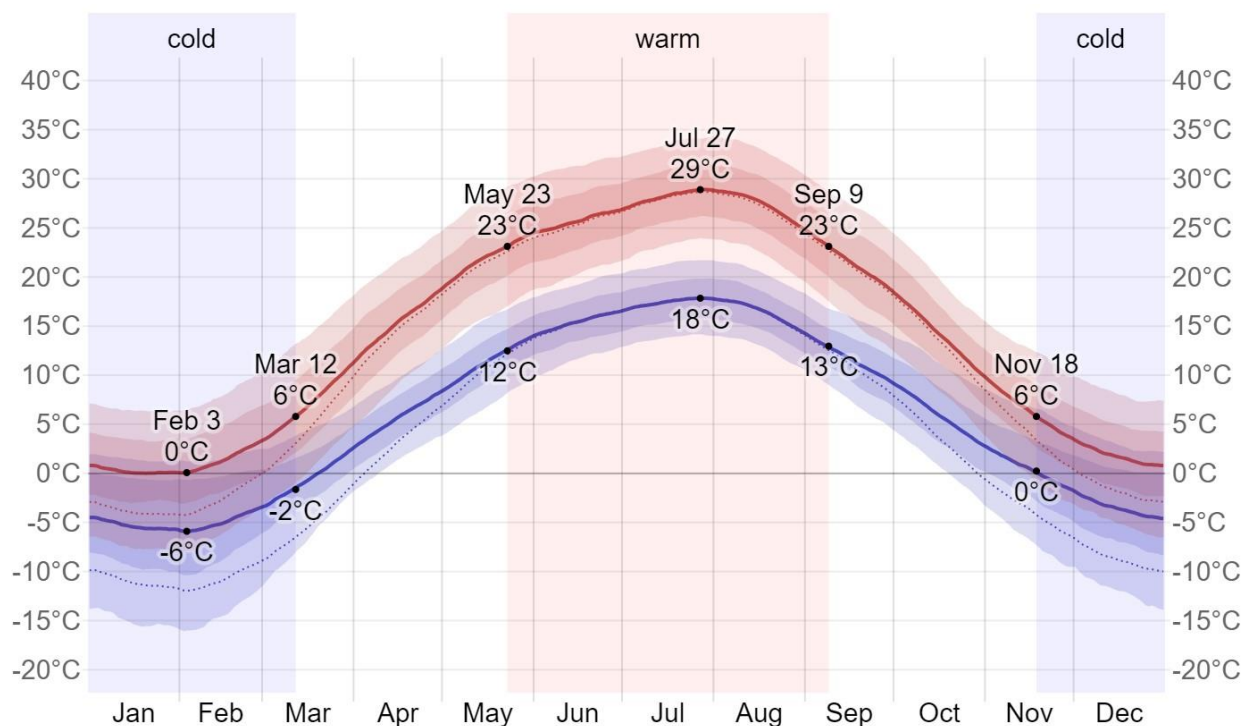

Рисунок 3.1 – Середня максимальна і низька температура⁹

Середньодобова найвища (червона лінія) і найнижча (синя лінія) температура зі смугами від 25 до 75 і від 10 до 90 перцентилів. Тонкі пунктирні лінії – це відповідні середні сприйняті температури.

Річна сума опадів складає 450-500 мм. Найбільше опадів випадає у червні, середня кількість опадів становить 40 мм. Найменше опадів у лютому, середня кількість опадів становить 14 мм. Найбільш вологий сезон триває 2,0 місяці, з 11 травня по 10 липня, з більш

⁹ Відповідно до ресурсу [© WeatherSpark.com](https://www.weather-spark.com).

ніж 18% ймовірністю того, що певний день буде вологим. Загалом у червні в середньому 6,8 дощових днів. Більш сухий сезон триває 10 місяців з 10 липня по 11 травня. Місяць з найменшою кількістю вологих днів – жовтень, в середньому 4,2 днів з не менше 1,0 міліметрів опадів.

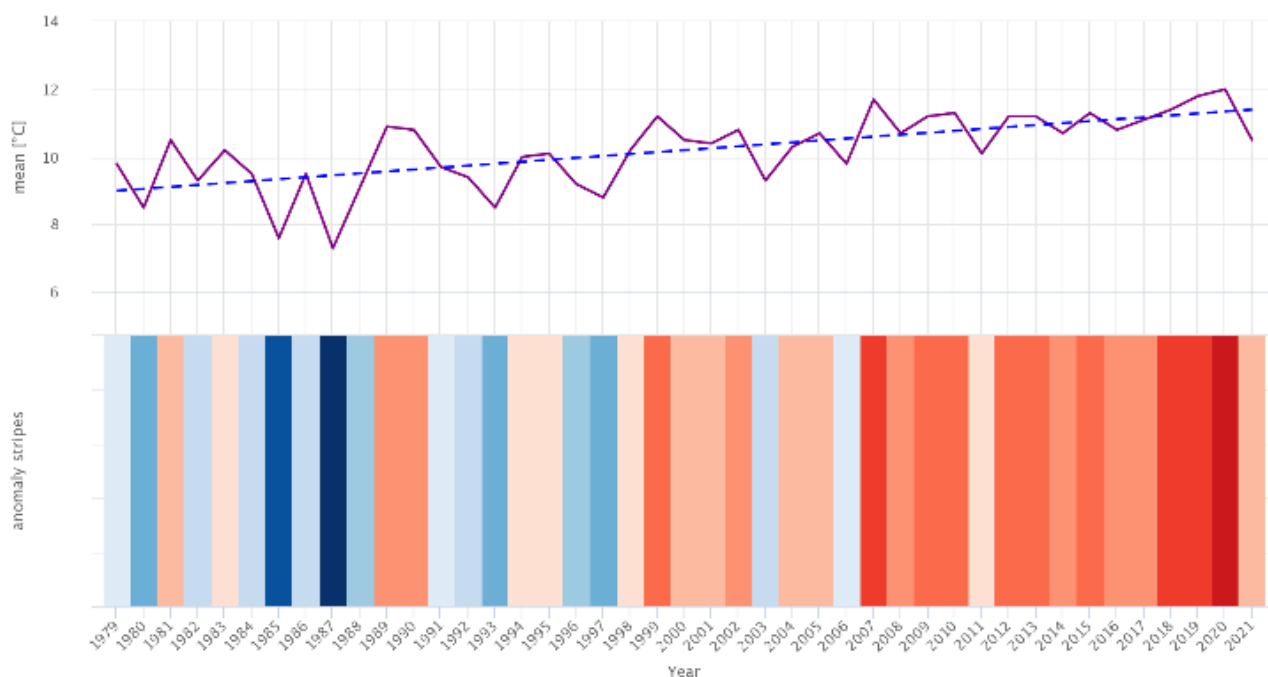

Рисунок 3.2 – Середньорічна зміна температури, тенденція та аномалія, 1979 – 2023 роки¹⁰

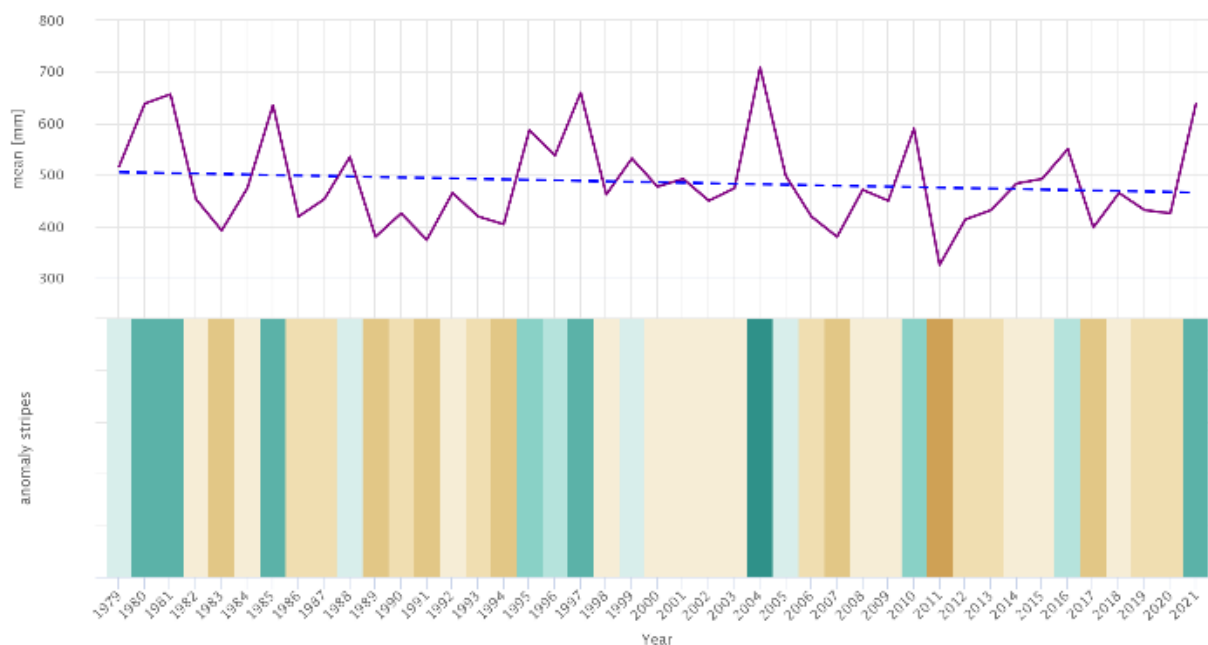

Рисунок 3.3 – Середньорічна кількість атмосферних опадів, тенденція і аномалії, 1979 – 2023 роки¹¹

Пунктирна синя лінія — лінійна тенденція зміни клімату: температурний тренд

¹⁰ Інформація за даними ресурсу <https://www.meteoblue.com/>.

¹¹ Інформація за даними ресурсу <https://www.meteoblue.com/>.

позитивний, через зміну клімату у регіоні стає тепліше. У нижній частині графіка зображені так звані смуги зігрівання. Кожна кольорова смуга представляє середню температуру за рік - синя для холодніших і червона для теплих років.

Спостерігається тенденція до незначного зменшення середньорічної кількості атмосферних опадів. Загалом більш помітним є коливання із року в рік кількості опадів. Загальна тенденція для степової зони – незначні зміни опадів при збільшенні їхньої інтенсивності.

Прогнозні моделі зміни клімату згідно чотирьох соціально-економічних сценаріїв управління викидами парникових газів показують зростання середньої річної температури у перспективі до 2059 року (табл. 3.1). Для регіону це означає наростання посушливості клімату, більша потреба у водних ресурсах, зокрема для забезпечення сільського господарства.

Таблиця 3.1 - Кліматичні моделі Climate Models: 2040 – 2059

Low Emissions (RCP 2.6) Temperature	Low Emissions (RCP 2.6) Precipitation	Moderate Emissions (RCP 4.5) Temperature	Moderate Emissions (RCP 4.5) Precipitation	High Emissions (RCP 6.0) Temperature	High Emissions (RCP 6.0) Precipitation	Very High Emissions (RCP 8.5) Temperature	Very High Emissions (RCP 8.5) Precipitation
1 - 1,5	0 - 50	1,5 - 2	0 - 50	1,5 - 2	0 - 50	2,5 – 2,75	0 - 50

3.2. Водні ресурси

Територія Новорайської громади належить до басейну річки Дніпро. Східна частина громади мала вихід до Дніпра – Каховського водосховища. Після знищення росіянами Каховської ГЕС, Каховське водосховище було осушене, річка Дніпро повернулась у своє природне русло. Тепер русло Дніпра проходить попід правим високим берегом. Ширина русла складає від 400 до 1000 метрів. На лівому березі Дніпра – відбувається відновлення природних заплавних екосистем. Також осушено гирло річки Кам'янки, яка протікає у північній частині громади на межі із Милівською громадою; русло відновило природний стан. Створена система зрошувальних каналів на ділянці від села Степне до села Червоний Маяк:

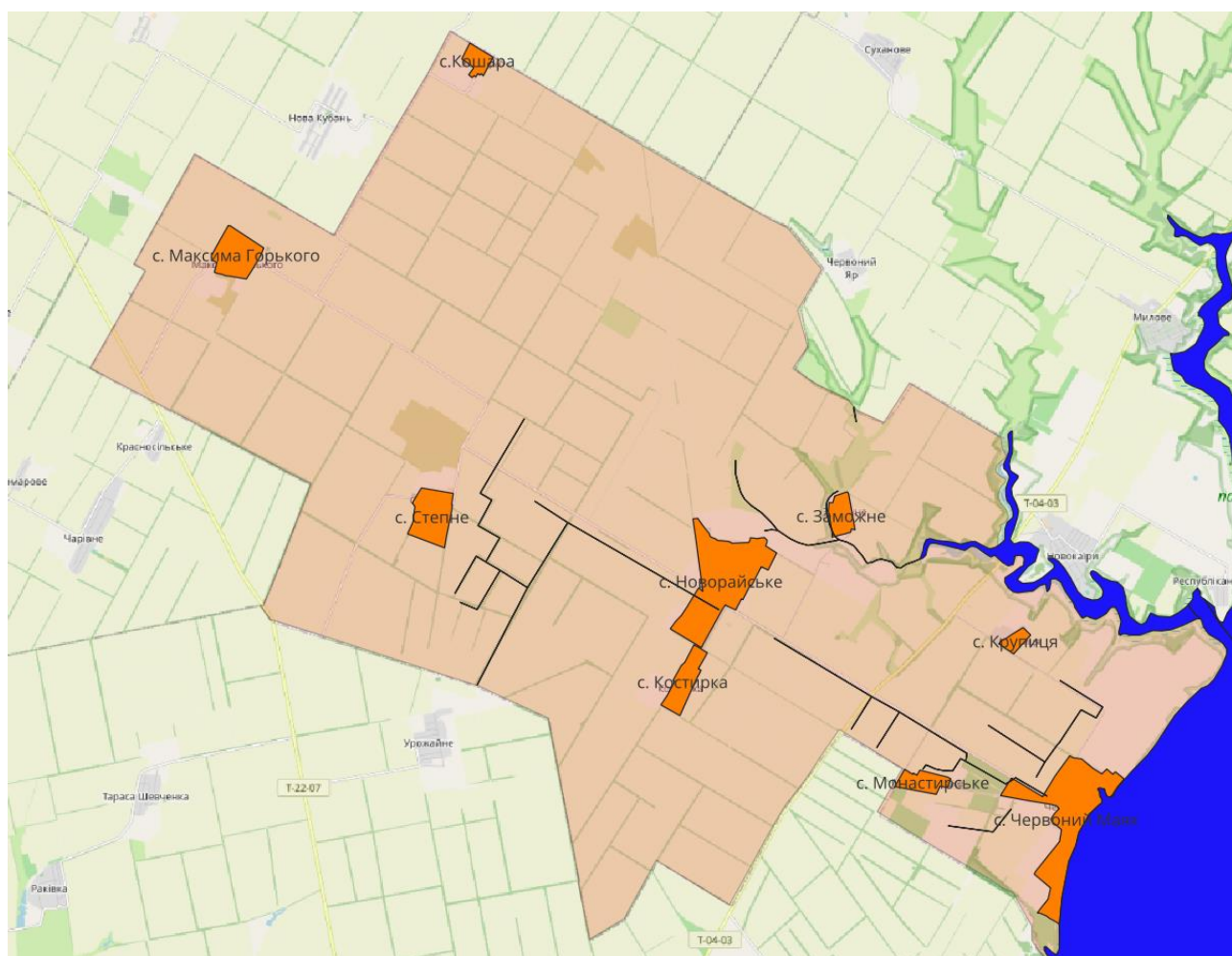

Рисунок 3.4 – Водні об’єкти на території Новорайської ТГ

3.3. Ґрунти

Чорноземи південні малогумусні важкосуглинкові є основними ґрунтами громади, де вони сформувалися під різнотравноковилову-типчаковими степами на лесах в умовах недостатнього зволоження та глибокого рівня залягання ґрунтових вод. Вони займають вододіл, схили та лесові тераси річки. Вміст гумусу в ґрунтах громади досягає 3-4%, в перехідному горизонті спостерігається незначне ущільнення. Ґрунти мають велику ємкість вбирання, що характеризується значною насиченістю кальцієм та магнієм, малим вмістом натрію. Це зумовлює нейтральну або слаболужну реакцію ґрунтового розчину. На схилах балок та вздовж заплави сформувалися чорноземи південні малогумусні змиті середньосуглинкові з меншою потужністю прогумусованого профілю. Ці ґрунти найбільше піддаються водній ерозії – розмиву і змиву, утворення ярів.

Найбільш знижені ділянки (поди та западини) на території громади (села: Максима Горького, Степне, Костирка) зайняті лучно-чорноземними осолоділими та лучно-чорноземними глейовими солонцювато-осолоділими важкосуглинковими ґрунтами. Надмірне зволоження, яке зумовлює гідроморфність ґрунтоутворення, відбувається переважно за рахунок делювіальних вод. Ці води через низьку водопроникність глинистої осолонцюваної ґрунтоутворюючої породи застоюються на поверхні ґрунту, зумовлюючи оглеєння профілю ґрунту й ґрунтоутворюючої породи. Завдяки поєднанню з солонцюватістю оглеєння лучно-чорноземних ґрунтів негативно впливає на їх фізичні властивості.

Територія громади характеризується вираженим рельєфом, саме тому поширені переважно процеси інтенсивної водної ерозії ґрунтів, а також вітрової ерозії. Серед сільськогосподарських угідь дії ерозії найбільшою мірою зазнають орні землі.

Таблиця 3.2 - Основні типи ґрунту, що поширені на території Новорайської ТГ

Основні типи ґрунту	Особливо цінні ґрунти	Домінантні види деградації ґрунтів	Субдомінантні види деградації ґрунтів
Чорноземи південні на лесах	Особливо цінні ґрунти регіонального значення: Чорноземи південні малогумусні змиті середньо- та важкосуглинкові, чорноземи південні малогумусні важкосуглинкові	Дефляція, водна ерозія	Дуже висока водна ерозія (поверхневий змив і розмив ґрунтів)
Оглеєні ґрунти подів і западин: лучно-чорноземні глейові солонцювато-осолоділі важкосуглинкові, лучно-чорноземні осолоділі важкосуглинкові ґрунти		Підтоплення	Осолодіння

3.4. Землі лісового фонду

На території Новорайської громади лісові насадження створені вздовж схилів долини річки Кам'янка і Дніпро. Лісові насадження вузькою смугою пролягають від північної частини громади до Південної (район селища Червоний Маяк). Ліси належать до ДП «Великоолександрівське лісомисливське господарство». Основна функція цих лісових насаджень – запобігання водної ерозії та руйнування схилів долин, гальмування розростання балок на суміжні сільськогосподарські землі.

Дані про землі лісового фонду зазначені відповідно до відомостей із Державного земельного кадастру, форми 6-зем та експлікації земель ПЗФ НПП, що склало загальну площу лісового фонду у розмірі 1207,0 га, а саме:

- землі лісового фонду, віднесені до ПЗФ НПП «Кам'янська Січ» - 642,7 га;
- інші землі лісового фонду (лісополоси та лісовкриті території) - 564,3 га.

Таблиця 3.3 - Статистична інформація щодо земель лісового фонду відносно території Новорайської ТГ

Площа земель лісового фонду, га	Частка земель лісового фонду, %
1207,0000	3,44

3.5. Природоохоронні території

На території Новорайської громади наявний один об'єкт природно-заповідного фонду – Національний природний парк загальнодержавного значення «Кам'янська Січ». У межах громади розміщена частина цієї природоохоронної територія, а саме 3 788,4718 га з загальної площі національного природного парку 12 261,14 га.

Частина території Новорайської громади, а саме долина річки Дніпро (Каховське водосховище), розміщена у межах затвердженої (Adopted sites) території Смарагдової мережі Kakhovske Reservoir (SiteCode: UA0000106).

Таблиця 3.4 - Відомості про території природно-заповідного фонду Новорайської ТГ

Площа територій ПЗФ, га	Частка територій ПЗФ, %	Площа територій Смарагдової мережі, га	Частка територій Смарагдової мережі, %	Площа територій водно-болотних угідь, га	Частка територій водно-болотних угідь, %
3788,4718	10,8	2985,4921	8,5	-	-

На території Новорайської громади відсутні водно-болотні угіддя міжнародного значення. Місця поширення рідкісних видів рослин (що занесені до Червоної Книги України) та тварин (що занесені до Червоної Книги України) приурочені до ділянок, які визначені як перспективні для заповідання.

На території Новорайської громади визначено кілька цінних ділянок, які зарезервовані для заповідання природних територій і об'єктів Херсонської області. Також потенційними для заповідання у громаді є ареали подів і западин. Найбільша – це потенційна для заповідання територія у складі двох громад, де передбачається створення ботанічного заказника «Економія Іванівка Карла Фальц-Фейна» у північно-західній частині громади. У районі сіл Крупиця і Червоний Маяк запропоновані для заповідання ряд курганів.

Таблиця 3.5 - Відомості про резервовані цінні для заповідання природні території та об'єкти Новорайської ТГ

Назва	Площа, га	Розміщення	Опис
Ботанічний заказник місцевого значення «Економія Іванівка Карла Фальц-Фейна»	331	Бериславський район, Борозенська та Новорайська сільські територіальні громади, околиця с. Нова Кубань	Старовинний лісопарк «Іванівський ліс» при колишній Економії Іванівка Карла Фальц-Фейна, навколо якого збереглися ділянки поду. Це один із небагатьох подів на Правобережжі, в якому збереглася природна, переважно лучна, рослинність. У складі рослинності поду відмічено низку рідкісних видів рослин, типових для подових луків, включених до Червоного списку Херсонської області. Виявлено включений до Червоної книги України та Резолюції № 6 Бернської конвенції вид рослин – цибуля регеля (<i>Allium regelianum</i>). Значну цінність представляє також розташований на схилі поду віковий парк, у деревостані якого переважають дуб звичайний (<i>Quercus robur</i>) та ясен звичайний (<i>Fraxinus excelsior</i>), рослини, природні популяції яких також охороняються, оскільки включені до Червоного списку Херсонської області. Представлені оселища Резолюції № 4 (X36), (E1.2)
Ботанічна пам'ятка природи місцевого		Бериславський район, Новорайська сільська територіальна громада, околиця с. Крупиця.	Курган (P28) серед поля 1,5 м заввишки та 20 м у діаметрі. Ніколи не орався, вкритий степовою рослинністю. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (E1.2) та видів

Назва	Площа, га	Розміщення	Опис
значення «Курган біля Крупиці І»			рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків
Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Курган біля Крупиці ІІ»		Бериславський район, Новорайська сільська територіальна громада, околиця с. Крупиця.	Курган (Р29) серед поля 2 м заввишки та 18 м у діаметрі. Ніколи не орався, вкритий степовою рослинністю. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (Е1.2) та видів рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків
Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Курган біля Крупиці ІІІ»		Бериславський район, Новорайська сільська територіальна громада, околиця с. Крупиця.	Курган (Pr52) серед поля при дорозі 4 м заввишки та 35 м у діаметрі. Ніколи не орався, вкритий степовою рослинністю. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (Е1.2) та видів рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків
Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Курган-майдан»		Бериславський район, Новорайська сільська територіальна громада, околиця с. Червоний Маяк.	Курган (Р38) 3,5 м заввишки та близько 60 м у діаметрі. Розташований серед полів. Посередині кургану знаходиться досить глибокий кратер, що є характерною ознакою курганів - майданів. У козацькі часи з ґрунту насипу кургану виварювали селітру, яку використовували для виробництва пороху. Природоохоронну цінність кургану репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (Е1.2) та видів рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків
Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Довгі кургани»		Бериславський район, Новорайська сільська територіальна громада, околиця с. Червоний Маяк	Два розташованих на відстані 60 м один від одного кургани: великий (Р39) 5 та 3,5 м заввишки (дві верхівки), 40 м завширшки та 80 м завдовжки, малий (Р40) 3 м заввишки, 30 м завширшки 60 м завдовжки. Розташовані серед полів. Ніколи не оралися, вкриті степовою рослинністю. Природоохоронну цінність курганів репрезентують наявність оселища Резолюції № 4 Бернської конвенції (Е1.2) та видів рослин і рослинних угруповань, що занесені до регіональних природоохоронних списків

3.6. Екологічна мережа

Згідно Концептуальної схеми екомережі Херсонської області¹² через територію Новорайської громади пролягає природний екологічний коридор національного рівня. Це – долина річки Дніпро, раніше це було водне дзеркало Каховського водосховища, після знищення водосховища – русло і природна заплава річки Дніпро, у якій розпочинаються процеси самовідновлення рослинного покриву і своєрідної ландшафтної структури.

¹² Перелік резервованих цінних для заповідання природних територій та об'єктів в межах Херсонської області. Схвалено розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 21 травня 2014 року № 341 та листом від 29 травня 2014 року № 15-351-774/9-14/405 направлено для розгляду та затвердження до Херсонської обласної ради. Листом від 28 вересня 2018 року № 05-30/1409 Херсонський державний університет надав актуалізований Перелік

3.7. Забруднення довкілля: повітря, вода, ґрунти

В структурі землекористування найбільший відсоток належить агроутідам, що порушує екологічно допустиме співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь і негативно впливає на стійкість агроландшафтів. Степові ландшафти, які домінували у минулому на території Новорайської громади, – тотально перетворені на агроландшафти і інтенсивно використовуються під рілля. Рільництво є основним чинником впливу на навколишнє середовище у громаді. Прямий негативний вплив на екологічну ситуацію – через посилення деградації ґрунтів на сільськогосподарських землях. Вітрова і водна ерозія – головні чинники деградації земель. Опосередковано сільське господарство може чинити негативний вплив на стан Дніпра через інтенсивний змив ґрунтового покриву.

Результати дослідження Державного агентства водних ресурсів України вмісту забруднювачів у річці Дніпро на ділянці між сел. Велика Лепетиха та м. Берислав¹³ за 2018 рік вказують на відсутність перевищень нормативів. Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах Каховського водосховища за 2020 рік (дані Херсонського обласного гідрометеорологічного центру) по основних показниках та властивостям (мг/л)¹⁴ загалом не перевищували гранично допустимі концентрації, виняток – нафтопродукти.

Ризики забруднення компонентів навколишнього середовища пов'язані із відсутністю каналізації; системи централізованого вивозу та сортування відходів.

¹³ Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України. Державне агентство водних ресурсів України. Режим доступу: <http://monitoring.davr.gov.ua/EcoWaterMon/GDKMap/Index>

¹⁴ Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Херсонській області у 2019 році. Херсон: 2020 рік.

3.8. Корисні копалини і альтернативна енергетика

На території Новорайської громади є родовища корисних копалин - сировина для виробництва будівельного каміння (щебінь-вапняк), які наразі не розробляються:

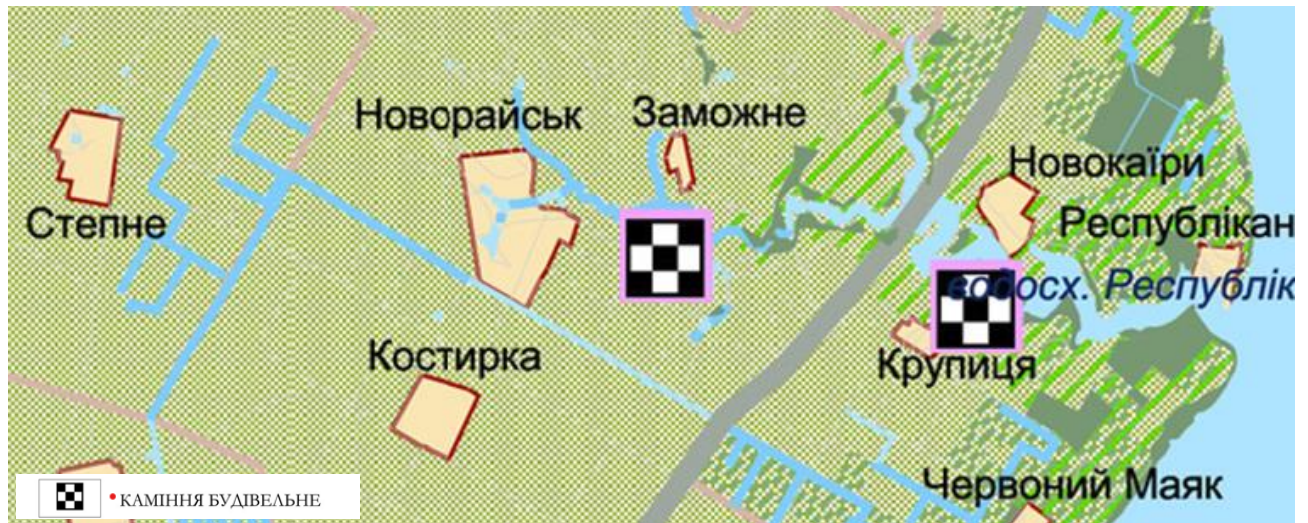

Рисунок 3.5 – Родовища корисних копалин на території Новорайської ТГ

Наявні передумови для розвитку сонячної енергетики. Умови території громади достатні для розвитку вітрової енергетики (для вітрогенеруючих установок на висоті 100 м).

Таблиця 3.6 - Відомості щодо корисних копалин й альтернативної енергетики

Родовища корисних копалин, на які отримані дозволи	Спеціальні дозволи на користування водою	Потенціал сонячної енергії - Потенційне виробництво фотоелектричної електроенергії (PVOUT), кВтч/кВтп	Потенціал вітрової енергії – Щільність потужності вітру (Wind Power Density (WPD) Вт/ м²)
-	-	1270 – 1295	на висоті 50 м 157 – 306 на висоті 100 м 260 - 388

3.9. Інформацію про шкоду, заподіяну бойовими діями

Згідно даних ACLED¹⁵ на території громади велись бойові дії, територія громади піддається обстрілам. Ймовірно, внаслідок бойових дій та обстрілів була завдана шкода сільськогосподарським землям.

Активні бойові дії призвели до пошкодження місць існування цінних видів флори та фауни, занесених до відповідних охоронних списків різних рівнів. Так, наслідками бойових дій на території національного природного парку «Кам'янська Січ» стали:

- замінованість та щільне забруднення території вибухонебезпечними предметами;
- випалені степові ділянки та штучні лісові насадження;
- утворення великих вирв у земній поверхні внаслідок ракетних ударів, скидання бомб тощо;
- порушення земного покриву через будівництво фортифікаційних споруд (окопів, бліндажів, капонірів тощо);
- забруднення ґрунту на ділянках дислокації військової техніки та в місцях розриву снарядів;
- забруднення території твердими побутовими відходами, особливо у місцях тривалого перебування російських військових;
- осушення прибережних екосистем внаслідок падіння рівня Каховського водосховища.

¹⁵ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED); acleddata.com.

4. Характеристика житлової та соціальної інфраструктури громади

4.1. Житлова інфраструктура

До початку російської збройної агресії в громаді було 24 багатоквартирних житлових будинки та 2169 будинків садибної житлової забудови. Після деокупації знищено 21 будинок. Найбільше будинків знищено у: с. Червоний Маяк - 16, с. Степне - 4 та с. Костирка – 1.

Проте описана ситуація не включає пошкоджені будинки та не є остаточною, оскільки обстріли продовжуються і після 01.01.2023 відбулася значна кількість руйнувань. Окрім того окремі пошкоджені будинки в результаті дослідження можуть бути визнані не придатними до відновлення та проживання, тому кількість знищеного житла буде збільшуватися.

Таблиця 4.1 - Загальна інформація про житлову забудову на території Новорайської ТГ

Назва населеного пункту	Тип житлової забудови	на 01.01.2022			на 01.01.2023		
		Кількість, од.	Загальна площа, м ²	Кількість квартир	Кількість, од.	Загальна площа, м ²	Кількість квартир
Новорайськ	Багатокварт. будинок	12	4 800	96,00	12	4 800	96
	Садибна житлова будівля	828	57 960	0,00	828	57 960	0
Червоний Маяк	Багатокварт. будинок	8	5 950	119,00	8	5 950	119
	Садибна житлова будівля	632	44 240	0	616	43 120	0
Костирка	Багатокварт. будинок	2	800	16,00	2	800	16
	Садибна житлова будівля	178	12 460	0	177	12 390	0
Степне	Багатокварт. будинок	2	600	10,00	2	600	10
	Садибна житлова будівля	157	10 990	0	153	10 710	0
Максима Горького	Багатокварт. будинок	0	0	0	0	0	0
	Садибна житлова будівля	151	10 570	0	151	10 570	0
Монастирське	Багатокварт. будинок	0	0	0	0	0	0
	Садибна житлова будівля	95	6 650	0	95	6 650	0
Заможне	Багатокварт. будинок	0	0	0	0	0	0
	Садибна житлова будівля	45	3 150	0	45	3 150	0
Крупниця	Багатокварт. будинок	0	0	0	0	0	0
	Садибна житлова будівля	77	5 005	0	77	5 005	0
Кошара	Багатокварт. будинок	0	0	0	0	0	0
	Садибна житлова будівля	6	390	0	6	390	0
Всього в громаді	Багатокварт. будинок	24	12 150	241	24	12 150	241
	Садибна житлова будівля	2169	151 415	0	2148	149 945	0

4.2. Соціальна інфраструктура

Соціальна інфраструктура Новорайської територіальної громади представлено широким переліком закладів освіти, охорони здоров'я, культури тощо.

Таблиця 4.2 - Об'єкти соціальної інфраструктури¹⁶

Назва старостинського округу	Заклади, загальна кількість			
	Освітні	Охорони здоров'я	Культури	Інші адмін.будівлі
Адміністративний центр с. Новорайськ с. Костирка, с. Заможне	4	3	4	1
Червономаяцький с. Червоний Маяк, с. Монастирське, с. Крупиця	4	1	4	1
Степнянський с. Степне, с. Максима Горького, с. Кошара	3	1	3	2
Разом:	11	5	11	4

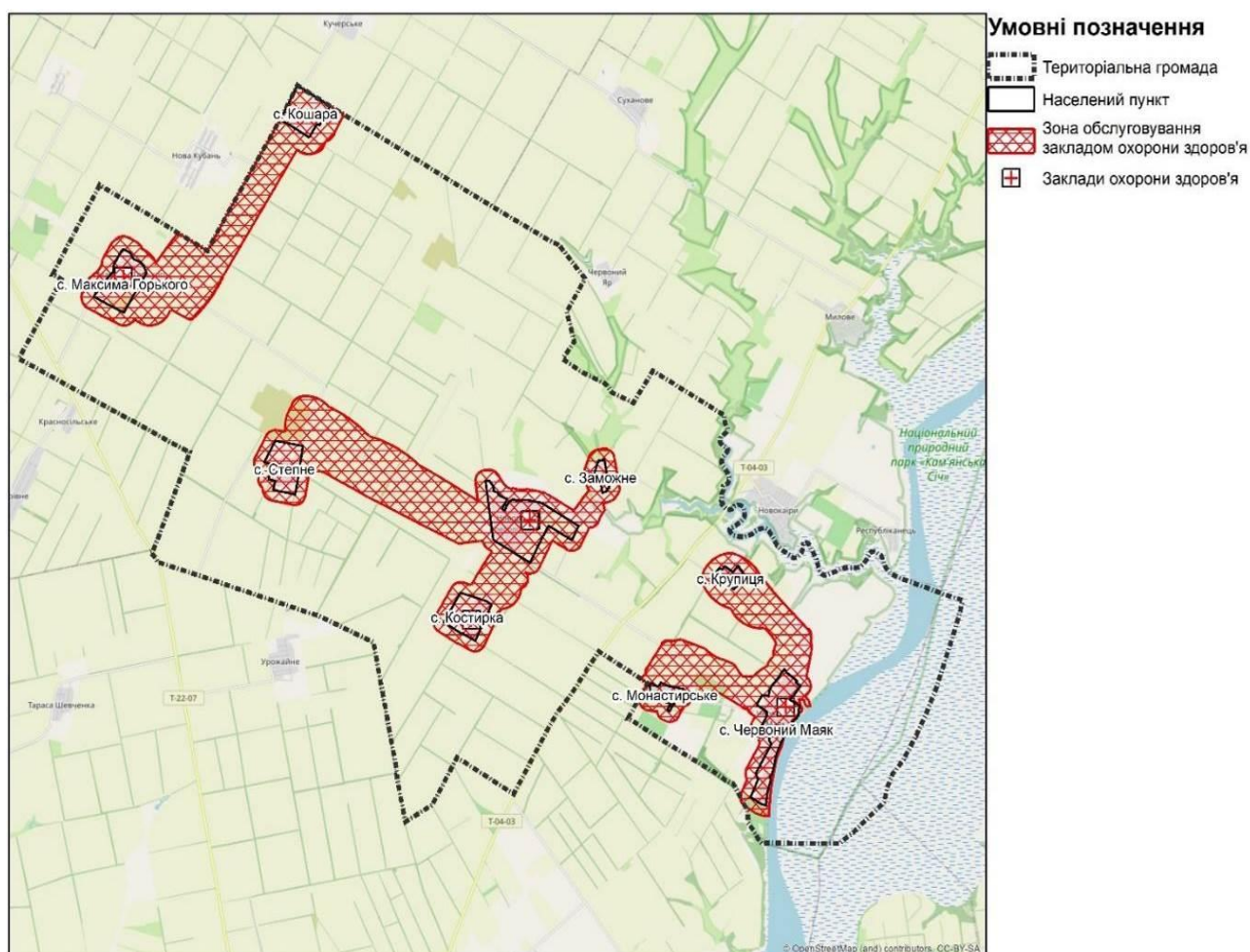

Рисунок 4.1 – Території доступності закладів охорони здоров'я Новорайської ТГ

¹⁶ Повна інформація про об'єкти соціальної інфраструктури у розрізі населених пунктів наведена у Додатку 2.3

В Новорайській територіальній громаді Бериславського району розміщено 5 структурних підрозділів КНП "Бериславський центр первинної медико-санітарної допомоги", а саме: 2 лікарські амбулаторії (далі - ЛА) та 3 фельдшерсько-акушерські пункти (далі – ФАП). На сьогодні громада обслуговує близько 2380 мешканців. Радіуси обслуговування визначались у відповідності до Наказу № 178/24 від 06.02.2018 «Про затвердження Порядку формування спроможних мереж надання первинної медичної допомоги».

Через агресію з боку російської федерації 4 структурних підрозділи зазнали пошкоджень (Новорайська АЗПСМ, Червономаяцька АЗПСМ, Степнянський ФП, Максимагорьківський ФП) та 1 – зруйновано (Костирський ФП). Наразі через постійні обстріли відновлювальні роботи не можливі.

Для надання якісної та доступної медичної допомоги населенню громади першочергового відновлення потребуватиме Новорайська АЗПСМ, в якій на сьогодні працює 2 лікаря ЗПСМ та 4 медичних сестри, та Максимогорьківський ФП, де працює 1 фельдшер, як заклад з найбільшою територіальною віддаленістю від с. Новорайськ.

На сьогодні у с. Максима Горького розміщено модульну амбулаторію, надану Громадською організацією «Львівська міська громадська організація «Ротарі клуб «Львів Інтернешнл», в с. Костирка - від БО «Save the children». Також, у с. Новорайськ за сприяння Всесвітньої організації охорони здоров'я вмонтовано модульну конструкцію для базування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги.

Водночас питання відновлення Червономаяцької амбулаторії ЗПСМ наразі недоцільно у зв'язку із інтенсивними обстрілами населеного пункту, тому черговість її відновлення буде можливе лише після настання безпекової ситуації. На сьогоднішній день у с.Монастирське відсутні заклади охорони здоров'я, але у зв'язку із наближення даного населеного пункту до с.Червоний Маяк, буде окремо розглядатись питання доцільності будівництва медичного закладу в с.Монастирське.

На території Новорайської ТГ функціонувало 11 закладів освіти, серед яких 4 дитячих садка, 6 шкіл, 1 заклад профтехосвіти. В результаті військових дій 3 школи та заклад профтехосвіти зруйновані, а всі інші пошкоджено. Наразі через постійні обстріли відновлювальні роботи не можливі.

Населені пункти Новорайської ТГ не всі забезпечені закладами освіти, однак до моменту повномасштабного вторгнення забезпечувався підвіз дітей, таким чином освітні послуги були доступні всім дітям громади. Наразі заклади освіти в громаді працюють в онлайн режимі і відповідно підвіз дітей не здійснюється.

На рис. 4.2. представлені радіуси доступності до освітніх закладів, які визначені у відповідності до ДБН Б.2.2-12:2019. Для селищних та сільських населених пунктів радіус обслуговування 2000 км. Якщо здійснюється підвіз дітей з інших населених пунктів до радіус обслуговування не більше 15 км.

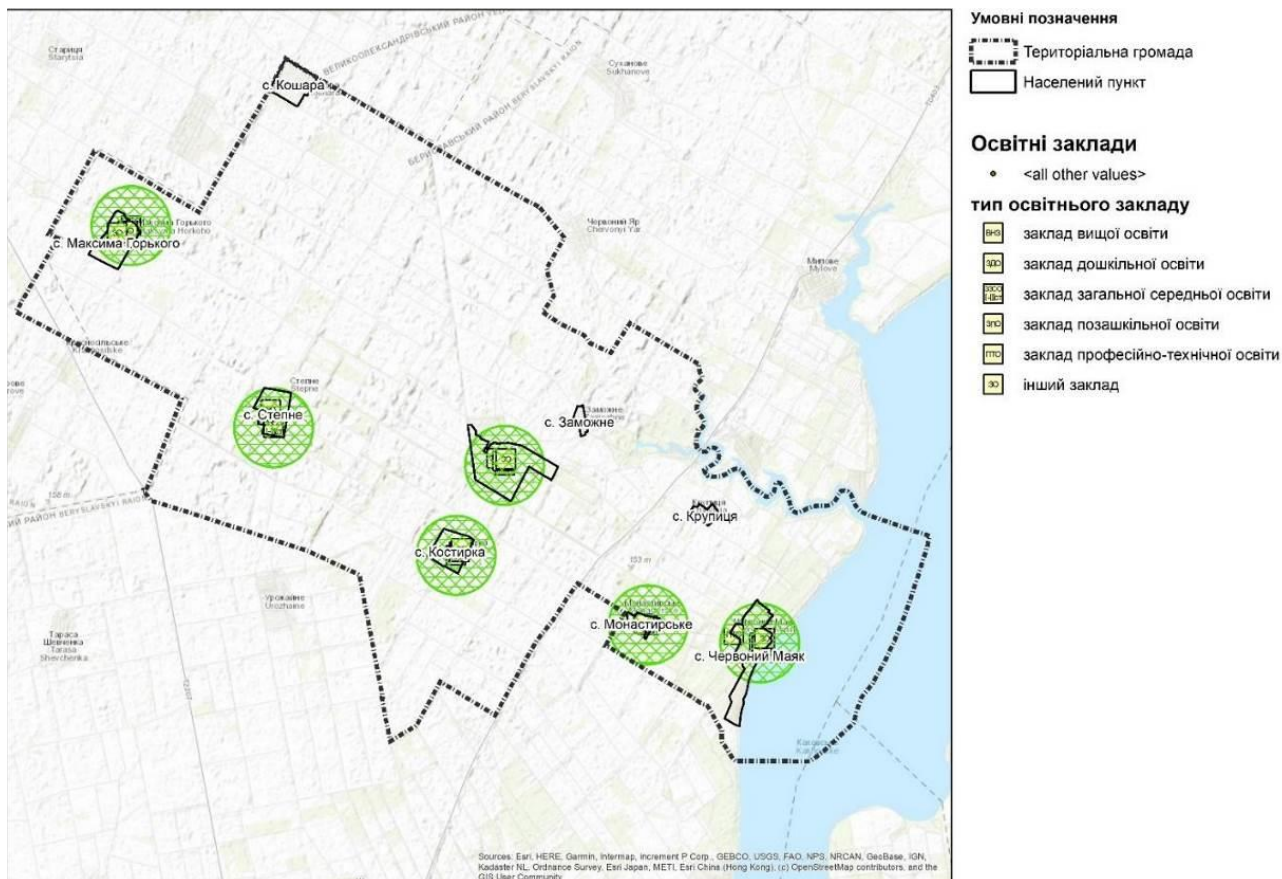

Рисунок 4.2 –Території доступності закладів освіти Новорайської ТГ

Також на території Новорайської сільської територіальної громади розташований КУ «Центр надання соціальних послуг» Новорайської сільської ради для надання соціальних послуг вразливим категоріям населення.

Мережа закладів культури Новорайської громади налічує 11 закладів (2 будинки культури, 4 сільські клуби, 5 сільських бібліотек). Через російську військову агресію було пошкоджено 9 закладів, в тому числі Новорайський будинок культури, Червономаяцький сільський клуб, Червономаяцька сільська бібліотека, Костирський сільський клуб, Костирська сільська бібліотека та інші. Степнянський будинок культури та Максимогорьківська сільська бібліотека зруйновані. На сьогодні відновили роботу Новорайський будинок культури та Костирська сільська бібліотека.

Висновки

Для надання якісної та доступної медичної допомоги населенню громади першочергового відновлення потребуватиме Новорайська АЗПСМ, в якій на сьогодні працює 2 лікарів ЗПСМ та 4 медичних сестри.

Також важливим для відродження життєдіяльності громади після закінчення обстрілів буде відновлення закладів освіти для організації процесу навчання дітей в громаді.

4.3. Культура та спадщина

Загалом на території Новорайської сільської територіальної громади налічується 135 пам'яток культурної спадщини (129 пам'яток археології та 6 пам'яток історії).

Пам'ятки археології:

- Кургани (17 об'єктів) - с. Заможне
- Кургани (25 об'єктів) - с. Костирка
- Кургани (6 об'єктів) - с. Кошара
- Кургани (12 об'єктів) - с. Крупиця
- Кургани (10 об'єктів) - с. Максима Горького
- Кургани (1 об'єкт) - с. Монастирське
- Кургани (22 об'єкти) - с. Новорайськ
- Кургани (12 об'єктів) - с. Степне
- Кургани (24 об'єкти) - с. Червоний Маяк.

Пам'ятки історії:

- Братська могила воїнів Червоної армії - с. Костирка
- Пам'ятник на честь воїнів-односельчан - с. Максима Горького
- Братська могила воїнів Червоної армії (2 об'єкти) - с. Новорайськ
- Пам'ятник на честь воїнів-односельчан - с. Новорайськ
- Братська могила воїнів Червоної армії - с. Червоний Маяк.

Пам'ятки національного значення:

- Городище «Червономаяцьке» - с. Червоний Маяк
- Могильник «Червономаяцький» - с. Червоний Маяк.

Крім того, на території громади знаходиться пам'ятка архітектури національного значення, яка взята на державний облік відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності Законом України «Про охорону культурної спадщини», та не включена до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, а саме Григорівський Бізюков монастир (1781 р.), який знаходиться у сел. Червоний Маяк (охоронний № 725-Н).

Це дає громаді можливість розвивати туристичний та рекреаційний потенціал, планувати вело та пішохідні маршрути.

5. Аналіз негативних впливів, що призвели до необхідності розроблення Програми

5.1. Аналіз негативних впливів (зокрема бойових дій, терористичних актів, диверсій, надзвичайних ситуацій), що призвели до необхідності розроблення Програми

Інформація про бойові дії та тимчасову окупацію

Згідно з наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» (зі змінами):

- 1) вся територія Новорайської ТГ у період з 09.04.2022 по 11.11.2022 знаходилася у тимчасовій окупації;
- 2) вся територія Новорайської сільської територіальної громади за винятком сел. Червоний Маяк, с. Крупиця з 11.11.2022 по теперішній час віднесена до територій можливих бойових дій;
- 3) сел. Червоний Маяк та с. Крупиця з 11.11.2022 по 01.05.2023 перебували в зоні можливих бойових дій;
- 4) сел. Червоний Маяк та с. Крупиця з 01.05.2023 віднесено до території активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси.

Інформація про засмічення території ТГ вибухонебезпечними предметами

Відповідно до плану виконання робіт з очищення території Херсонської області від ВВП та гуманітарного розмінування на 2024 рік, затвердженого Рішенням № 2 Ради оборони Херсонської області від 12 січня 2024 року, - громада потребує обстеження на площі 17,7 тис. га території та земель с/с призначення. Станом на 12.04.2024 року обстежено - 7,5 тис. га.

Роботи з розмінування продовжуються до ліквідації наслідків збройної агресії рф.

5.2. Загальні характеристики пошкоджень та руйнувань нерухомого майна на території ТГ

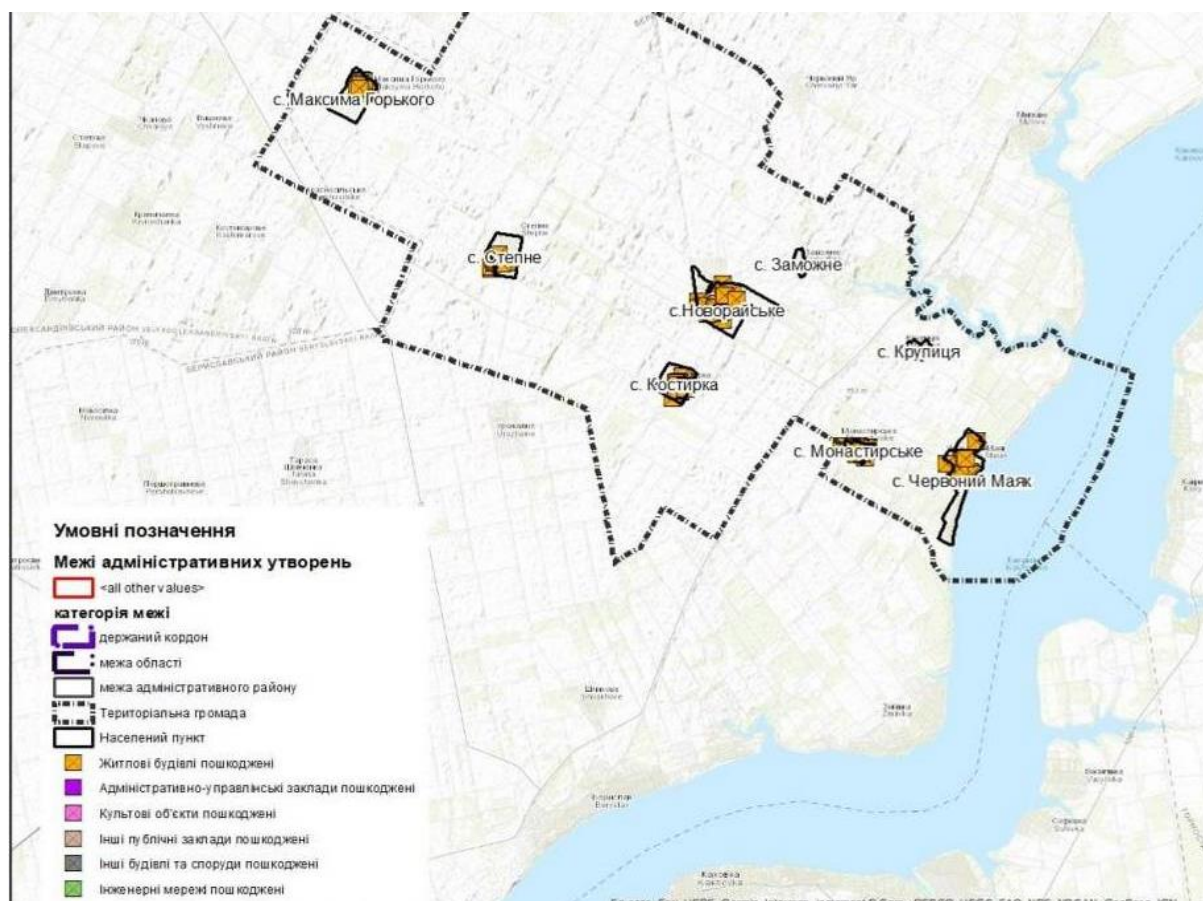
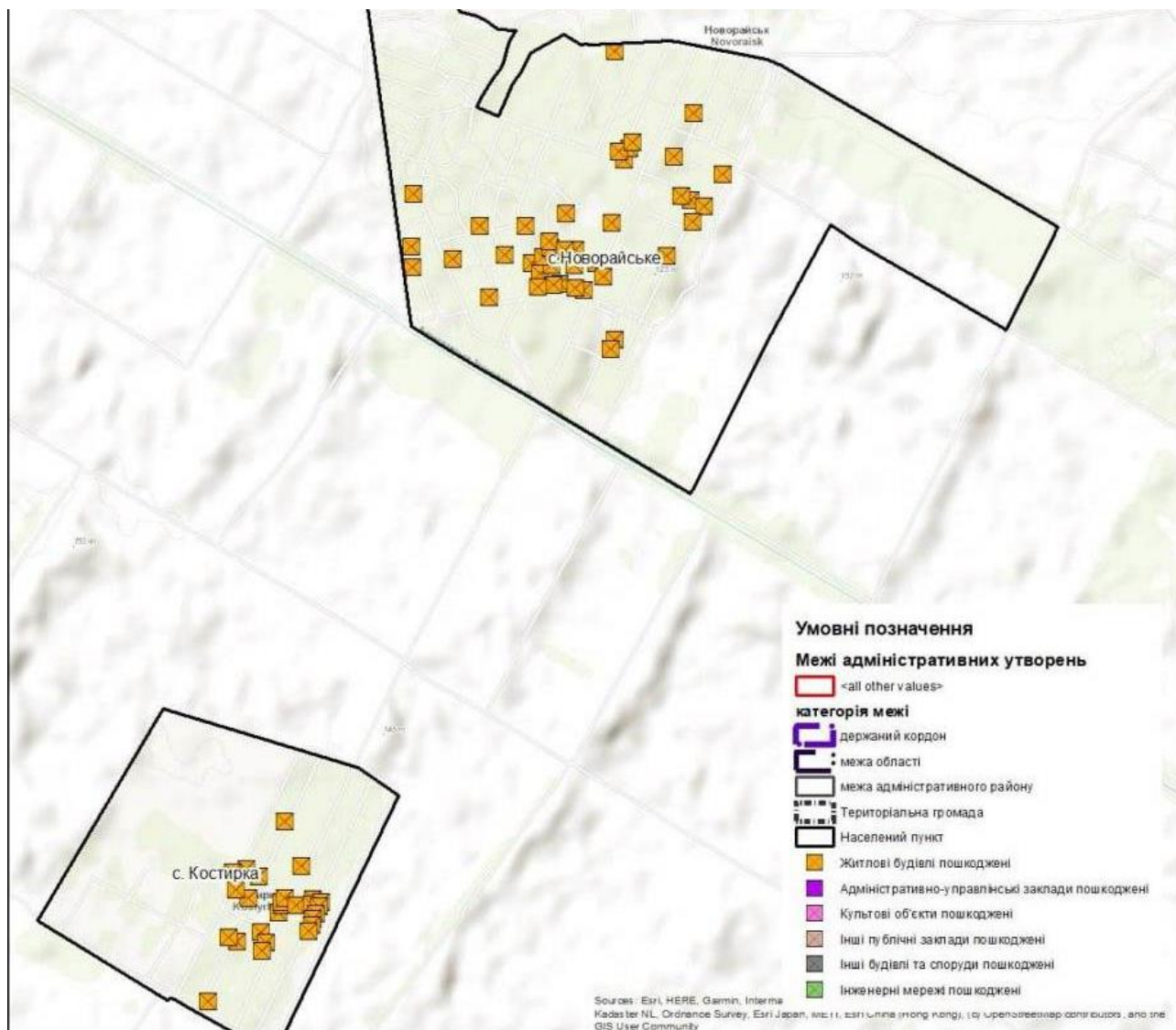

Рисунок 5.1 – Візуалізація пошкоджень на території Новорайської ТГ

Рисунок 5.2 – Візуалізація пошкоджень за населеними пунктами Новорайської ТГ (с. Монастирське, с. Червоний Маяк)

На території Новорайської ТГ внаслідок російської збройної агресії зазнали пошкоджень та руйнувань 19 багатоквартирних житлових будинків на 129 квартир, 506 будинків садибної житлової забудови, 4 заклади дошкільної освіти та 6 шкіл, 5 закладів охорони, 11 закладів культури та 4 адмінбудівлі.

Кількість пошкодженої та зруйнованої забудови тільки в частині садибної забудови становить 23,33% (506 будинків з 2169), а багатоквартирних 79,17% (19 з 24 будинків та 129 квартир з 241 квартир, що становить 53,53% квартир в громаді.

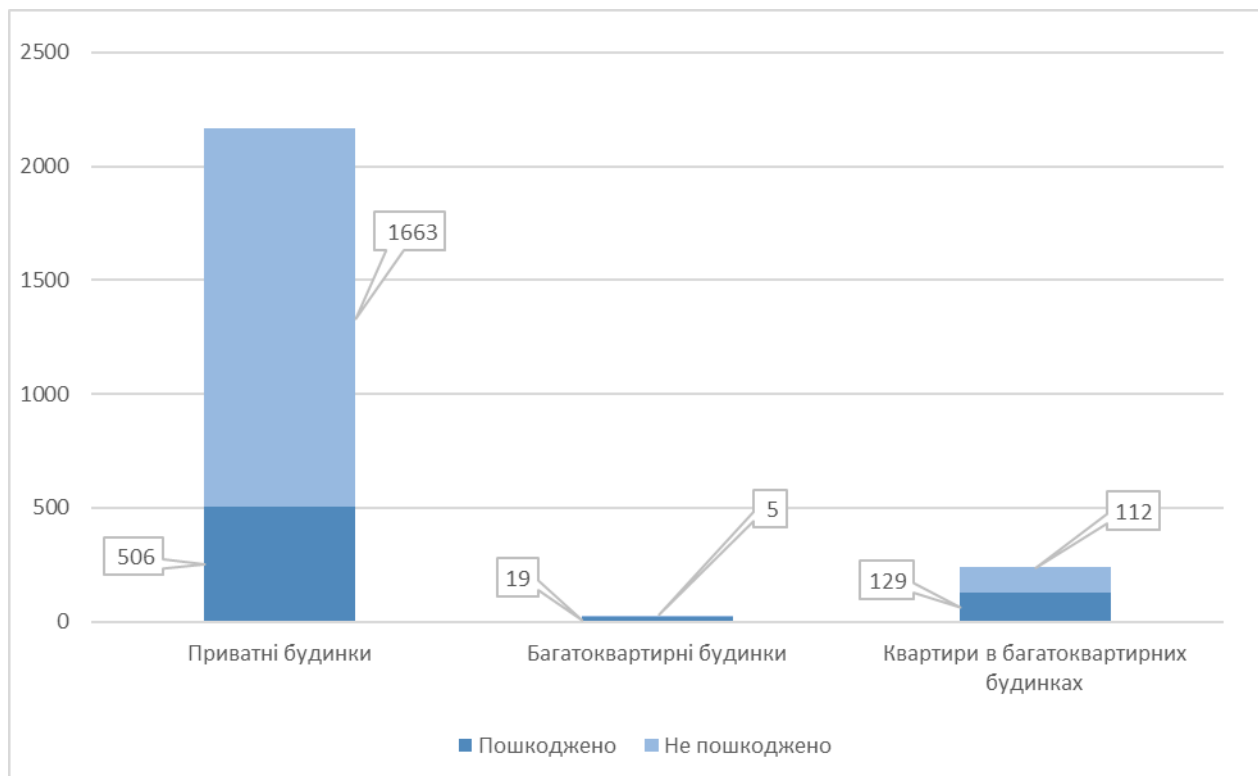

Рисунок 5.5 – Співвідношення пошкодженого та непошкодженого житла в Новорайській ТГ

5.3. Аналіз шкоди, заподіяної об'єктам інфраструктури

Даний розділ відповідно до [п. 10 «Порядку розроблення, проведення громадського обговорення, погодження програм комплексного відновлення області, території територіальної громади \(її частини\) та внесення змін до них» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.10.2022 № 1159](#) не підлягає громадському обговоренню.

Інформація даного розділу приведена у Додатку 2.4

5.4. Небезпечні фактори, що мають вплив на територію громади

Даний розділ відповідно до [п. 10 «Порядку розроблення, проведення громадського обговорення, погодження програм комплексного відновлення області, території територіальної громади \(її частини\) та внесення змін до них» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.10.2022 № 1159](#) не підлягає громадському обговоренню.

Інформація даного розділу приведена у Додатку 2.4

5.5. Інформація про приналежність до території відновлення

Новорайська сільська територіальна громада, за рішенням комісії для оцінки і віднесення територій до функціональних типів, увійшла до Переліку територіальних громад, що віднесені до території відновлення (п.10, Розділ Херсонська область).

Показники, що свідчать про необхідність віднесення територіальної громади (самостійно або у складі мікрорегіону) до територій відновлення відповідно приписам Порядку визначення територій відновлення, затвердженого постановою КМУ від 18.07.2023 № 731.

Таблиця 5.1 – Показники віднесення Новорайської ТГ до території відновлення

№ з/п	Критерії, за наявності хоча б одного з яких ТГ відноситься до території відновлення	Дані про відповідність критерію
1	на території ТГ відбувалися бойові дії	Так, з 09.04.2022 ¹⁷
2	територія ТГ або її частина була тимчасово окупована	Так
3	на території ТГ наявні руйнування об'єктів критичної та соціальної інфраструктури, об'єктів житлового фонду внаслідок ведення бойових дій та/або обстрілів	Так ¹⁸
4	територія ТГ характеризується значним переміщенням населення до інших регіонів та/або інших держав та різким погіршенням рівня соціально-економічного розвитку за такими показниками:	Так
4.1	чисельність населення зменшилася порівняно із станом на 01.01.2022 не менше ніж на 15 %	Так
4.2	рівень безробіття порівняно із станом на 01.01.2022 збільшився не менше ніж на 15 %	
4.3	кількість внутрішньо переміщених осіб становить понад 10 % загальної чисельності населення територіальної громади станом на 01.01.2022	
4.4	зменшення обсягу надходжень від сплати податків та зборів до загального фонду місцевого бюджету з березня по грудень 2022 порівняно з відповідним періодом 2021 року (без урахування міжбюджетних трансфертів та податку на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, що сплачується податковими агентами до місцевих бюджетів) становить не менше 15 %	

¹⁷ Згідно з [наказом Мінреінтеграції від 22.12.2022 р. № 309 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться \(велися\) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією»](#)

¹⁸ Детальний аналіз пошкоджень та руйнувань див. у таблиці нижче та додатку № --- до цієї Програми.

5.6. Інформація про необхідність узгодження плану відновлення та розвитку територіальної громади з програмою комплексного відновлення території територіальної громади

Відповідно до п. 14 Порядку розроблення, реалізації та моніторингу плану відновлення та розвитку регіонів і планів відновлення та розвитку територіальних громад, затвердженого постановою КМУ від 18.07.2023 № 731 проект плану відновлення та розвитку територіальної громади повинен узгоджуватися з програмою комплексного відновлення території територіальної громади (її частини), якщо територіальна громада підпадає під один з таких критеріїв:

- 1) зруйновано та/або пошкоджено понад 15 % житлового фонду територіальної громади та/або окремих населених пунктів;
- 2) чисельність населення змінилася порівняно із чисельністю станом на 01.01.2022 більше ніж на 25 %;
- 3) рішення про розроблення ПКВ прийнято в установленому законодавством порядку.

Таблиця 5.2 - Показники, що свідчать про необхідність узгодження плану відновлення з ПКВ для Новорайської ТГ

№ з/п	Критерії, за наявності хоча б одного з яких проект плану відновлення має узгоджуватись з ПКВ	Дані про відповідність критерію
1	зруйновано та/або пошкоджено понад 15 % житлового фонду територіальної громади та/або окремих населених пунктів	Так
2	чисельність населення змінилася порівняно із чисельністю станом на 01.01.2022 більше ніж на 25 %	Так
3	рішення про розроблення ПКВ прийнято в установленому законодавством порядку	Так

6. Інформація про наявність містобудівної документації на території ТГ, аналіз щодо її актуальності та ступінь її реалізації

Забезпечення сталого містобудівного, економічного та соціального розвитку Новорайської сільської територіальної громади, а також вирішення проблемних питань із раціональної забудови територій, визначення черговості і пріоритетності її відбудови, створення належних умов для життєзабезпечення, уточнення планувальної структури та просторової композиції територій, потрібна якісна сучасна містобудівна документація.

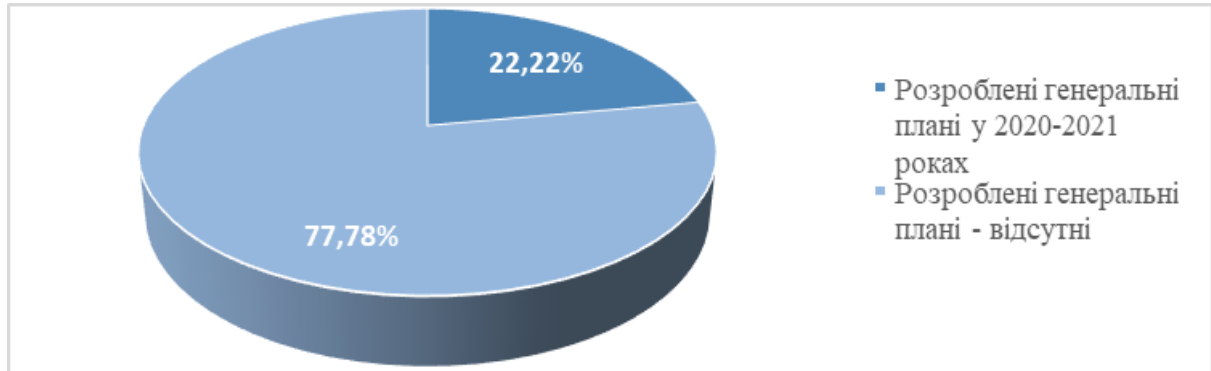

Рисунок 6.1 – Аналіз наявності генеральних планів населених пунктів Новорайської ТГ

В межах громади наявна містобудівна документація на регіональному та місцевому рівні:

- *на регіональному рівні:* «Схема планування території Херсонської області», яка розроблена державним підприємством УДНДПІМ «Діпромiсто» імені Ю.М. Білоконя, у 2013 р. було розроблено та затверджено рішенням Херсонської обласної ради від 08.08.2014 №1070;
- *на місцевому рівні:* містобудівна документація представлена генеральними планами с. Новорайськ та с. Червоний Маяк, а саме: документація «Генеральний план та план зонування території (у складі генерального плану) села Новорайськ Бериславського району Херсонської області» розроблена ДП «Херсонгеоінформ» у 2019 році та затверджена рішенням 16 сесії 7 скликання Новорайської сільської ради №282 від 18.12.2019 року, документація «Генеральний план та план зонування території (у складі генерального плану) села Червоний Маяк Бериславського району Херсонської області» розроблена ПНПФ «Херсонпроект» у 2021 році та затверджена рішенням 14 сесії 8 скликання Новорайської сільської ради №217 від 23.12.2021 року..

Висновки

Аналіз наявності містобудівної документації на місцевому рівні, а саме генеральних планів населених пунктів с. Новорайськ та с. Червоний Маяк показав, що документація:

- не містить розділи інженерно-технічних заходів цивільного захисту (ІТЗ ЦЗ);
- не відповідає сучасним вимогам, а саме відсутні електронні формати, які визначені для створення містобудівної документації на місцевому рівні, а саме File Geodatabase (GDB) або JavaScript Object Notation (GeoJSON) у яких міститься повний набір просторових даних та метаданих документації (База геоданих містобудівної документації на місцевому рівні) згідно із структурою, що визначена Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України;
- не містить розділ стратегічної екологічної оцінки (CEO).

Така ситуація не дозволяє належним чином здійснювати містобудівну діяльність та потребує вирішення у найшвидші терміни.

Шляхом розроблення комплексного плану просторового розвитку території Новорайської територіальної громади дане питання буде вирішено одразу на всю територію громади. Забезпеченість містобудівною документацією буде як в межах населених пунктів, так і за межами. Разом з цим також буде вирішено питання встановлення меж території Новорайської ТГ, оскільки дані заходи є одними з ключових етапів для розробки містобудівної документації.

7. Заходи з комплексного відновлення території ТГ

7.1. Загальні підходи та пропозиції щодо комплексного відновлення та розвитку громади

Для відновлення Новорайської територіальної громади виділено 12 напрямків реалізації заходів (рисунок 7.1), серед яких найбільша кількість завдань – 15, стосуються відновлення пошкоджених об'єктів за результатами російської збройної агресії.

П'ять заходів передбачено у сфері підвищення рівня громадсько безпеки на території громади, серед яких: сприяння розмінуванню території громади, створення системи оповіщення, створення центру безпеки та систему моніторингу громадського порядку в громаді, будівництво захисних споруд у закладах освіти. Першочерговими заходами у цьому розділі визначене розмінування території громади, впровадження системи оповіщення та спорудження, облаштування тимчасових укриттів та захисних споруд (на час воєнного стану та загрози артилерійських обстрілів та будівництво центру безпеки на території громади).

У сфері створення позитивного інвестиційного клімату – заплановано чотири організаційні заходи, серед яких розроблення комплексного плану просторового розвитку території громади, який є першочерговим, та інвестиційного паспорту громади, формування бренду громади. Програмою відновлення також передбачається визначення заходів щодо передачі з державної в комунальну власність цілісного майнового комплексу Бериславський професійний аграрний ліцей та визначення шляхів співпраці щодо використання земель сільськогосподарського призначення даного закладу.

На підвищення рівня економічного розвитку громади спрямовані заходи, які передбачають диверсифікацію економіки (3), підтримку малого підприємництва (5). У сфері диверсифікації економіки передбачене міжмуніципальне співробітництво щодо надання послуг жителям сусідніх громади у галузі поводження з відходами, яке вважається першочерговим, розробка програми підтримки малого підприємництва та створення індустріального парку. У сфері підтримки малого підприємництва визначено п'ять заходів, першочерговим серед яких є створення млину та пекарні для забезпечення громади хлібом власного виготовлення. Інші заходи у цій галузі спрямовані на сприяння створенню сільськогосподарських кооперативів, забезпечення функціонування закладу громадського харчування в громаді, створення туристичного маршруту та бази відпочинку на території громади.

Відновлення інфраструктури громади передбачено заходами у сферах, спрямованих на розвиток культурного та освітнього середовища (5), покращення дорожньо-транспортної інфраструктури (6), покращення екологічної ситуації в громаді (3), покращення умов надання послуг ЖКГ, благоустрою території та культури (8), надання якісних соціальних послуг (10).

Першочерговими заходами в частині відновлення інфраструктури громади є реконструкція доріг, облаштування під'їзних доріг до сіл громади, до сміттєзвалищ, буріння артезіанських свердловин, створення єдиного комунального підприємства в громаді та придбання спеціальної техніки для нього, та розглянути доцільність запровадження приміських автобусних маршрутів загального користування, що не виходять за межі території територіальної громади, згідно із статтею 7 Закону України «Про автомобільний транспорт». Також передбачено приведення закладів охорони здоров'я у відповідність до сучасних вимог та організації патронату над дітьми із вразливих сімей, ремонт харчоблоків об'єктів загальної середньої освіти.

Окрім того заплановані заходи у сферах розвитку громадянської активності (3) та зміцнення соціального капіталу (3), серед яких першочерговими заплановано реконструкція та облаштування частини будівлі під квартири для молодих спеціалістів для їх залучення у різних сферах діяльності громади.

Повний перелік зазначених заходів наведено у Додатку 1.7.

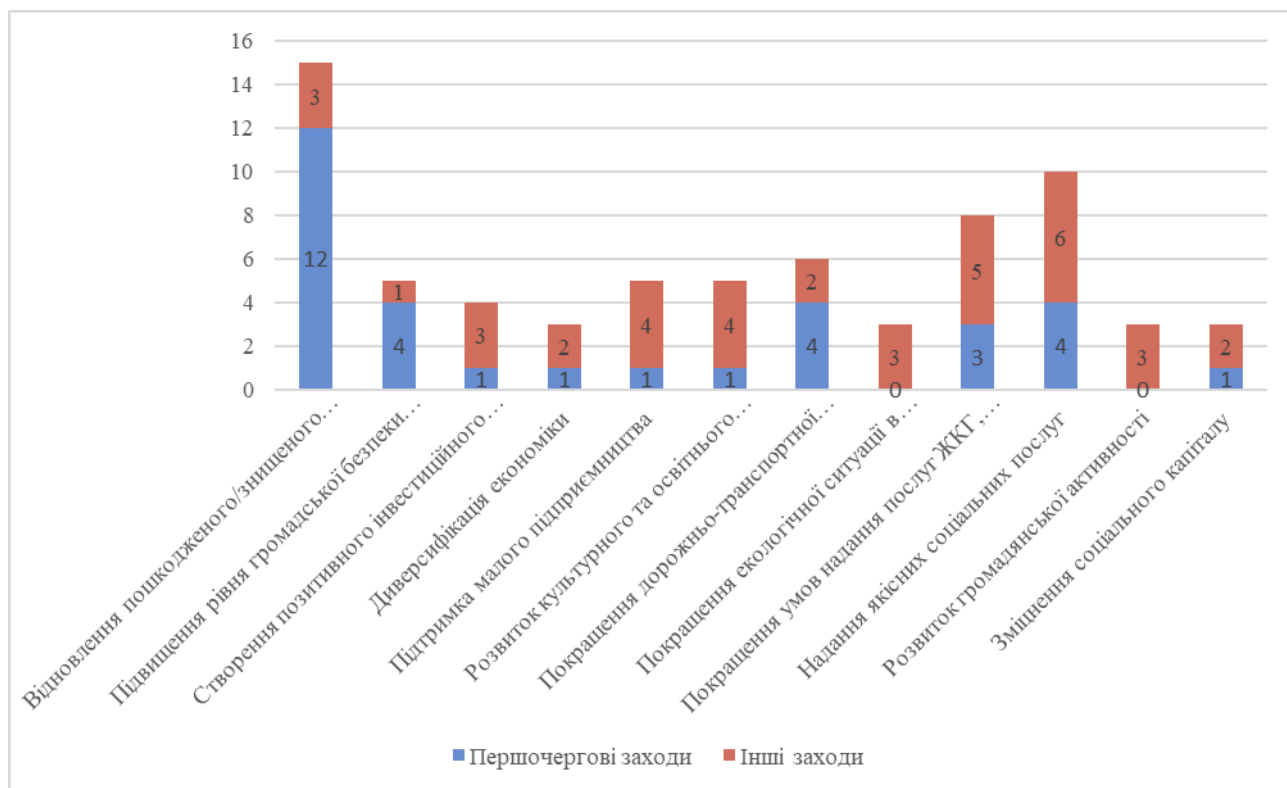

Рисунок 7.1 – Напрями заходів з відновлення Новорайської ТГ

Враховуючи відсутність інформації про обсяги фінансування зазначених заходів через відсутність проектно-кошторисної документації на реконструкцію відповідних об'єктів джерела, фінансування вказаних заходів не визначено та потребуватиме уточнення після проведення першого заходу 1.1. – «Виготовлення проектно-кошторисної документації по об'єктам, які потребують відновлення».

Окрім окреслених заходів на обласному рівні було розроблено «План заходів з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Херсонській області на 2023-2024 роки», затверджений Розпорядженням начальника обласної військової адміністрації № 149 від 04.04.2023. Даним планом передбачено підвищення інклюзивної політики, яка спрямована на залучення осіб з особливими потребами або з інвалідністю можливостями в різні сфери життя – економічні та політичні відносини, культурне життя та освіту. Інтегрування у повсякденне життя фізичної, інформаційної, цифрової, соціальної та громадянської, економічної та освітньої безбар'єрності у процесі відновлення створить безперешкодне середовище для всіх груп населення, забезпечить рівні можливості кожному мешканцю у громаді реалізовувати свої права. Акцентування на заходах безбар'єрності також позитивно вплине на повернення мешканців.

7.2. Заходи з відновлення пошкоджених об'єктів шляхом виконання робіт з реконструкції, реставрації, капітального чи поточного ремонту

Перелік пропозицій щодо заходів з відновлення пошкоджених об'єктів шляхом виконання робіт з реконструкції, реставрації, капітального чи поточного ремонту, наданий Новорайською громадою, передбачає організаційний захід – виготовлення проектно-кошторисної документації по об'єктам, що потребують відновлення.

Інші заходи стосуються проведення робіт з капітального ремонту та реконструкції:

- 8 закладів освіти в селах Новорайськ, Костирка, Степне, Максима Горького, а після закінчення бойових дій – у с. Червоний Маяк;
- реконструкцію 3 закладів культури в селах Костирка, Степне, Максима Горького;
- капітальний ремонт та реконструкція будівлі амбулаторії загальної практики сімейної медицини в с. Новорайськ та капітальний ремонт ФАПів в селах Костирка, а після закінчення бойових дій – в селі Червоний Маяк. Доцільність будівництва чи відновлення ФАПу в с.Монастирське буде розглядатися окремо;
- капітальний ремонт адмінбудівель в селі Новорайськ а, після закінчення бойових дій, і в селі Червоний Маяк;
- реконструкція/капітальний ремонт Центру надання адміністративних послуг виконавчого комітету Новорайської сільської ради з урахуванням потреб маломобільних груп населення.

Розглянути можливість та доцільність передачі з державної у комунальну власність цілісного майнового комплексу Бериславський професійний аграрний ліцей в с.Червоний Маяк, доцільність його відновлення, та в подальшому шляхи співпраці щодо використання земель сільськогосподарського призначення, які перебувають в постійному користуванні даного закладу освіти.

Також передбачається покращення дорожньої інфраструктури (ямковий ремонт доріг та облаштування під'їздів до місць сміттєзвалищ, детально наведено у Додатку 1.7).

Реконструкція об'єктів освіти, здоров'я та адмінбудівель запланована в першу, а будівлі сільських клубів у другу чергу відновлення. Така черговість відновлення будівель запланована для того щоб найшвидше відновити звичайний ритм життя громади та зробити її більш привабливою для повернення жителів до неї.

7.3. Заходи з відновлення об'єктів шляхом нового будівництва або пропозиції щодо будівництва нових об'єктів

Низка заходів спрямована на будівництво нових об'єктів або інфраструктури, серед яких є два першочергових заходи у сфері підвищення рівня громадської безпеки на території громади – впровадження системи оповіщення та облаштування тимчасових укриттів, будівництво центру безпеки в с. Новорайськ та встановлення камер спостереження на базі станції безпеки в с. Новорайськ, а також будівництво захисних споруд у закладах освіти. При відновленні об'єктів загальної середньої освіти передбачити ремонти (відновлення, облаштування) харчоблоків, на зразок «Базова кухня», з урахуванням вимог реформи шкільного харчування. Одночасно пріоритетом у відновленні закладів освіти має бути кількісний показник дитячого контингенту, для якого буде забезпечено очну (змішану) форму навчання.

Будівництво млина, пекарні та кулінарного хабу в с. Новорайськ створить умови для переробки та збуту власної продукції сільськогосподарських виробників, задоволення потреб підприємств громади та домогосподарств Новорайської ТГ.

Підвищення якості життя за рахунок розширення можливостей вільного, недорогого та зручного пересування по території громади передбачається шляхом встановлення та облаштування зупинок громадського транспорту

Більш докладна інформація щодо запропонованих заходів наведена у Додатку 1.7.

7.4. Заходи з відновлення навколишнього природного середовища, збереження та розвитку природоохоронних територій та об'єктів

Першочерговим завданням є видалення вибухонебезпечних предметів та розмінування. Щодо відновлення стану навколишнього середовища необхідним є попереднє дослідження наслідків бойових дій, зокрема щодо забруднення ґрунтів і поверхневих вод хімічними речовинами. Доцільно здійснити відбір зразків ґрунту і води для визначення рівня забруднення на ділянках, де велись інтенсивні бойові дії як у межах населених пунктів, такі на землях лісового фонду і сільськогосподарських земель.

Залежно від визначеного рівня забруднення можуть бути застосовані такі заходи:

- за умов механічного забруднення земель – механічне очищення поверхні від осколків та інших елементів, підтримання санітарного стану;
- за умов високого рівня забруднення – комплекс дій, які можуть включати заходи із хімічної та / або біологічної ремедіації.

У випадку виявлення надмірно забруднених ділянок доцільно розглянути питання щодо консервації таких земель.

Рекомендації щодо збереження земель:

- збереження ділянок степу і луків на схилах, збільшення частки лучно-степових ландшафтів на місці ріллі, яка піддається дефляції і розмиву. Зокрема, слід вилучити із використання рілля на схилах понад 7⁰. Контроль інвазійних видів, дотримання законодавства щодо висадження інвазійних видів.
- збереження і створення нових лісосмуг на полях;
- вилучення із використання земель подів і западин для включення їх у склад місцевої екологічної мережі.

Вказані заходи мають комплексний вплив на покращення стану компонентів навколишнього середовища. Вони матимуть позитивний вплив на підтримку сталого функціонування малих річок, підтримки біорізноманіття, накопичення вологи на полях (у подах і западинах), охорони земель від дефляції і водної ерозії.

Слід забезпечити збереження лісових насаджень у балках у придніпровській частині громади, які виконують важливу функцію захисту земель від розмивання.

Слід підтримати створення серії об'єктів природно-заповідного фонду – ботанічних заказників на перспективних ділянках. Межі існуючого Національного природного парку загальнодержавного значення «Кам'янська Січ». мають бути винесені в натурі та забезпечене дотримання охоронних зобов'язань.

Загальному покращенню екологічної ситуації має сприяти реалізація цілей, визначених у Стратегії розвитку Новорайської громади до 2027 року: впорядкування збору та вивезення твердих побутових відходів, впорядкування кладовищ, покращення дорожньої інфраструктури та автодоріг, встановлення локальних очисних споруд.

7.5. Заходи інженерної підготовки та інженерного захисту території

Даний розділ відповідно до [п. 10 «Порядку розроблення, проведення громадського обговорення, погодження програм комплексного відновлення області, території територіальної громади \(її частини\) та внесення змін до них» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.10.2022 № 1159](#) не підлягає громадському обговоренню.

Інформація даного розділу приведена у Додатку 2.5

7.6. Пропозиції щодо внесення змін або розроблення містобудівної документації на місцевому

Після аналізу існуючої містобудівної документації, Новорайська сільська територіальна громада потребує оновлення містобудівної документації на місцевому рівні, так як на час розроблення програми, відсутня можливість в отриманні містобудівних умов і обмежень для комплексної забудови територій громади.

Станом на теперішній час 2023р. планування територій на місцевому рівні здійснюється шляхом розроблення та затвердження комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, генеральних планів населених пунктів, детальних планів території. Новорайській сільській територіальній громаді, для швидкого, якісного та економічно-обґрунтованого етапу відбудови території громади **рекомендовано розробити комплексний план просторового розвитку території**, який у своєму складі включатиме:

- планувальні рішення генеральних планів: с. Степне, с. Кошара, с. Максима Горького, с. Крупиця, с. Костирка, с-ще Монастирське та с-ще Заможне;
- детальні плани території сільськогосподарських підприємств, які розташовані на землях комунальної власності, для залучення перспективних інвесторів, які в свою чергу допоможуть залучити працездатне населення, шляхом створення робочих місць;
- детальні плани території інфраструктурних об'єктів як транспортної так і інженерної забудови;
- розроблення стратегічної-екологічної оцінки в комплексі на всю територію громади, для виявлення та ліквідації наслідків військових дій;
- розроблення розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту для дотримання вимог Кодексу цивільного захисту України, шляхом цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки під час проєктування та забудови населених пунктів.

Під час розроблення комплексного плану території громади обов'язково здійснити заходи, направлені на пам'яткоохоронну роботу, зокрема провести обстеження та інвентаризацію пам'яток історії та культури. Встановити охоронні знаки, дотримуватись норм та правил щодо збереження об'єктів пам'яток історії та культури. Під час здійснення пам'яткоохоронної роботи використовувати перелік пам'яток містобудування та архітектури національного значення наданий у додатку 5 до листа Херсонської обласної військової адміністрації №01-01-29-5693/0/24/18 від 29.05.2024 року.

7.7. Пропозиції щодо перенесення об'єктів виробничої сфери

В межах територіальної громади відсутні виробничі об'єкти, які потребують перенесення.

7.8. Пропозиції щодо доцільності зміни функціонального призначення територій ТГ

Громадою було надано перелік першочергових пропозицій по розміщенню та розвитку об'єктів соціального та комерційного характеру.

Таблиця 7.1 - Пропозиції та їх аналіз, щодо доцільності зміни функціонального призначення територій Новорайської ТГ

Пор. №	Назва проєктного рішення	Назва населеного пункту	КАТОТТГ населеного пункту	Адреса території розташування, (кадастровий номер за наявності)	Функціональне призначення території			Зміст проєктного рішення (обґрунтування)
					Існуюче	Проектне відповідно до чинної МД	Пропозиція відповідно до програми комплексного відновлення	
Соціальні пропозиції								
1	Реконструкція парку	с. Новорайськ	UA652020190048952	вул. Першотравнева, 17	зелені насадження загального користування	зелені насадження загального користування	зелені насадження загального користування	Створення зон відпочинку громади для психологічного розвантаження мешканців. Створення зелених зон відпочинку.
2	Створення парку	с. Червоний Маяк	UA65020190090069341	біля 6520688200:01:004:0003, вул. Набережна	сінокоси	зелені насадження загального користування	зелені насадження загального користування	Створення зон відпочинку громади для психологічного розвантаження мешканців. Створення зелених зон відпочинку.
3	Створення скверу	с. Червоний Маяк	UA65020190090069341	біля 6520688200:01:044:0002	сінокоси	зелені насадження загального користування	зелені насадження загального користування	Створення зон відпочинку громади для психологічного розвантаження мешканців. Створення зелених зон відпочинку.
4	Створення парку	с. Червоний Маяк	UA65020190090069341	вул. Центральна	трав'яниста рослинність	зелені насадження загального користування	зелені насадження загального користування	Створення зон відпочинку громади для психологічного розвантаження мешканців. Створення зелених зон відпочинку.
5	Створення скверу	с. Червоний Маяк	UA65020190090069341	біля 6520688200:01:059:0007	трав'яниста рослинність	зелені насадження загального користування	зелені насадження загального користування	Створення зон відпочинку громади для психологічного розвантаження мешканців. Створення зелених зон відпочинку.
6	Створення парку	с. Червоний Маяк	UA65020190090069341	поряд з 6520688200:01:001:0028	трав'яниста рослинність	зелені насадження загального користування	зелені насадження загального користування	Створення зон відпочинку громади для психологічного розвантаження мешканців. Створення зелених зон відпочинку.
7	Територія рекреаційного призначення	с. Червоний Маяк	UA65020190090069341	поряд з 6325455900:00:001:0137	трав'яниста рослинність	рекреаційно-туристичні території	рекреаційно-туристичні території	Створення зелених зон відпочинку громади та заохочення туристів
8	Облаштування стадіону	с. Червоний Маяк	UA65020190090069341	поруч з 6520688200:01:001:0095	трав'яниста рослинність	громадська	території спортивних закладів	Розвиток фізичної культури і спорту громади, що сприяє гармонійному

Пор. №	Назва проєктного рішення	Назва населеного пункту	КАТОТТГ населеного пункту	Адреса території розташування, (кадастровий номер за наявності)	Функціональне призначення території			Зміст проєктного рішення (обґрунтування)
					Існуюче	Проектне відповідно до чинної МД	Пропозиція відповідно до програми комплексного відновлення	
								розвитку молоді.
9	Реконструкція стадіону	с. Новорайськ	UA65202019010048952	вул. Соборна, поряд з 6520685200:01:001:0082	громадська	громадська	громадська	Розвиток фізичної культури і спорту громади, що сприяє гармонійному розвитку молоді.
10	Облаштування пляжу (при умові відновлення Каховського водосховища)	с. Червоний Маяк	UA65020190090069341	поруч з 6520688200:01:001:0018	озеленені території	озеленені території	територія пляжів	Забезпечення всебічного розвитку і функціонування культури та спорту в громаді. Створення зон відпочинку громади для психологічного розвантаження мешканців. Створення зелених зон.
11	Облаштування ринкової площі	с. Червоний Маяк	UA65020190090069341	біля 6520688200:01:001:0028	озеленені території	громадська	території закладів торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування	Створення, розширення та відновлення місць якісного побутового обслуговування населення громади.
Комерційні пропозиції								
1	Створення індустріального парку після відновлення Каховського водосховища	с. Червоний Маяк	UA65020190090069341	поряд з 6325455900:03:000:0526	трав'яниста рослинність	Виробнича територія	території промислових підприємств	Створення економічних умов для розвитку території громади, збільшення обсягів виробництва та зайнятості населення.
2	Розміщення сміттесортувальної станції в рамках мужуніципального співробітництва в м.Берислав	за межами с. Новорайськ	UA65020190000013272		озеленені території	виробнича	території промислових підприємств	Забезпечення функціонування місць видалення твердих побутових відходів. Забезпечення сортування сміття.
3	Розміщення пожежної станції та центру безпеки	с. Новорайськ	UA65020190010048952	поряд з 6520685200:01:001:0170	рілля	громадська забудова	громадська забудова	Організація по забезпеченню належного протипожежного захисту, шляхом розширення мережі пожежно-рятувальних підрозділів на території громади

Звіт про результати громадських обговорень

Звіт

про пропозиції громадськості до Програми комплексного відновлення території Новорайської сільської територіальної громади Бериславського району Херсонської області

Відповідно до розпорядження начальника Новорайської сільської військової адміністрації «Про розробку Програми комплексного відновлення території Новорайської сільської територіальної громади Бериславського району Херсонської області» від 23 травня 2023 року № 46 на веб-сайті Новорайської сільської ради, у визначених у розпорядженні групах у соціальних мережах та чатах, на дошках оголошень біля адміністративних будівель Новорайської сільської ради населених пунктів було розміщено інформацію про розроблення Програми комплексного відновлення території Новорайської сільської територіальної громади Бериславського району Херсонської області (далі – Програма).

Збір пропозицій громадськості було організовано через електронні форми та подання пропозицій у паперовій формі чи на електронну скриньку Робочої групи.

Строк подання пропозицій громадськості до проекту Програми становив 45 днів та завершився 6 липня 2023 року та в зв'язку з відсутністю пропозицій був подовжений до 18 липня 2023 року - розпорядження начальника Новорайської сільської військової адміністрації № 86 від 10.07.2023 року.

Усього протягом строку збору пропозицій громадськості надійшло 167 пропозицій від громадськості, з них:

від фізичних осіб – 98;

від юридичних осіб – 69.

З використанням гугл-форми надійшло – 109 (кількість за категоріями).

У паперовому форматі шляхом надсилання на поштову адресу або переданням через старост: 58 (кількість за категоріями).

Подані пропозиції від жителів наступних населених пунктів: с. Новорайськ, с. Червоний Маяк, с. Костирка, с. Степне, с. М.Горький.

За напрямками:

№	Напрямок	Отримано пропозицій			
		Від юридичних осіб		Від фізичних осіб	
		Кількість	% від загального	Кількість	% від загального
1.	щодо підвищення рівня громадської безпеки на території ТГ	3	4,34	12	12,2
2.	щодо розвитку та покращення діяльності закладів освіти	5	7,25	11	11,2
3.	щодо підвищення рівня забезпеченості жителів територіальної громади послугами в сфері охорони здоров'я	0	0,0	6	6,1
4.	щодо збереження та/або розвитку культурного середовища територіальної громади	17	24,64	6	6,1

№	Напрямок	Отримано пропозицій			
		Від юридичних осіб		Від фізичних осіб	
		Кількість	% від загального	Кількість	% від загального
5.	щодо розвитку туризму	2	2,9	4	4,1
6.	щодо розвитку сфери благоустрою	5	7,25	9	9,2
7.	щодо підвищення якості надання житлово-комунальних послуг	3	4,35	5	5,1
8.	щодо розвитку транспортної інфраструктури	2	2,9	5	5,1
9.	щодо розбудови публічного простору територіальної громади	0	0,0	5	5,1
10.	щодо створення спільно з сусідніми територіальними громадами зон/точок розвитку територіальної громади	3	4,35	3	3,1
11.	щодо відновлення Новорайської територіальної громади, які сприяли би поверненню мешканців, які виїхали за межі громади	0	0,0	5	5,1
12.	щодо необхідності підготовки території до відновлення (зокрема здійснення першочергового розмінування окремих частин територіальної громади, демонтажу зруйнованих будівель та споруд, рекультивації земель)	6	8,69	8	8,2
13.	щодо технічної можливості, економічної доцільності відновлення пошкоджених об'єктів шляхом виконання робіт з реконструкції, реставрації, капітального чи поточного ремонту	1	1,45	3	3,1
14.	щодо відновлення навколишнього природного середовища, збереження та розвитку природоохоронних територій та об'єктів	5	7,25	2	2,1
15.	щодо відновлення об'єктів шляхом нового будівництва або пропозиції щодо будівництва нових об'єктів замість тих, що зазнали пошкодження або зруйновані	2	2,9	3	3,1
16.	щодо пріоритетних та стратегічних цілей розвитку громади	6	8,69	6	6,1
17.	щодо внесення пропозицій до існуючої містобудівної документації на місцевому рівні або розроблення нової	1	1,45	2	2,0
18.	щодо розташування (перенесення) об'єктів виробничої сфери	0	0,0	1	1,0
19.	щодо перепрофілювання пошкоджених об'єктів/територій територіальної громади, відновлення яких є неможливим або недоцільним (економічно необґрунтованим)	0	0,0	1	1,0
20.	щодо інших сфер відбудови та розвитку Новорайської територіальної громади	8	11,59	1	1,0
Загалом		69	100%	98	100%

Усі отримані пропозиції сформовано у єдину гугл-таблицю із закритим доступом, який надано членам робочої групи (у режимі коментування).

Отримані пропозиції пронумеровано послідовно – по часу надходження пропозиції.

Також надано можливість групувати пропозиції для аналізу за напрямком, якого стосувалася пропозиція, без можливості зміни їх нумерації.

Зібрані пропозиції за напрямками розглядалися на засіданні Робочої групи 25 вересня 2023 року.

За результатами проведеної роботи було розглянуто всі отримані 167 пропозицій, серед яких 77 запропоновано врахувати, 54 – відхилити, 36– врахувати частково.

Напрямок	Отримано пропозицій									
	Від юридичних осіб					Від фізичних осіб				
	Враховано	в т.ч. враховано частково	Відхилено	в т.ч. компетенція іншого органу	Винесено на додаткове обговорення РГ	Враховано	в т.ч. враховано частково	Відхилено	в т.ч. компетенція іншого органу	Винесено на додаткове обговорення РГ
Всього:	42	6	21	21	0	35	30	33	17	0
щодо підвищення рівня громадської безпеки на території ТГ	2	1	0	0	0	3	6	3	1	0
щодо розвитку та покращення діяльності закладів освіти	2	0	3	3	0	8	2	1	0	0
щодо підвищення рівня забезпеченості жителів територіальної громади послугами в сфері охорони здоров'я	0	0	0	0	0	5	0	1	1	0
щодо збереження та/або розвитку культурного середовища Новорайської територіальної громади	16	0	1	1	0	6	0	0	0	0
щодо розвитку туризму	2	0	0	0	0	2	0	2	0	0
щодо розвитку сфери благоустрою	3	2	0	0	0	3	3	3	0	0
щодо підвищення якості надання житлово-комунальних послуг	1	0	2	2	0	1	3	1	0	0
щодо розвитку транспортної інфраструктури;	2	0	0	0	0	0	1	4	4	0
щодо розбудови публічного простору територіальної громади	0	0	0	0	0	2	2	1	0	0
щодо створення спільно з сусідніми територіальними громадами зон/точок розвитку територіальної громади	1	0	2	2	0	0	2	1	0	0
щодо відновлення Новорайської територіальної громади, які сприяли би поверненню мешканців, які виїхали за межі громади	0	0	0	0	0	0	1	4	4	0
щодо необхідності підготовки території до відновлення (зокрема здійснення першочергового розмінування окремих частин територіальної громади, демонтажу зруйнованих будівель та споруд, рекультивациі земель)	0	2	4	4	0	0	1	7	7	0
щодо технічної можливості, економічної доцільності відновлення пошкоджених об'єктів шляхом виконання	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0

Напрямок	Отримано пропозицій									
	Від юридичних осіб					Від фізичних осіб				
	Враховано	в т.ч. враховано частково	Відхилено	в т.ч. компетенція іншого органу	Винесено на додаткове обговорення РГ	Враховано	в т.ч. враховано частково	Відхилено	в т.ч. компетенція іншого органу	Винесено на додаткове обговорення РГ
робіт з реконструкції, реставрації, капітального чи поточного ремонту										
щодо відновлення навколишнього природного середовища, збереження та розвитку природоохоронних територій та об'єктів	3	0	2	2	0	0	1	1	0	0
щодо відновлення об'єктів шляхом нового будівництва або пропозиції щодо будівництва нових об'єктів замість тих, що зазнали пошкодження або зруйновані	0	0	2	2	0	0	2	1	0	0
щодо пріоритетних та стратегічних цілей розвитку громади	3	0	3	3	0	2	4	0	0	0
щодо внесення пропозицій до існуючої містобудівної документації на місцевому рівні або розроблення нової	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0
щодо розташування (перенесення) об'єктів виробничої сфери	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
щодо перепрофілювання пошкоджених об'єктів/територій територіальної громади, відновлення яких є неможливим або недоцільним (економічно необґрунтованим)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
щодо інших сфер відбудови та розвитку Новорайської територіальної громади	6	0	2	2	0	0	1	0	0	0

22,7 % пропозицій відхилено з підстав неналежності їх до компетенції ОМС.

За результатами доповіді пропонується:

- врахувати 77 пропозицій, а саме номера:

1, 3, 10, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 40, 43, 45, 46, 52, 64, 65, 87, 101, 103, 106, 107, 110, 111, 112, 113, 115, 116, 119, 121, 123, 124, 125, 128, 130, 131, 132, 133, 134, 136, 138, 139, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 166;

- в т.ч. врахувати частково 36 пропозицій а саме номера:

2, 4, 5, 8, 9, 11, 13, 14, 41, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 58, 66, 67, 68, 69, 74, 83, 85, 88, 89, 90, 93, 95, 96, 97, 99, 100, 109, 117, 135;

- відхилити 54 пропозицій, а саме номери:

6, 7, 12, 17, 27, 36, 39, 42, 44, 47, 55, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 86, 91, 92, 94, 98, 102, 104, 105, 108, 114, 118, 120, 122, 126, 127, 129, 137, 140, 141, 150, 163, 164, 165, 167;

в т.ч. пропозиції, які є актуальними для територіальної громади у контексті відновлення, але реалізація яких знаходиться поза межами компетенції відповідного органу місцевого самоврядування, 38 а саме номери:

6, 27, 57, 59, 60, 61, 62, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 92, 98, 102, 104, 114, 118, 120, 122, 126, 127, 129, 137, 140, 141, 150, 163, 164, 165, 167.

Одночасно пропонується доручити виконавчому комітету Новорайської сільської ради направити зазначені пропозиції до обласної військової адміністрації, уповноважених центральних органів виконавчої влади (державних органів), асоціацій ОМС.

Інформація про врахування державних інтересів та інтересів суміжних ТГ

текст, що підлягає оприлюдненню та громадському обговоренню

Додаток 1.3
до проекту Програми комплексного
відновлення Новорайської ТГ

Детальна інформація Розділу 1 ПКВ

Таблиця Д.1.3.1 - Чисельність населення Новорайської ТГ у розрізі населених пунктів

Назва НП	Вік. група, повн. рр.	Жінки								Чоловіки								Загалом							
		на 01.01.21		на 01.01.22		на 01.01.23				на 01.01.21		на 01.01.22		на 01.01.23				на 01.01.21		на 01.01.22		на 01.01.23			
		пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	ВПО ТГ ²⁰	ВПО ТГ ²¹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	ВПО ТГ ²⁰	ВПО ТГ ²¹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	ВПО ТГ ²⁰	ВПО ТГ ²¹
Новорайськ	0-5					23	1								20	2		0	0	0	0	0	3	0	0
	6-14					53	8								47	4		0	0	0	0	0	12	0	0
	15-18					24	3								18	2		0	0	0	0	0	5	0	0
	19-35					134	12								125	13		0	0	0	0	0	25	0	0
	36-59					165	31								146	19		0	0	0	0	0	50	0	0
	60+					224	22								214	12		0	0	0	0	0	34	0	0
	Всього	2320	0	0	0	623	77	0	0	0	0	0	0	0	570	52	0	0	0	2320	0	1193	129	0	0
Червоний Маяк	0-5					0	0								0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
	6-14					1	0								3	0		0	0	0	0	0	0	0	0
	15-18					0	0								0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
	19-35					1	0								3	0		0	0	0	0	0	0	0	0
	36-59					20	1								27	1		0	0	0	0	0	2	0	0
	60+					102	0								116	0		0	0	0	0	0	0	0	0
	Всього	1624	0	0	0	124	1	0	0	0	0	0	0	0	149	1	0	0	0	1624	0	273	2	0	0
Костирка																									
	0-5					8	0								3	1		0	0	0	0	0	1	0	0
	6-14					13	0								9	0		0	0	0	0	0	0	0	0

¹⁹ прийняті

²⁰ які перемістилися до інших громад

²¹ внутрішні Якщо у межах НП - ставимо просто цифру, якщо приїхали з інших НП - ставимо "+" перед цифрою, якщо виїхали з цього НП у інший НП громади - ставимо "-"

Назва НП	Вік. група, повн. рр.	Жінки								Чоловіки								Загалом							
		на 01.01.21		на 01.01.22		на 01.01.23				на 01.01.21		на 01.01.22		на 01.01.23				на 01.01.21		на 01.01.22		на 01.01.23			
		пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	ВПО ТГ ²⁰	ВПО ТГ ²¹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	ВПО ТГ ²⁰	ВПО ТГ ²¹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	ВПО ТГ ²⁰	ВПО ТГ ²¹
	15-18					6	0								7	0		0	0	0	0	0	0	0	0
	19-35					13	1								11	1		0	0	0	0	0	0	2	0
	36-59					33	8								29	6		0	0	0	0	0	14	0	0
	60+					53	3								47	1		0	0	0	0	0	4	0	0
	Всього	611	0	0	0	126	12	0	0	0	0	0	0	0	106	9	0	0	0	611	0	232	21	0	0
Заможне	0-5					0								1				0	0	0	0		0	0	0
	6-14					0								0				0	0	0	0	0	0	0	0
	15-18					0								0				0	0	0	0	0	0	0	0
	19-35					3								2				0	0	0	0	0	0	0	0
	36-59					2								0				0	0	0	0	0	0	0	0
	60+					3								3				0	0	0	0	0	0	0	0
	Всього	78	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	78	0	14	0	0	0
Крупниця	0-5					0	0							0	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	6-14					3	0							1	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	15-18					0	0							1	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	19-35					0	1							1	1			0	0	0	0	0	2	0	0
	36-59					8	3							11	3			0	0	0	0	0	6	0	0
	60+					15	2							9	1			0	0	0	0	0	3	0	0
	Всього	151	0	0	0	26	6	0	0	0	0	0	0	23	5	0	0	0	0	151	0	49	11	0	0
Монастирське	0-5					0								0	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	6-14					0								0	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	15-18					0								0	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	19-35					1								6	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	36-59					13								12	1			0	0	0	0	0	1	0	0
	60+					25								10	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	Всього	343	0	0	0	39	0	0	0	0	0	0	0	28	1	0	0	0	0	343	0	67	1	0	0

Назва НП	Вік. група, повн. рр.	Жінки								Чоловіки								Загалом							
		на 01.01.21		на 01.01.22		на 01.01.23				на 01.01.21		на 01.01.22		на 01.01.23				на 01.01.21		на 01.01.22		на 01.01.23			
		пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	ВПО ТГ ²⁰	ВПО ТГ ²¹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	ВПО ТГ ²⁰	ВПО ТГ ²¹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	пост. мешк.	ВПО ¹⁹	ВПО ТГ ²⁰	ВПО ТГ ²¹
Максима Горького	0-5					3	4							6	2			0	0	0	0	0	6	0	0
	6-14					18	0							25	2			0	0	0	0	0	2	0	0
	15-18					3	0							4	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	19-35					23	6							12	3			0	0	0	0	0	9	0	0
	36-59					58	16							54	11			0	0	0	0	0	27	0	0
	60+					46	11							35	5			0	0	0	0	0	16	0	0
	Всього	324	0	0	0	151	37	0	0	0	0	0	0	136	23	0	0	0	0	324	0	287	60	0	0
Степне	0-5					4	0							6	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	6-14					5	0							16	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	15-18					4	0							6	0			0	0	0	0	0	0	0	0
	19-35					18	2							14	2			0	0	0	0	0	4	0	0
	36-59					50	4							47	2			0	0	0	0	0	6	0	0
	60+					49	11							41	3			0	0	0	0	0	14	0	0
	Всього	637	0	0	0	130	17	0	0	0	0	0	0	130	7	0	0	0	0	637	0	260	24	0	0
Кошара	0-5					0								0				0	0	0	0	0	0	0	0
	6-14					0								0				0	0	0	0	0	0	0	0
	15-18					0								0				0	0	0	0	0	0	0	0
	19-35					0								0				0	0	0	0	0	0	0	0
	36-59					1								0				0	0	0	0	0	0	0	0
	60+					2								1				0	0	0	0	0	0	0	0
	Всього	35	0		0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	35	0	4	0	0	0

Додаток 1.4
до проекту Програми комплексного
відновлення Новорайської ТГ

Детальна інформація Розділу 3 ПКВ

Таблиця Д.1.4.1 - Джерела інформації про показники сфери екології, використані для підготовки Розділу 3 Програми

№ з/п	Компонент	Показники	Джерело даних
1	Природоохоронні території	Площа і частка території природно-заповідного фонду, га / %	Дані Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України станом на 01.01.2022. Публічна кадастрова карта. Портал відкритих даних data.gov.ua
2	Природоохоронні території	Площа і частка території Смарагдової мережі, га / %	Emerald Network. Council of Europe. https://emerald.eea.europa.eu/
3	Природоохоронні території	Площа і частка територій водно-болотних угідь, га / %	Ramsar Sites Information Service. https://rsis Ramsar.org/
4	Землі лісового фонду	Площа і частка земель лісового фонду, га / %	ВО "УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ", Матеріали лісоустрою, відкриті дані станом на 2021 рік
5	Землі лісового фонду	Наявність пожежно-небезпечних лісів	ВО "УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ", Матеріали лісоустрою, відкриті дані станом на 2021 рік
6	Землі лісового фонду	Структура пожежно-небезпечних лісів за класами пожежної небезпеки, %	ВО "УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ", Матеріали лісоустрою, відкриті дані станом на 2021 рік
7	Корисні копалини	Родовища корисних копалин	Інтерактивна карта ділянок надр, на які надано спеціальні дозволи користування надрами. https://data.gov.ua/dataset/d4a4b07b-55dc-40a4-8b05-d35d7b0aef32
8	Корисні копалини	Видобування води	Інтерактивна карта ділянок надр, на які надано спеціальні дозволи користування надрами. https://data.gov.ua/dataset/d4a4b07b-55dc-40a4-8b05-d35d7b0aef32
9	Альтернативні джерела енергії	Потенціал сонячної енергії. Потенціал фотоелектричної потужності, або потенційне виробництво фотоелектричної електроенергії (PVOUT), середнє за рік. Потенційне виробництво фотоелектричної електроенергії (PVOUT). PVOUT характеризує потенційну кількість електроенергії, яку може виробити фотоелектрична система (сонячні панелі) протягом певного періоду часу (у даному випадку – протягом року загалом). Представлений потенціал виробництва фотоелектричної енергії для вільно розміщеної фотоелектричної електростанції з модулями, встановленими під оптимальним нахилом для максимізації місячного виробництва фотоелектричної енергії. PVOUT являє собою кількість електроенергії, що виробляється на одиницю встановленої потужності фотоелектричної системи в довгостроковій перспективі. Вимірюється в кіловат-годинах на встановлений кіловат-пік потужності системи (фотоелектрична електрична потужність за стандартних умов). PVOUT вказує на	Longterm yearly average of Potential photovoltaic electricity production –Ukraine - Global Solar Atlas 2.0 ESMAP. 2020. Global Photovoltaic Power Potential by Country. Washington, DC: World Bank

№ з/п	Компонент	Показники	Джерело даних
		максимальну енергію, яку сонячні панелі можуть здати в систему, враховуючи фактори, такі як сонячна радіація, кліматичні умови, нахил панелей, облаштування та ефективність панелей.	
10	Альтернативні джерела енергії	Потенціал вітрової енергії. Щільність потужності вітру (ПМВ) (Wind Power Density (WPD)) на висоті 50 м і на висоті 100 м Щільність потужності вітру (Wind Power Density (WPD)) використовується для оцінки потенціалу вітрової енергії на певній території; є середньорічною потужністю, що припадає на квадратний метр площі охоплення турбіни, і розраховується для різних висот над землею (на рисунку – на висоті 50 м). Wind Power Density виражається у ваттах на квадратний метр (W/m^2) або у кіловаттах на квадратний метр (kW/m^2) і характеризує кількість енергії, яку можна видобути з вітру на певній площі за певних умов. Розрахунок Wind Power Density враховує такі параметри, як швидкість вітру, щільність повітря, площа і висота над рівнем землі. Чим вища Wind Power Density, тим більший потенціал для виробництва електроенергії з вітрової енергії на даній території. Вимірювання Wind Power Density дозволяє встановити, наскільки ефективно можна використовувати вітроенергію для виробництва електроенергії на різних висотах, на яких можуть бути встановлені установки, та прийняти рішення про встановлення вітроелектростанцій на певній території. Вітроенергетичні ресурси оцінюються з точки зору класів вітроенергетики від класу 1 (найнижчий) до класу 7 (найвищий): Power Density (W/m^2) Class 1, 0-200 Class 2, 200-300 Class 3, 300-400 Class 4, 400-500 Class 5, 500-600 Class 6, 600-800 Class 7, 800+ Кожен клас представляє діапазон середньої щільності потужності вітру (в одиницях W/m^2) або еквівалентної середньої швидкості вітру на певній висоті (висотах) над землею. Території, віднесені до класу 3 або вище, підходять для більшості застосувань вітрових турбін, тоді як території класу 2 є маргінальними. Території класу 1, як правило, не підходять, хоча деякі місця (наприклад, відкриті вершини пагорбів, які можуть бути не показані на картах) з достатнім вітровим ресурсом для вітрових турбін можуть існувати в деяких районах класу 1. Загалом, комерційні вітроенергетичні проекти з використанням	«Global Wind Atlas 3.0, a free, web-based application developed, owned and operated by the Technical University of Denmark (DTU). The Global Wind Atlas 3.0 is released in partnership with the World Bank Group, utilizing data provided by Vortex, using funding provided by the Energy Sector Management Assistance Program (ESMAP). For additional information: https://globalwindatlas.info National Renewable Energy Laboratory (NREL) Wind Power Classes can be viewed at http://redc.nrel.gov/wind/pubs/atlas/tables/A-8T.html Wind Energy Resource Atlas of the United States can viewed at http://redc.nrel.gov/wind/pubs/atlas/atlas_index.html

№ з/п	Компонент	Показники	Джерело даних
		великих турбін вимагають середньої потужності щонайменше 400 Вт/м2 (клас 4 або вище)	
11	Клімат	Середня температура повітря, щомісячно	Global climate and weather data. https://www.worldclim.org/data/index.html
12	Клімат	Середня кількість атмосферних опадів, щомісячно	Global climate and weather data. https://www.worldclim.org/data/index.html
13	Клімат	Характеристика кліматичних умов	Сервіс кліматичних даних https://weatherspark.com/y/92635/Average-Weather-in-Chernivtsi-Ukraine-Year-Round
14	Клімат	Температура поверхні Землі з супутника Landsat	Серія аналітичних знімків за 2018 – 2021 роки Remote Sensing Lab http://rslab.gr/index.html Parastatidis, D., Mitraka, Z., Chrysoulakis, N., Abrams, M., 2017. Online Global Land Surface Temperature Estimation from Landsat. Remote Sens., 9, 1208.
15	Тенденції змін клімату	Climate Models: 2040 - 2059 Low Emissions (RCP 2.6) Temperature&Precipitation	вебшар Esri with the Research Applications Laboratory (RAL) from the National Center for Atmospheric Research (NCAR) https://hub.arcgis.com/maps/esri::climate-models-2040-2059-analyses-low-emissions-rcp-2-6-mature-support/about
16	Тенденції змін клімату	Climate Models: 2040 - 2059 Moderate Emissions (RCP 4.5) Temperature&Precipitation	вебшар Esri with the Research Applications Laboratory (RAL) from the National Center for Atmospheric Research (NCAR) https://hub.arcgis.com/maps/1071ced6c1314e1db1b3edef58c3a25f/about
17	Тенденції змін клімату	Climate Models: 2040 - 2059 High Emissions (RCP 6.0) Temperature&Precipitation	вебшар Esri with the Research Applications Laboratory (RAL) from the National Center for Atmospheric Research (NCAR) https://home-pugonline.hub.arcgis.com/maps/97c47837d64a4be28703ebfe98fd90c5/about
18	Тенденції змін клімату	Climate Models: 2040 - 2059 Very High Emissions (RCP 8.5) Temperature&Precipitation	вебшар Esri with the Research Applications Laboratory (RAL) from the National Center for Atmospheric Research (NCAR) https://hub.arcgis.com/maps/esri::climate-models-2040-2059-analyses-very-high-emissions-rcp-8-5-mature-support/about
19	Водні ресурси	Характеристика стану поверхневих вод та водозбірних басейнів	Плани управління річковими басейнами. Державне агентство водних ресурсів України. https://davr.gov.ua/site/material?psevd=https%3A%2F%2Fwww.davr.gov.ua%2Fplani-upravlinnya-richkovimi-basejnamiuuyi8 План управління річковим басейном Дніпра https://davr.gov.ua/plan-upravlinnya-richkovim-basejnom-dnipra1 План управління річковим басейном Дону https://davr.gov.ua/plan-upravlinnya-richkovim-basejnom-donu1 План управління річковим басейном річок Причорномор'я https://davr.gov.ua/plan-upravlinnya-richkovim-basejnom-richok-prichornomorya1 План управління річковим басейном Південного Бугу https://davr.gov.ua/plan-upravlinnya-richkovim-basejnom-pivdannogo-bugu

№ з/п	Компонент	Показники	Джерело даних
20	Водні ресурси	Площа і частка водойм, га / %	OpenStreetMap
21	Ґрунти	Типи ґрунтів	Карта ґрунтів Української РСР . Укр. НДІ ґрунтознавства ім. О. Н. Соколовського, Укрземпроект; - М-б 1:200 000. Київ, 1967 Аркуші: №№ 44, 45, 60, 61, 62, 76, 80, 81, 94, 95, 112, 113, 114, 115, 124, 125, 134, 135
22	Ґрунти	Домінантні види деградації ґрунтів	World map of the status of human-induced soil degradation: an explanatory note / L.R. Oldeman, R.T.A. Hakkeling, W.G. Sombroek. -Wageningen: International Soil Reference and Information Centre; Nairobi: United Nations Environment Programme. -I11. https://www.isric.org/projects/global-assessment-human-induced-soil-degradation-glasod
23	Ґрунти	Субдомінантні види деградації ґрунтів	World map of the status of human-induced soil degradation: an explanatory note / L.R. Oldeman, R.T.A. Hakkeling, W.G. Sombroek. -Wageningen: International Soil Reference and Information Centre; Nairobi: United Nations Environment Programme. -I11. https://www.isric.org/projects/global-assessment-human-induced-soil-degradation-glasod

Детальна інформація Розділу 5 ПКВ

Таблиця Д.1.5.1 - Дані щодо пошкоджень та руйнувань нерухомого майна на території Новорайської ТГ

Назва населеного пункту	Тип інфраструктури	Кількість, од.					Загальна площа, м²	Орієнтовна загальна площа пошкоджень, м²	Наявність акту обстеження, кількість		
		Всього, об'єктів	Всього, квартир	у т.ч. за ступенем руйнування					візуального	комісійного	технічного
				I	II	III					
с. Костирка	Житлова інфраструктура, у т.ч.:										
	- багатоквартирний будинок	1	2	1			120,00	12,00		1	
	- садибна житлова будівля	19		18		1	1482,00	296,40		18	
	Освітні заклади, у т.ч.:										
	- заклади дошкільної освіти	1		1			606,00	151,50		1	
	- заклади загальної середньої освіти	1				1	4 356,30	3 920,67		1	
	Заклади охорони здоров'я, у т.ч.:										
	- фельдшерсько-акушерські пункти	1				1	128,60	102,88		1	
с. Максима Горького	Заклади культури	1		1			212,00	63,54		1	
	Житлова інфраструктура, у т.ч.:										
	- садибна житлова будівля	59		59			3245,00	487,93		51	
	Освітні заклади, у т.ч.:										
	- заклади загальної середньої освіти	1				1	1 324,90	1 215,80		1	
	Заклади охорони здоров'я, у т.ч.:										
	- фельдшерсько-акушерські пункти	1		1			109,50	30,00		1	
	- аптеки										
с. Монастирське	Заклади культури	1		1			210,00	54,75		1	
	Адміністративні будівлі	1				1	358,80	287,04		1	
	Житлова інфраструктура, у т.ч.:										
	- садибна житлова будівля	19		18			1 026,00	270,37		16	
	Освітні заклади, у т.ч.:										
	- заклади загальної середньої освіти	1			1		334,70	83,67			
	Заклади культури	1		1			250,00	37,50		1	
	с. Новорайськ	Житлова інфраструктура, у т.ч.:									

	- багатоквартирний дім	9	60	13			3240	142,50		8	
	- садибна житлова будівля	51		51			4110,6	851,32		47	
	Освітні заклади, у т.ч.:										
	- заклади дошкільної освіти	1			1		3 094,50	464,20		1	
	- заклади загальної середньої освіти	1			1		6 401,90	3 200,00			
	Заклади охорони здоров'я, у т.ч.:										
	- лікарні	1			1		783,90	118,00		1	
	- аптеки	1		1			88,30	13,24			
	Заклади культури	1		1			977,30	147,00		1	
	Адміністративні будівлі	1		1			630,60	94,59		1	
с. Степне	Житлова інфраструктура, у т.ч.:										
	- багатоквартирний дім	1	8	3			432,00	36,00		3	
	- садибна житлова будівля	36		32		4	2034,00	798,00		17	
	Освітні заклади, у т.ч.:										
	- заклади дошкільної освіти	1				1	1 183,20	592,00		1	
	- заклади загальної середньої освіти	1				1	3 415,50	2 732,00		1	
	- адміністративні будівлі	1			1		168,50			1	
	Заклади культури	1		1			509,30	255,00		1	
с. Червоний Маяк	Житлова інфраструктура, у т.ч.:										
	- багатоквартирний дім	8	120	13	4		7800,00	820,00		8	
	- садибна житлова будівля	322		264	43	15	22880,00	5 703,96		14	
	Освітні заклади, у т.ч.:										
	- заклади дошкільної освіти	1		1			2 504,60	626,00		1	
	- заклади загальної середньої освіти	1		1			3 128,30	782,00		1	
	- заклади професійно-технічної освіти	1			1		4 700,00	3 760,00			
	Заклади охорони здоров'я, у т.ч.:										
	- лікарні	1		1			525	158,00		1	
	Адміністративні будівлі	1		1			2 170,50	651,00			

Детальна інформація Розділу 6 ПКВ

Таблиця Д.1.6.1 - Перелік містобудівної документації в межах Новорайської ТГ

№	Назва містобудівної документації	Населений пункт (якщо за межами - вказати територію на яку розроблена документація)	Рік розробки	Наявність електронної копії (вказати формат)	Наявність паперового примірника, включаючи пояснювальну записку і графічні матеріали	Необхідність внесення змін/розроблення	Ступінь реалізації містобудівної документації, %	Наявність плану зонування території
1	Схема планування території Херсонської області	Херсонська обл	2013	.jpg	наявна	ні	-	-
2	Схема планування території району	Новорайська ТГ	2021	PDF	наявна	ні	в процесі реалізації	-
3	Генеральний план	с. Новорайськ	2019	PDF	наявна	ні	в процесі реалізації	-
4	Генеральний план	с. Червоний Маяк	2021	PDF	наявна	ні	в процесі реалізації	-
5	Генеральний план	с. Заможне	-	-	-	-	-	-
6	Генеральний план	с. Костирка	-	-	-	-	-	-
7	Генеральний план	с. Крупиця	-	-	-	-	-	-
8	Генеральний план	с. Монастирське	-	-	-	-	-	-
9	Генеральний план	с. Максима Горького	-	-	-	-	-	-
10	Генеральний план	с. Степне	-	-	-	-	-	-
11	Генеральний план	с. Кошара	-	-	-	-	-	-

Примітка №1. Інформація про наявність детальних планів території в межах громади відсутня.

План заходів для реалізації програми комплексного відновлення

Таблиця Д.1.7.1 - Заходи з комплексного відновлення території Новорайської ТГ

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
1. Відновлення пошкодженого/знищеного майна внаслідок збройної агресії російської федерації								
1.1	Виготовлення проектно-кошторисної документації по об'єктам, які потребують відновлення	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024	Наявність проектно-кошторисної документації по об'єктам відновлення	Проектно-кошторисна документація є першочерговим етапом в реалізації заходів щодо відновлення пошкодженого майна	1
1.2	Заходи з усунення аварій, які виникли унаслідок бойових дій, спричинених військовою агресією російської федерації проти України, шляхом проведення робіт з капітального ремонту будівлі, майнового комплексу Новорайської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів, за адресою: вул. Соборна, 29 с. Новорайськ, Бериславський район, Херсонська область	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024- 2025	Відновлення будівлі, майнового комплексу Новорайської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів	Створення комфортних умов для перебування дітей та працівників в школі. Досягнення максимальної ефективності використання енергоресурсів. Скорочення споживання енергоносіїв. Заощадження бюджетних коштів. Зменшення до мінімального рівня витрат на послуги з електропостачання. Покращення зовнішнього вигляду приміщення. Покращення рівня надання освітніх послуг та підвищення комфортності будівлі навчального закладу. Забезпечення реалізації державної політики щодо регіонального розвитку, передусім у сфері енергоефективності та енергозбереження. Відновлення навчальних закладів дозволить	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
							створити середовище, у якому вони зможуть відповідати соціальним та економічним потребам країни. Нове освітнє середовище розширить можливості учнівської молоді та дасть позитивні результати для українського народу.	
1.3	Реконструкція Новорайського закладу дошкільної освіти (ясла-садок) Новорайської сільської ради Бериславського району Херсонської області за адресою: Херсонська область, Бериславський район, с. Новорайськ, вул. Першотравнева, 17	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Відновлення Новорайського закладу дошкільної освіти (ясла-садок)	Оновлена будівля дошкільного навчального закладу дозволить вихованцям перебувати в комфортних та безпечних умовах протягом дня. Замінені вікна дозволять зекономити тепло, та додасть почуття затишку.	1
1.4	Реконструкція Костирського закладу дошкільної освіти (ясла-садок) Новорайської сільської ради Бериславського району Херсонської області за адресою: Херсонська область, Бериславський район, с. Костирка, вул. 1 Травня, 34	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Відновлення Костирського закладу дошкільної освіти (ясла-садок)	Проведення реконструкції будівлі дитячого садка дасть змогу вирішити декілька суттєвих проблем. Покращаться умови перебування дітей в дошкільному закладі, що стане додатковим стимулом для молоді залишатись жити в селі та народжувати дітей. Учні початкової ланки зможуть навчатися в своєму селі, не потрібно буде здійснювати підвезення до іншого навчального закладу.	1
1.5	Реконструкція Степнянського закладу дошкільної освіти (ясла-садок) Новорайської сільської ради Бериславського району	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Відновлення Степнянського закладу дошкільної освіти (ясла-садок)	Такий захід у подальшому стане окрасою і найголовніше комфортним місцем перебування діток, місцем здобуття ними дошкільної та початкової освіти. А також буде і креативним, і цікавим.	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
	Херсонської області за адресою: Херсонська область, Бериславський район, с. Степне, вул. Перемоги, 6		джерела фінансування				Діти зможуть перебувати в зручному комфортному закладі, який буде інклюзивним, зі зручним розташуванням груп (класів) та укриттям, яке відповідатиме нормам та стандартам. Учні початкової ланки зможуть навчатися в своєму селі, не потрібно буде здійснювати переїзд до іншого навчального закладу.	
1.6	Реконструкція Максима-Горьківської адміністративної будівлі Новорайської сільської ради Бериславського району Херсонської області за адресою: Херсонська область, Бериславський район, с. Максима Горького, вул. Урожайна, 1в	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Відновлення Максима-Горьківської адміністративної будівлі	Захід стане окрасою та комфортним місцем перебування діток, місцем здобуття ними дошкільної та початкової освіти. Це місце стане креативним і цікавим. Діти зможуть перебувати в зручному комфортному закладі, який буде інклюзивним, зі зручним розташуванням груп (класів) та укриттям, яке відповідатиме нормам та стандартам.	1
1.7	Реконструкція Костирського сільського клубу Новорайської сільської ради Бериславського району Херсонської області за адресою: Херсонська область, Бериславський район, с. Костирка, вул. 1 Травня, 42	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Відновлення Костирського сільського клубу	Реконструкція забезпечить належні та комфортні умови для відвідування місцевими мешканцями сільського клубу та заохочення їх до активної участі у культурному житті села. Заняття творчістю, допоможе розширити захоплення в гуртках художньої самодіяльності, культурно-мистецьких заходах. У роботі клубного закладу будуть враховуватись потреби, запити, ціннісні орієнтації молоді, пропонуватимуться такі форми життєдіяльності в сфері дозвілля, котрі сприятимуть піднесенню культури особистості, розвитку її	2

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
							активно-творчих інтересів. До роботи в гуртках буде залучена молодь, жителі села. Розширення мережі секційної та гурткової роботи створить умови для змістовного відпочинку.	
1.8	Реконструкція Степнянського сільського будинку культури Новорайської сільської ради Бериславського району Херсонської області за адресою: Херсонська область, Бериславський район, с. Степне, вул. Перемоги, 3	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Відновлення Степнянського сільського будинку культури	Реконструкція сільського клубу дасть можливість забезпечити належні умови для заняття творчістю, допоможе розширити вподобання жителів села в гуртках художньої самодіяльності, культурно-мистецьких заходах. До роботи в гуртках буде залучена молодь, жителі села. Розширення мережі секційної та гурткової роботи створить умови для змістовного відпочинку.	2
1.9	Реконструкція Максима-Горьківського сільського клубу Новорайської сільської ради Бериславського району Херсонської області за адресою: Херсонська область, Бериславський район, с. Максима Горького, вул. Урожайна	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Відновлення Максима-Горьківського сільського клубу	Реконструкція будівлі сільського клубу дасть можливість забезпечити належні умови заняття творчістю, приймати активну участь жителів села в гуртках художньої самодіяльності, культурно-мистецьких заходах. У роботі клубного закладу будуть враховуватись потреби, запити, ціннісні орієнтації молоді, пропонуватимуться такі форми життєдіяльності в сфері дозвілля, котрі сприятимуть піднесенню культури особистості, розвитку її активно-творчих інтересів.	2
1.10	Реконструкція будівлі Новорайської амбулаторії загальної практики сімейної медицини за адресою: Херсонська область,	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші	Потребує розрахунку	2024- 2026	Відновлення будівлі Новорайської амбулаторії загальної практики сімейної медицини	Реконструкція амбулаторії загальної практики сімейної медицини надасть змогу мешканцям громади отримувати якісну та своєчасну медичну	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
	Бериславський район, с. Новорайськ, вул. Першотравнева, 2		незаборонені джерела фінансування				допомогу в належних умовах, забезпечить покращення здоров'я місцевого населення.	
1.11	Реконструкція Степнянської адміністративної будівлі Новорайської сільської ради Бериславського району Херсонської області за адресою: Херсонська область, Бериславський район, с. Степне, вул. Шкільна, 10	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Відновлення Степнянської адміністративної будівлі	Реконструкція адміністративної будівлі забезпечить комфортне перебування мешканців громади в стінах будівлі при отриманні ними різноманітних послуг.	1
1.12	Капітальний ремонт з реконструкцією адміністративної будівлі Червономаяцького старостинського округу, за адресою: Херсонська область, Бериславський район, с. Червоний Маяк, вул. Центральна, 5а	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Відновлення адміністративної будівлі Червономаяцького старостинського округу	Ремонт з реконструкцією забезпечить створення комфортних та безпечних умов перебування різних вікових груп місцевого населення в адміністративній будівлі для отримання адміністративних, соціальних та комунальних послуг.	1
1.13	Капітальний ремонт Червономаяцького закладу дошкільної освіти(ясла-садок), що розташований за адресою: Херсонська область, Бериславський район, с. Червоний Маяк, вул. Морська, 1а	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Відновлення Червономаяцького закладу дошкільної освіти (ясла-садок)	Проведення ремонту в будівлі садочку забезпечить комфортне та безпечне місцеперебування дітей впродовж дня. Дітлахи зможуть отримувати дошкільну освіту в зручних затишних приміщеннях. Це стане додатковим стимулом для молоді залишатись жити в селі та народжувати дітей. Капітальний ремонт дасть змогу зменшити теплові втрати, сприятиме енергозбереженню, підвищенню рівня енергоефективності будівлі, забезпечить оптимізацію обсягів енергоспоживання і економії коштів бюджету сільської ради; сприятиме покращенню	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
							інфраструктури та привабливості населеного пункту.	
1.14	Капітальний ремонт Червономаяцького закладу повної загальної середньої освіти, що розташований за адресою: Херсонська область, Бериславський район, с. Червоний Маяк, вул. Дніпровська, 1а	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Відновлення Червономаяцького закладу повної загальної середньої освіти	Капітальний ремонт будівлі дасть змогу зменшити теплові втрати, сприятиме енергозбереженню, підвищенню рівня енергоефективності будівлі, забезпечить оптимізацію обсягів енергоспоживання і економії коштів бюджету сільської ради, сприятиме створенню більш комфортних умов перебування дітей, учителів та працівників у приміщенні будівлі.	1
1.15	Демонтаж або частковий демонтаж пошкоджених або зруйнованих будівель та споруд перед початком їх відновлення або реконструкції	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024-2026	Можливість реалізовувати заходи з відновлення або реконструкції будівель та споруд	Демонтаж пошкоджених або зруйнованих фрагментів будівлі чи споруди дозволить в подальшому реалізовувати заходи з відновлення або реконструкції цих будівель та споруд	1
2. Підвищення рівня громадської безпеки на території громади								
2.1.	Визначення пріоритетів та сприяння в організації заходів щодо гуманітарного розмінування території громади	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024-2025, але не пізніше ніж протягом року після закінчення військових дій	Можливість реалізовувати заходи з Програми комплексного відновлення територіальної громади без загрози для життя та здоров'я жителів	Звільнення території громади від мінно-вибухового засмічення надасть можливість відновити економічне та культурне життя в громаді. Зробить громаду більш конкурентно привабливою як для повернення жителів так і для відновлення діяльності сільськогосподарських підприємств.	1
2.2	Впровадження системи оповіщення та спорудження, облаштування тимчасових укриттів (на час воєнного	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні	Потребує розрахунку	2024 - 2025	Функціонування апаратури і технічних засобів автоматизованих систем централізованого оповіщення в населених	Відсутність автоматизованої системи оповіщення наражає жителів громади, на небезпеку. Вирішення цієї проблеми забезпечить миттєве сповіщення	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
	стану та загрози артилерійських обстрілів).		донори, інші незаборонені джерела фінансування			пунктах громади	мешканців громади про безпеку.	
2.3	Будівництво центру безпеки на території Новорайської сільської територіальної громади з місцем розташування: Херсонська область, Бериславський район, с. Новорайськ	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2025	Центр безпеки на території Новорайської сільської територіальної громади з місцем розташування: с. Новорайськ	Будівництво забезпечить покращення умов безпеки мешканців громади, підвищить контроль дотримання законодавства у всіх сферах на території громади та зменшить криміногенну ситуацію	1
2.4	Створення системи моніторингу громадського порядку в громадах	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2027	Встановлення камер спостереження на базі станції безпеки в с. Новорайськ	Зменшення рівня криміногенної ситуації. Підвищення свідомості громадян	2
2.5	Будівництво (реконструкція) захисних споруд у закладах освіти Новорайської ТГ	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2025	Побудовані (реконструйовані) захисні споруди у закладах освіти	Будівництво (реконструкція) захисних споруд забезпечить покращення умов безпеки учнів та персоналу в закладах освіти	1
3. Створення позитивного інвестиційного клімату								
3.1	Розроблення комплексного плану просторового розвитку території Новорайської територіальної громади	Відділ земельних відносин та комунальної власності	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Комплексний план просторового планування території громади з розробленням в складі цього плану генеральних	Створення сприятливого середовища для залучення інвестора, визначення меж території громади Комфортні умови використання наявних	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
		Новорайської сільської ради	донори, інші незаборонені джерела фінансування			планів населених пунктів	об'єктів нерухомості та земельних ділянок для довгострокового інвестування	
3.2	Формування брендингу громади	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	до 2027	Сформований та відомий на Херсонщині бренд «Новорайська СТГ», як територія з комфортними умовами для життя, прогресивними та ефективними органами самоврядування, зручними умовами для ведення підприємницької діяльності. Розробка сувенірної продукції	Визнання бренду «Новорайська СТГ» в області та країні. Індивідуалізація та інвестиційна привабливість. Підвищення самосвідомості активних мешканців Новорайської СТГ. Використання символіки в проведенні громадських заходів.	2
3.3	Створення нового інвестиційного паспорту громади «Інвестиційно-приваблива Новорайська СТГ, ресурси та можливості»	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	до 2027	Розроблений та оприлюднений на офіційному веб-сайті, в місцевих ЗМІ інвестиційний паспорт Новорайської СТГ з банком даних інвестиційних ресурсів	Доведення до широких підприємницьких кіл інформації щодо наявних на території Новорайської СТГ потенційно привабливих для інвесторів об'єктів	2
3.4	Визначення заходів щодо передачі з державної в комунальну власність цілісного майнового комплексу Бериславський професійний аграрний ліцей та визначення шляхів співпраці щодо використання земель сільськогосподарського призначення даного закладу	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	до 2027	Передача з державної в комунальну власність цілісного майнового комплексу Бериславський професійний аграрний ліцей та співпраця щодо використання земель сільськогосподарського призначення даного закладу	Передача з державної в комунальну власність цілісного майнового комплексу Бериславський професійний аграрний ліцей та співпраця щодо використання земель сільськогосподарського призначення даного закладу	3
4. Диверсифікація економіки								
4.1	Міжмуніципальне	Новорайська	Державний	Потребує	2024-2026	Мобільне	Надання послуг населенню	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
	співробітництво громад в сферах обслуговування населення, охорони здоров'я в комунальній галузі, в тому числі поводження з твердими побутовими відходами (ТПВ) та в інших галузях	сільська рада	бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	розрахунку		міжмуніципальне обслуговування населення в сферах охорони здоров'я, освіти, охорони громадського порядку, надання адміністративних послуг). Надання мешканцям сусідніх ТГ адміністративних послуг. Обслуговування спеціальною технікою сусідніх громад. Профільна освіта.	сусідніх громад, задоволення власних потреб шляхом економії ресурсів. Налагодження співробітництва громад.	
4.2	Розробка програми підтримки малого підприємництва на території Громади	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	до 2027	Розроблена та оприлюднена через місцеві засоби комунікацій та на WEB-сторінці програма підтримки малого підприємництва у Новорайській СТГ, зокрема започаткування бізнесу жінками та молоддю	Підтримка підприємництва, сприятливі умови й належні гарантії започаткування та здійснення підприємницької діяльності, Забезпечення зайнятості населення, створення робочих місць	2
4.3	Створення індустріального парку «Агропорт «Червоний Маяк» в Новорайській сільській територіальній громаді. Адреса розташування: Херсонська область, Бериславський район, с. Червоний Маяк	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2027	Робота індустріального парку «Агропорт «Червоний маяк»	Індустріальний парк буде включати в себе ряд заходів: комплексне приймання, переробка, відвантаження зернових та олійних культур. Це дасть змогу створити нові робочі місця, покращить інвестиційний клімат не тільки громади а й регіону, забезпечить з економічний розвиток Новорайської ТГ і як наслідок підвищить якість життя місцевих мешканців.	2
5. Підтримка малого підприємництва								
5.1	Забезпечення інвестиційної можливості для створення	Новорайська сільська рада	Державний	Потребує розрахунку	2024-2026	Створення сільськогосподарських	Створення умов для збуту власної продукції виробниками	2

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
	сільськогосподарських кооперативів (плодоовочівництво, виноградарство)		бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування			кооперативів, що займаються переробкою сільськогосподарської продукції, її зберіганням та реалізацією.	сільськогосподарської продукції у Новорайській СТГ. Створення робочих місць, наповнення місцевого бюджету. Задоволення потреб установ громади та домогосподарств.	
5.2	Забезпечення інвестиційної можливості для створення закладу громадського харчування (с. Новорайськ)	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	до 2027	Функціонування закладу громадського харчування	Створення робочих місць, наповнення місцевого бюджету, створення комфортних місць відпочинку, проведення обрядових заходів	3
5.3	Забезпечення інвестиційними умовами створення туристичного маршруту (історичний, релігійний, виноробний) с. Червоний Маяк	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	до 2027	Діючий туристичний маршрут (комплекс) – музей під відкритим небом «Амадока», релігійні установи громади, виноробство	Використання туристичного потенціалу території з метою отримання надходжень до бюджету, залучення інвестицій, розвитку туристичної галузі	3
5.4	Забезпечення інвестиційної можливості для створення бази відпочинку (с. Червоний Маяк)	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	до 2027	Діюча база відпочинку для проведення активного дозвілля, літнього оздоровлення дітей, діючий готель та заклад громадського харчування	Розвиток інфраструктури. Створення робочих місць, наповнення місцевого бюджету, створення комфортних місць відпочинку, проведення заходів	3
5.5	Будівництво млина, пекарні + кулінарного хабу з місцем розташування:	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет,	Потребує розрахунку	2024 - 2025	Робота млина та пекарні з кулінарним хабом	Будівництво об'єктів створить умови для переробки та збуту власної продукції	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
	с. Новорайськ, Бериславський район, Херсонська область		міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування				сільськогосподарських виробників, задоволення потреб підприємств громади та домогосподарств Новорайської сільської територіальної громади. Будуть створені додаткові робочі місця, що в подальшому забезпечить наповнення місцевого бюджету	
6. Розвиток культурного та освітнього середовища								
6.1.	Створення єдиного центру дозвілля з місцем розташування с. Новорайськ	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	до 2030	Діючий центр дозвілля	Створення культурного центру дозвілля забезпечить об'єднання будинків культури, сільських клубів та бібліотек в одну діючу установу для якісного управління культурою в громаді та забезпечення якісного відпочинку і дозвілля для всіх мешканців громади	3
6.2	Створення меморіалів, пам'яток загиблим у війні з російською федерацією	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	до 2027	Меморіали, пам'ятки загиблим у війні з російською федерацією розташовані в населених пунктах громади	Вшанування пам'яті загиблим у війні з російською федерацією	2
6.3	Створення інклюзивних кабінетів на базі шкіл	Відділ освіти, молоді, спорту, культури та туризму Новорайської сільської ради, заклади освіти	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	до 2027	Функціонування інклюзивних кабінетів	Надання якісних освітніх послуг для дітей з особливими потребами	3
6.4	Ремонт (відновлення,	Новорайська	Державний	Потребує	2025 - 2026	Відремонтовані (відновлені	Функціонування харчоблоків в	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
	облаштування) харчоблоків об'єктів загальної середньої освіти як «Базова кухня» з урахуванням вимог реформи шкільного харчування	сільська рада	бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	розрахунку		та облаштовані) харчоблоки об'єктів загальної середньої освіти як «Базова кухня» з урахуванням вимог реформи шкільного харчування	об'єктах загальної середньої освіти як «Базова кухня» з урахуванням вимог реформи шкільного харчування	
6.5	Розроблення заходів, направлених на пам'яткоохоронну роботу, зокрема, щодо обстеження та інвентаризації пам'яток культурної спадщини	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2025-2027	Розроблені заходи із пам'яткоохоронної роботи, обстеження та інвентаризація пам'яток культурної спадщини	Проведені заходи із пам'яткоохоронної роботи, обстеження та інвентаризація пам'яток культурної спадщини, які дадуть можливість зберегти культурну спадщину, а також враховувати цю інформацію при побудові туристичних маршрутів	3
7. Покращення дорожньо-транспортної інфраструктури								
7.1	Покращення дорожньої інфраструктури	Новорайська сільська рада, КП «Комунальник»	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2025	Реконструкція доріг с. Новорайськ: вул. Першотравнева; пров. Бериславський; вул. Мічуріна; вул. Конституції (всі по 109 кв.м); вул. Соборна (100 кв.м) с. Костирка: вул. 1 Травня (100 кв.м) с. Червоний Маяк: вул. Центральна; вул. Шевченка (по 55 кв.м), с. Степне: вул.Перемоги (5760 кв.м), вул. Шкільна (4620 кв.м.) с. Максима Горького: вул. Горького (5400 кв.м.); ділянка дороги М.Горький – Червоний Маяк (протяжність 26,2 км,	Покращення стану доріг на території Новорайської СТГ. Економічний розвиток, підвищення конкурентоспроможності. Задоволення мешканців громади, покращення якості надання транспортних послуг	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
						площа -157000 кв.м)		
7.2	Покращення дорожньої інфраструктури	Новорайська сільська рада, КП «Комунальник»	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2025	Реконструкція під'їздних доріг до с. Костирка (1/8 км/п); до с. Монастирське (1/8 км/п); до с. Заможне (1/3 км/п); до с. Крупиця (1/4 км/п).	Облаштування під'їздів до сіл Новорайської СТГ. Задоволення мешканців громади, покращення якості доріг	1
7.3	Покращення дорожньої інфраструктури	Новорайська сільська рада, КП «Комунальник»	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2025	Ямковий ремонт доріг в с. Новорайськ по вул. Гардимана, Мічуріна, Шевченка; в с. Червоний Маяк по вул. Водонапірна, Набережна, пров. Шкільний, Переїзд на Бам, вул. Нафтова.	Покращення стану доріг на території Новорайської СТГ, Економічний розвиток, підвищення конкурентоспроможності Зменшення часу до їзду	1
7.4	Покращення дорожньої інфраструктури	Новорайська сільська рада КП «Комунальник»	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2025	Облаштування під'їздів до місць сміттєзвалищ с. Новорайськ, с. Костирка, с. Монастирське, с. Червоний Маяк, с. Заможне, с. Крупиця	Покращення екологічної ситуації, ліквідація стихійних сміттєзвалищ, задоволення громадян СТГ	1
7.5	Встановлення та облаштування зупинок громадського транспорту	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	до 2027	Облаштовані навісами для зручних подорожей у будь-яку пору року зупинки та місця очікування громадського транспорту по всіх населених пунктах об'єднаної громади	Підвищення якості життя за рахунок розширення можливостей вільного, недорогого та зручного пересування по території об'єднаної громади громадським транспортом	2
7.6	Запровадження приміських	Новорайська	Державний	Потребує	до 2027	Створення АТП на базі	Впровадження системи	3

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
	автобусних маршрутів загального користування, що не виходять за межі території територіальної громади, згідно із статтею 7 Закону України “Про автомобільний транспорт”	сільська рада	бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	розрахунку		комунального підприємства «Комунальник»	транспортного сполучення	
7.7	Створення безбар’єрного простору у громаді, зокрема забезпечення доступності входів-виходів до багатоквартирних житлових будинків	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024-2025	Облаштовані пандуси на входах-виходах багатоквартирних будинків	Створення безбар’єрного простору для жителів громади, в першу чергу для тих, хто має фізичні обмеження, зокрема для людей, що пересуваються на кріслі колісному	1
8. Покращення екологічної ситуації в громаді								
8.1	Облаштування кладовищ в населених пунктах СТГ	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	до 2026	Встановлення ємностей під сміття, ремонт загорожі, встановлення туалетів	Покращення естетичного вигляду та екологічної ситуації	2
8.2	Впорядкування збору та вивезення твердих побутових відходів	Новорайська сільська рада, КП «Комунальник»	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2026	Встановлення контейнерів для роздільного збору сміття та впровадження централізованого збору вивозу сміття. Виготовлення паспортів під ділянки сміттєзвалищ. Виділення 15 місць для збору сміття в населених пунктах ОТГ	Покращення екологічного стану сіл громади СТГ	2
8.3	Виділення на території громади земельної ділянки та будівництво	Новорайська сільська рада, Бериславська	Державний бюджет, місцевий бюджет,	Потребує розрахунку	2025-2027	Розміщення регіонального полігону складування твердих побутових	Покращення екологічного стану Новорайської СТГ, та Бериславського району	2

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
	регіонального полігону для складування твердих побутових відходів	РДА, Херсонська ОВА	міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування			відходів		
9. Покращення умов надання послуг ЖКГ, культури та благоустрою території								
9.1	Забезпечення населення якісною питною водою	Новорайська сільська рада, КП «Комунальник»	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024	Буріння 9-х артезіанських свердловин для сталого забезпечення питною водою с. Червоний Маяк, с. Новорайськ, с. Крупиця, с. Костирка, с. Монастирське	Покращення умов проживання мешканців громади. Забезпечення якісної питної води	1
9.2	Встановлення локальних очисних споруд в с. Червоний Маяк, вул. Центральна	Новорайська сільська рада, КП «Комунальник»	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2027	Очищення, знешкодження й знезараження стічних вод	Покращення послуг з водопостачання	2
9.3	Модернізація мереж зовнішнього освітлення	Новорайська сільська рада, КП «Комунальник»	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2027	Встановлення освітлення в с. Новорайськ по вул. Мічуріна, Гардимана, Бериславська; в с. Костирка по вул. Дружби, Миру, Молодіжна; в с. Червоний Маяк по вул. Центральна, Шевченко, Волкова Водонапірна; в с. Монастирське по вул. Будівельна; в с. Заможне по вул. Садова;	Покращення надання послуг, енергозбереження за рахунок використання енергоефективних приладів, зменшення криміногенної ситуації та аварій	3

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
						в с.Крупича по вул. Веремко; в с. Степне та с. Максима Горького		
9.4	Покращення умов функціонування Будинків культури та бібліотек	Новорайська сільська рада, Відділ освіти, молоді, спорту, культури та туризму Новорайської сільської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2025	Реконструкція опалення бібліотек та Будинків культури в с. Монастирське, с. Костирка, в с. Червоний Маяк, с. Степне, с. Максима Горького	Створення комфортних умов перебування мешканців в закладі культури, покращення надання культурно-дозвільних послуг, оптимізація діяльності нових напрямів роботи клубного закладу, збільшення рівня організації дозвілля та відпочинку для всіх верств населення громади, можливість розкриття талантів дітей та молоді, збереження звичаїв та обрядів	3
9.5	Покращення умов дозвілля для населення	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2027	Будівництво та облаштування в 2-х населених пунктах СТГ спортивних та дитячих майданчиків	Покращення якості життя мешканців громади належні умови для заняття фізичною культурою, спортом, активного дозвілля створення спортивних зон для зайняття спортом	3
9.6	Покращення умов проведення спортивно-масових заходів	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2027	Реконструкція будівлі стадіону з облаштуванням прилеглої території в с. Новорайськ	Покращення якості життя мешканців громади через належні умови для заняття фізичною культурою, спортом, активного дозвілля, створення спортивних зон для зайняття спортом	3
9.7	Створення в громаді єдиного комунального підприємства на базі	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет,	Потребує розрахунку	2024	Функціонування єдиного комунального підприємства на території	Покращення послуг з водопостачання для населення громади	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
	існуючого КП «Комунальник»		міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування			громади		
9.8	Придбання спеціальної техніки для потреб громади, а саме: екскаватор навантажувач з челюсним ковшем, автовишка, автокран, самоскид, роторний екскаватор.	Новорайська сільська рада, КП «Комунальник»	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2025	Робота спеціальної техніки в населених пунктах громади	Отримана спеціальна техніка надасть можливість терміново здійснювати аварійно-рятувальні роботи, ліквідовувати завали, здійснити упорядкування доріг та вулиць, приймати участь у відновленні ліній енергопостачання, надавати невідкладно послуги населенню по ліквідації пошкоджень будинків, надавати допомогу в подачі матеріалів по перекриттю покрівель, відновлювати пошкодження об'єктів соціальної та критичної інфраструктури та інше.	1
10. Надання якісних соціальних послуг								
10.1	Підключення населених пунктів громади до фіксованого широкосмугового доступу до Інтернету	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Підключення населених пунктів громади до фіксованого широкосмугового доступу до Інтернету	Забезпечить можливість отримувати інформацію, державні послуги, освітні та медичні послуги, працювати онлайн, та якісне, повноцінне та своєчасне виконання закладами соціальної інфраструктури своїх функцій	1
10.2	Підключення закладів соціальної інфраструктури громади до фіксованого широкосмугового доступу до Інтернету	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Підключення закладів соціальної інфраструктури громади до широкосмугового доступу до Інтернету	Забезпечить можливість отримувати інформацію, державні послуги, освітні та медичні послуги, та якісне, повноцінне та своєчасне виконання закладами соціальної інфраструктури своїх функцій	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
			джерела фінансування					
10.3	Приведення закладів охорони здоров'я до відповідності сучасним вимогам.	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2026	Капітальний ремонт амбулаторії та ФАПів (Новорайськ, Монастирське, Червоний Маяк) з облаштуванням аптечного пункту та стоматологічного кабінету.	Покращення здоров'я мешканців громади. Забезпечення якісних медичних та соціальних послуг.	1
10.4	Створення кабінетів природничо-математичного циклу	Новорайська сільська рада, Відділ освіти, молоді, спорту, культури та туризму Новорайської сільської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2027	Проведення уроків та позашкільних заходів з фізики, математики, хімії, географії, біології на базі двох ЗПЗСО	Покращення якості та засвоєння знань. Впровадження інноваційних методів. Проведення інтернет-олімпіад та онлайн-конференцій;	3
10.5	Створення умов для змістовного дозвілля за допомогою інноваційних технологій в закладі дошкільної освіти	Новорайська сільська рада, Відділ освіти, молоді, спорту, культури, та туризму Новорайської сільської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2027	Перегляд відеофільмів, мультфільмів, презентацій в ЗДО; Проведення інтерактивних ігор за допомогою ІКТ	Покращення надання інноваційних послуг в освітній діяльності ЗДО	3
10.6	Розробка послуг по патронату над дитиною	Новорайська сільська рада, Відділ соціального захисту населення Новорайської сільської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024- 2025	Забезпечення безпечних та сприятливих умов догляду та вихованню дитини на період вирішення проблем, які виникли в її сім'ї, сприяння якнайшвидшому поверненню дитини до батьків, а вразі	Сприятиме запровадженню інноваційної соціальної послуги з підтримки вразливих сімей з дітьми, забезпечить умови для деінституалізації дітей, які через СЖО не можуть проживати у власних родин	1

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
						неможливості підготовка до усиновлення або влаштування в одну із сімейних форм виховання		
10.7	Облаштування сучасного спортивного стадіону	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2027	Проведення спортивних змагань, зайнятість в спортивних секціях	Формування у мешканців СТГ підвищення рівня здорового способу життя, покращення стану здоров'я	3
10.8	Створення умов для залучення працівників медичної сфери у громаду	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2025 - 2027	Створення нової матеріально-технічної бази лікувально – профілактичного закладу (амбулаторії та її підрозділів Новорайської СТГ).	1.Надання якісних медичних послуг. 2.Закупка медичного обладнання. 2. Покращення здоров'я мешканців громади.	2
10.9	Покращення якості надання адміністративних послуг	Новорайська сільська рада, Відділ з питань забезпечення діяльності ЦНАП Новорайської сільської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2026	Створення системи моніторингу якості надання публічних послуг та соціального захисту населення на території громади	Громадськість Новорайської СТГ буде мати важелі впливу на діяльність органів місцевого самоврядування	2
10.10	Реконструкція або капітальний ремонт приміщення, де розташований Центр надання адміністративних послуг	Новорайська сільська рада, Відділ з питань забезпечення діяльності ЦНАП	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші	Потребує розрахунку	2025 - 2027	Створення системи якості надання публічних послуг та соціального захисту населення на території громади	Громадськість Новорайської СТГ буде мати більш якісне обслуговування органами ЦНАПу	2

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
	виконавчого комітету Новорайської сільської ради з урахуванням потреб маломобільних груп населення та вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».	Новорайської сільської ради	незаборонені джерела фінансування					
11. Розвиток громадянської активності								
11.1	Створення умов для проведення змістовного дозвілля для дітей та молоді	Новорайська сільська рада, Відділ освіти молоді, спорту, культури та туризму Новорайської сільської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2027	Відновлення роботи молодіжного центру «WORKSPACE». Облаштування в с. Ч. Маяк (розграбовано під час окупації); Створення центру в Степнянському старостинському окрузі	Проведення на базі центру майстер-класів з квілінгу, малювання, бісероплетіння, орігамі, гра на гітарі; вечори-зустрічі; туристичні походи та екскурсії; фотовиставки, перегляд фільмів та мультфільмів; проведення розважальних квестів, інтелектуальних ігор (мафія, монополія, шашки); клуб для вивчення англійської мови	2
11.2	Залучення молоді до культурного розвитку громади	Новорайська сільська рада, Відділ освіти, молоді, спорту, культури та туризму Новорайської сільської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	Постійно	Створення зон відпочинку на базі БК (неформальні форми проведення) .	Організація та проведення неформальних заходів (квести, археологічні розкопки, дослідження флори і фауни, історичного краєзнавства); святкування та організація недержавних свят; розвиток туризму; згуртування населення громади	2
11.3	Створення програми бази даних населення Новорайської СТГ	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2025	Електронна база пацієнтів HELSI і ICPC-2	Оперативне інформування населення	2

№ з/п	Заходи, спрямовані на відновлення території громади	Відповідальні виконавці	Джерела фінансування	Попередній фінансово-економічний розрахунок	Строк виконання	Показник реалізації заходу	Результат реалізації заходів (економічні, соціальні, екологічні)	Черговість
12. Зміцнення соціального капіталу								
12.1	Залучення молодих спеціалістів у різні сфери діяльності СТГ	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	2024 - 2025	Реконструкція та облаштування частини будівлі під квартир для молодих спеціалістів	Залучення кваліфікованих кадрів для роботи в громаді	1
12.2	Створення навчального центру розвитку культури та туризму	Новорайська сільська рада, Відділ освіти, молоді, спорту, культури та туризму Новорайської сільської ради	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	До 2027	Створення навчального центру з навчання кваліфікованих екскурсіводів, розробки екскурсій, майстер – класи з народних ремесел, виставки виробів, взаємодія людей різних вікових категорій	Підвищення активності мешканців, підвищення культурного рівня населення, збереження культурно-національних традицій, популяризація історичних пам'яток, залучення туристів, виробництво крафтових продукцій (вино, риба, консерви, мед)	3
12.3	Підвищення рівня кваліфікації адміністративного персоналу	Новорайська сільська рада	Державний бюджет, місцевий бюджет, міжнародні донори, інші незаборонені джерела фінансування	Потребує розрахунку	Постійно	Підвищення кваліфікації та рівня знань працівників служби у справах дітей, відділу соціального захисту населення та КУ «Центр надання соціальних послуг» шляхом навчання, відвідування різних семінарів та тренінгів	Покращення рівня надання послуг з боку працівника	2